

სს „ტერაბანკი“

ფინანსური ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	5
მოგება–ზარალის და სხვა სრული შემოსავალის ანგარიშგება.....	6
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების.....	7
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	8

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ანგარიშვალდებული საწარმო.....	9
2. მომზადების საფუძველი.....	9
3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ.....	10
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო განსჯა და შეფასება.....	22
5. ფინანსური რისკის მიმოხილვა.....	24
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	32
7. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	32
8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები.....	33
9. შენობა–ნაგებობები და მოწყობილობები.....	36
9. შენობა–ნაგებობები და მოწყობილობები (გაგრძელება).....	37
10. გუდვილი.....	37
11. სხვა აქტივები.....	37
12. დაბეგვრა.....	38
13. საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები.....	40
14. სუბორდინირებული სესხები.....	40
15. ვალდებულებების მოძრაობის შეჯერება საფინანსო საქმიანობასთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებთან ..	41
16. ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო დაწესებულებებისგან.....	41
17. მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან.....	42
18. სხვა ვალდებულებები.....	42
19. საკუთარი კაპიტალი.....	43
20. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული წმინდა საპროცენტო შემოსავალი.....	43
21. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯები.....	44
22. წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან.....	45
23. სხვა საოპერაციო ხარჯები.....	45
24. საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები.....	46
25. რისკის მართვა.....	46
26. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	57
27. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	59
28. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	60
29. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	60
30. პირობითი ვალდებულებები.....	61
31. საანგარიშგებო თარიღის შემდგომი მოვლენები.....	62

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ტერაბანკის“ დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს

დასკვნა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ტერაბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“, ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება–ზარალის და სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ არსებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს–ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის (მათ შორის დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტები) (ბესსს–ის კოდექსი) და იმ ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად, რომლებიც ეხება საქართველოში ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტს და შესრულებული გვაქვს ამ მოთხოვნებით და ბესსს–ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტის მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

ბანკის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია ბანკის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ბანკის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება აუდიტორის წინამდებარე დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტის პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტის მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტის პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ბანკის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტის მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ბანკი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ▶ ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

**Building a better
working world**

სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

რუსლან ხოროშვილი (SARAS-A-615243)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2024 წლის 1 მაისი

თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

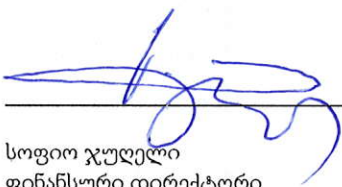
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნა	2023	2022
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	79,418	124,579
სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		99,030	118,569
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	8	1,278,374	1,055,637
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7	157,585	157,413
დასაკუთრებული ქონება	8	15,787	20,338
შენიშვნა-ნაგებობები და მოწყობილობები	9	27,425	24,059
სხვა არამატერიალური აქტივები		4,855	4,009
გუდვილი	10	20,374	20,374
ავანსად გადახდილი მოგების გადასახადი		-	1,489
სხვა აქტივები	11	5,914	4,902
სულ აქტივები		1,688,762	1,531,369
ვალდებულებები			
საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები	13	210,505	260,554
ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო დაწესებულებებისგან	16	10,163	53
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	17	1,099,648	959,129
მიმდინარე მოგების გადასახადის ვალდებულებები		2,454	-
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	12	1,395	2,751
სხვა ვალდებულებები	18	13,626	11,184
სუბორდინირებული სესხები	14	99,248	75,808
სულ ვალდებულებები		1,437,039	1,309,479
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	19	121,372	121,372
გაუნაწილებელი მოგება		130,351	100,518
სულ საკუთარი კაპიტალი		251,723	221,890
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		1,688,762	1,531,369

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცდა და მისი სახელით ხელი მოეწერა 2024 წლის 1 მაისს:

 თეა ლორთქიფანიძე
 გენერალური დირექტორი

 სოფიო ჯუღელი
 ფინანსური დირექტორი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც 9-62 გვერდებზე მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის, ან მისი ნაწილია.

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება**2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის***(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)*

	<i>შენიშვნა</i>	2023	2022
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	20	164,564	136,560
საპროცენტო ხარჯი	20	(95,352)	(74,352)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		69,212	62,208
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)	5	(2,621)	5,582
საკომისიო შემოსავალი	21	9,564	8,119
საკომისიო ხარჯი	21	(4,468)	(3,350)
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	22	5,319	(361)
სხვა შემოსავალი		229	226
საოპერაციო შემოსავალი		77,235	72,424
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(28,400)	(21,823)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(5,273)	(5,426)
სხვა ანარიცხების გაუქმება/(დანარიცხი)		(759)	(20)
დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვით და გადაფასებით გამოწვეული შემოსულობა/ზარალი		3,951	(1,467)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	23	(11,871)	(10,622)
მოგება დაბეგრამდე		34,883	33,066
მოგების გადასახადის ხარჯი	12	(5,050)	(3,230)
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი		29,833	29,836

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც 9-62 გვერდებზე მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის, ან მისი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	121,372	70,682	192,054
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი	–	29,836	29,836
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	121,372	100,518	221,890
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი	–	29,833	29,833
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	121,372	130,351	251,723

საკუთარი კაპიტალის ცვლილების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც 9-62 გვერდებზე მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის, ან მისი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნა	2023	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		161,289	138,171
გადახდილი პროცენტი		(90,701)	(73,445)
მიღებული საკომისიო		9,549	8,119
გადახდილი საკომისიო		(4,468)	(3,296)
უცხოურ ვალუტაში ვაჭრობით მიღებული წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა	22	1,068	10,870
სხვა მიღებული საოპერაციო შემოსავალი		206	226
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(25,299)	(23,639)
სხვა გადახდილი საოპერაციო ხარჯები		(11,718)	(11,763)
დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან მიღებული ფულადი სახსრები		14,915	4,269
გადახდილი მოგების გადასახადი		(2,461)	(3,705)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		52,380	45,807
<i>ცვლილება შემდეგ მუხლებში:</i>			
სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		18,936	11,701
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(220,744)	(184,120)
სხვა აქტივები და დასაკუთრებული ქონება		(38)	6,752
ანაზრები და ნაშთები ბანკებისგან		10,043	(11,483)
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან		140,340	141,199
სხვა ვალდებულებები		(4,204)	4,534
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(3,287)	14,390
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		(101,000)	(232,758)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან		101,790	203,126
ობიექტების და მოწყობილობების შეძენა		(6,975)	(3,474)
შემოსულობა ობიექტების და მოწყობილობების გასვლიდან		22	599
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(2,416)	(2,673)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(8,579)	(35,180)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(1,909)	(1,978)
საფინანსო დაწესებულებების სესხებიდან მიღებული ფულადი სახსრები		86,290	318,241
საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხების დაფარვა		(138,115)	(267,379)
სუბორდინირებული სესხების დაფარვა		(1,328)	(12,405)
შემოსულობა სუბორდინირებული სესხებიდან		22,136	38,961
წმინდა ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან	15	(32,926)	75,440
ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე გაცვლითი კურსების ცვლილების ეფექტი		(369)	(11,063)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება)/ზრდა		(45,161)	43,587
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის დასაწყისში	6	124,579	80,992
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	6	79,418	124,579

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც 9-62 გვერდებზე მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის, ან მისი ნაწილია.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

ორგანიზაცია და ოპერაციები

სს „ტერაბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) ქართული კომერციული ბანკია, რომელსაც 2008 წლის 25 იანვარს საქართველოს ეროვნული ბანკისგან (სებ) მიღებული აქვს საბანკო საქმიანობის გენერალური ლიცენზია.

ბანკის საგადასახადო სარეგისტრაციო ნომერია 204546045.

ბანკის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს ანაბრების მიღებას, სამომხმარებლო ანგარიშების მართვას, საკრედიტო ოპერაციებს, გარანტიების გაცემას, ფულადი სახსრებისა და საანგარიშსწორებო ოპერაციებს და ფასიან ქაღალდებისა და უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებს.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0103, ქ. წამებულის გამზირი #3. ბანკს აქვს 32 ფილიალი, სერვის-ცენტრი და სერვის-დესქი (2022 წ.: 31 ფილიალი), რომლებიც განთავსებულია საქართველოს ყველა მთავარ ქალაქში.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის აქციონერთა სტრუქტურა ასეთი იყო:

მფლობელები	2023 საკუთრების წილი, %	2022 საკუთრების წილი, %
შეიხი ნაჰაიან მაბარაქ ალ ნაჰიანი	65%	65%
შეიხი მოჰამედ ბინ ბუტი ალ ჰამედი	15%	15%
შეიხი მანსურ ბინ ზეიედ ბინ სულთან ალ ნაჰიანი	15%	15%
მზს „ინვესტმენტ ტრედიდინგ გრუპ“	5%	5%
	100%	100%

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები აღწერილია 28-ე შენიშვნაში.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა აქციონერის მიერ ბანკის აქციონერთა საერთო კრებაზე. პარტნიორს აქვს იურიდიული უფლება და უფლებამოსილება შეცვალოს ფინანსური ანგარიშგება გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

(ა) განცხადება შესაბამისობაზე

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

(ბ) შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ.

(გ) სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

ბანკის სამუშაო ვალუტა არის ქართული ლარი (შემდგომში „ლარი“), რომელიც წარმოადგენს საქართველოს ეროვნულ ვალუტას. ის ასახავს საბაზისო მოვლენებისა და ვითარებების უმრავლესობის ეკონომიკურ არსს.

ლარი ასევე წარმოადგენს წარსადგენ ვალუტას წინამდებარე ანგარიშგების მიზნებისთვის.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა თანხა წარმოდგენილია ათას ლარში (თუ სხვა რამ არ არის მითითებული) და დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები

ბანკმა პირველად გამოიყენა კონკრეტული სტანდარტები და ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს და ამ თარიღის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკს ვადაზე ადრე არ მიუღია სტანდარტი, ინტერპრეტაცია ან ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ძალაში ჯერ არ არის შესული.

ქვემოთ მოცემული ცვლილებები ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით:

- ▶ ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ბასს (IAS) 12-ის ცვლილება
- ▶ „სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნა“ – ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება და განცხადება 2 ფასს-ების გამოყენების პრაქტიკის შესახებ
- ▶ ფასს (IFRS) 17 – სადაზღვევო ხელშეკრულებები
- ▶ „სააღრიცხვო შეფასების განმარტება“ – ბასს (IAS) 8-ის ცვლილება
- ▶ „საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა – პილარ 2-ის სანიმუშო წესები“ – ბასს (IAS) 12-ის ცვლილება.

ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ბასს (IAS) 12-ის ცვლილება

ბასს (IAS) 12-ის ცვლილება, რომელიც 2023 წლის 1 იანვრიდან შედის ძალაში, ზღუდავს საწყისი აღიარების გამოწვევის მასშტაბს ბასს (IAS) 12-ის საფუძველზე, რათა ის აღარ გავრცელდეს ოპერაციებზე, რომლებიც წარმოშობს თანაბრად დასაბეგრ და დასაქვით დროებით სხვაობებს. ცვლილება ვრცელდება გარიგებებზე, რომლებიც წარმოიშობა წარდგენილ შესადარის პერიოდებს შორის უადრესში ან მის შემდეგ. ამასთან, წარდგენილი უადრესი შედარებადი პერიოდების დაწყებისას, გადავადებული საგადასახადო აქტივი (შესაბამისი დასაბეგრი მოგების არსებობის შემთხვევაში) და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება ასევე აღიარებული უნდა იყოს ყველა დასაქვითი და დასაბეგრი დროებითი სხვაობისთვის, რომელიც აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებებს უკავშირდება.

ბანკს ადრე არ უღიარებია აქტივის გამოყენების უფლებასთან და საიჯარო ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. შესაბამისად, წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში ბანკი აღიარებს გადავადებულ საგადასახადო აქტივებს და ვალდებულებებს 2022 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ გაფორმებულ იჯარებთან დაკავშირებით, რაც უადრესი წარდგენილი შესადარის პერიოდია. ამას არსებითი გავლენა არ ჰქონია 2022 წლის 1 იანვრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაზე ან 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგებაზე ან ზარალზე, რადგან სხვაობა ამ თარიღებში შედეგად მიღებულ გადავადებულ საგადასახადო აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის არაარსებითი იყო და ბასს (IAS) 12-ის თანახმად გაქვითვის საგანს წარმოადგენდა. ბანკმა შეცვალა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივების და ვალდებულებების წარდგენა მე-12 შენიშვნაში, შესაბამისად შედარებადი პერიოდების გათვალისწინებით.

„სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნა“ – ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება და განცხადება 2 ფასს-ების გამოყენების პრაქტიკის შესახებ

სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნა – ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება და განცხადება 2 ფასს-ების გამოყენების პრაქტიკის შესახებ – ცვლილებას გავლენა ჰქონდა ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებულ განმარტებით შენიშვნებზე, თუმცა არ უმოქმედია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების რომელიმე მუხლის შეფასებაზე, აღიარებასა თუ წარდგენაზე.

ბანკმა შეცვალა სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული თავისი განმარტებითი შენიშვნები, როგორც ეს ნაჩვენებია წინამდებარე შენიშვნაში. შეცვლილი არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის ინფორმაცია მიმართულია იმაზე, თუ როგორ იყენებს ბანკი ფასს სტანდარტების მოთხოვნებს თავის საკუთარ საქმეებთან მიმართებით და ის მოიცავს მრავალ საკითხს, რომლებშიც ბანკი ირჩევს სააღრიცხვო პოლიტიკას ფასს სტანდარტებით დაშვებული ერთი ან მეტი ვარიანტიდან, ერთეულებიდან, რომლებიც მნიშვნელოვან განსჯას ან შეფასებას ექვემდებარება და გამორიცხავს ინფორმაციას, რომელიც მხოლოდ ფასს სტანდარტების მოთხოვნებს აორმაგებს ან აჯამებს, ასევე სააღრიცხვო პოლიტიკას არამატერიალური საკითხების შესახებ.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 17 – სადაზღვევო ხელშეკრულებები

ფასს (IFRS) 17 („სადაზღვევო ხელშეკრულებები“) ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. ფასს (IFRS) 17 ვრცელდება ყველა სახის სადაზღვევო ხელშეკრულებაზე (მაგ. სიცოცხლის, არა სიცოცხლის, პირდაპირ დაზღვევის და გადაზღვევის), მიუხედავად მათი გამცემი საწარმოების ტიპისა, ასევე კონკრეტული გარანტიებისა და ფინანსური ინსტრუმენტებისა დისკრეციული მონაწილეობის პირობით. გამოიყენება შეზღუდული მოცულობის გამონაკლისები. ბანკი თავის ხელშეკრულებებთან დაკავშირებულ სადაზღვევო რისკებს აფასებს კონკრეტული საბანკო პროდუქტების მასშტაბის გამონაკლისების გათვალისწინებით. ბანკს არ გამოუვლენია ხელშეკრულებები, რომლებიც იწვევენ მნიშვნელოვანი სადაზღვევო რისკის გადატანას და შესაბამისად მან დაასკვნა, რომ ფასს (IFRS) 17– არსებითი გავლენა არ აქვს 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

სხვა ცვლილებები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც პირველად იქნა გამოყენებული 2023 წელს, ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ ჰქონია.

ბანკი თანმიმდევრულად იყენებდა შემდეგ სააღრიცხვო პოლიტიკას წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილ ყველა პერიოდთან დაკავშირებით.

(ა) უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები ლარში კონვერტირდება, გარიგების თარიღში მოქმედი გაცვლითი კურსით.

საანგარიშგებო თარიღში უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივების და ვალდებულებების ლარში კონვერტირება ხდება ამ თარიღში მოქმედი გაცვლითი კურსით. ფულად მუხლებზე საკურსო შემოსულობა ან ზარალი არის სხვაობა საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისში სამუშაო ვალუტაში ამორტიზებულ ღირებულებას, რომელიც კორექტირებულია ეფექტური პროცენტით და შენატანებით პერიოდის განმავლობაში, და უცხოურ ვალუტაში ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელშიც კონვერტაცია ხდება საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღში არსებული კურსით.

უცხოურ ვალუტებში გამოხატული სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული არაფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების თავიდან გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღით არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგად წარმოშობილი სხვაობები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ბ) პროცენტი

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. „ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის ის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს ან მიღებულ ფულად სახსრებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

- ▶ ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება; ან
- ▶ ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულება.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების გარდა სხვა ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოთვლისას, ბანკი აფასებს მომავალ ფულად ნაკადებს, ფინანსური ინსტრუმენტების ყველა სახელშეკრულებო პირობის, და არა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, კრედიტზე მორგებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი დაანგარიშდება შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების გამოყენებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ჩათვლით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

(ბ) პროცენტი (გაგრძელება)

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშება მოიცავს საოპერაციო დანახარჯებს და ასევე გადახდილ ან მიღებულ საკომისიოებს და ქულებს, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს. საოპერაციო დანახარჯები მოიცავს ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების შეძენასა ან გამოშვებასთან პირდაპირ მიკუთვნებად ზღვრულ დანახარჯებს.

ამორტიზებული ღირებულება და მთლიანი საბალანსო ღირებულება

ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულება არის თანხა, რომლითაც ფინანსური აქტივი ან ფინანსური ვალდებულება ფასდება თავდაპირველი აღიარებისას, გამოკლებული ძირითადი თანხის შენატანები, დამატებული ან გამოკლებული თავდაპირველ თანხასა და ვადის ბოლოს არსებულ თანხას შორის ნებისმიერი სხვაობის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დაგროვილი ამორტიზაცია, და, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც მორგებულია ნებისმიერი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული „ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება“ წარმოადგენს ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებას ნებისმიერი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის დაკორექტირებამდე.

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის დაანგარიშება

ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი დაანგარიშდება ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების საწყისი აღიარებისას. საპროცენტო შემოსავლის და ხარჯის დაანგარიშებისას გამოიყენება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი აქტივის (როდესაც აქტივი არ არის გაუფასურებული) მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებასთან მიმართებაში. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი შემობრუნდება მცოცავი სავალუტო კურსის მქონე ინსტრუმენტის ფულადი ნაკადების პერიოდული გადაფასების შედეგად, პროცენტის საბაზრო განაკვეთებში ცვლილების დინამიკის ასახვის მიზნით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ასევე იცვლება სამართლიანი ღირებულების ჰეჯირების კორექტირებისთვის, იმ თარიღში, როდესაც იწყება ჰეჯირების კორექტირების ამორტიზება.

თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურდა საწყისი აღიარების შემდეგ, საპროცენტო შემოსავალი დაანგარიშდება ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის გაუფასურებული, საპროცენტო შემოსავლის დაანგარიშება ბრუტო საფუძველს უბრუნდება.

ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურდა საწყისი აღიარებისას, საპროცენტო შემოსავალი დაანგარიშდება აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გაუფასურებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. საპროცენტო შემოსავლის დაანგარიშება არ უბრუნდება მთლიან საფუძველს, მაშინაც კი, თუ გაუმჯობესდება აქტივის საკრედიტო რისკი.

წარდგენა

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში წარდგენილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის საპროცენტო შემოსავალი მოიცავს პროცენტს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე.

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში წარდგენილი საპროცენტო ხარჯი მოიცავს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ ვალდებულებებს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

(გ) საკომისიო

საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი, რომლებიც ფინანსური აქტივის და ფინანსური ვალდებულების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია, შესულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთში.

თუ არ არის მოსალოდნელი, რომ სასესხო ვალდებულება გამოიწვევს სესხის მოზიდვას, დაკავშირებული სასესხო ვალდებულების საფასური აღიარდება წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ვალდებულების პერიოდზე.

ხელშეკრულება მომხმარებელთან, რომელიც იწვევს აღიარებულ ფინანსურ ინსტრუმენტს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში, შესაძლოა ნაწილობრივ მოხდეს ფასს (IFRS) 9-ის და ნაწილობრივ ფასს (IFRS) 15-ის ფარგლებში. ასეთ შემთხვევაში, ბანკი პირველად იყენებს ფასს (IFRS) 9 სტანდარტს ხელშეკრულების იმ ნაწილის გამიჯვნისა და შეფასებისთვის, რომელიც ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში ხდება, ხოლო დანარჩენზე ვრცელდება ფასს (IFRS) 15.

სხვა საკომისიო ხარჯები მეტწილად უკავშირდება საოპერაციო და მომსახურების ღირებულებას, რომლებიც აღიარდება ხარჯებში მომსახურების გაწევისას.

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები

i. კლასიფიკაცია

საწყისი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ან სამართლიანი ღირებულებაში მოგება-ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ განეკუთვნება სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში ასახულის კატეგორიას:

- ▶ აქტივის ფლობა ბიზნეს-მოდელში, რომლის მიზანია აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს, რომლებიც ცალსახად წარმოადგენს ძირითადი თანხის და ამ უკანასკნელზე დაუფარავი პროცენტის გადახდებს.

ბანკს არ უნდა ჰქონდეს ფინანსური აქტივები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში.

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ბანკი ახდენს იმ ბიზნეს მოდელის მიზნის შეფასებას, რომელშიც ხდება ფინანსური აქტივის ფლობა პორტფელურ დონეზე, რადგან ეს საუკეთესოდ ასახავს ბიზნესის მართვის და ინფორმაციის ხელმძღვანელობისთვის მიწოდების მეთოდს. ეს ინფორმაცია მოიცავს შემდეგს:

- ▶ დამტკიცებულ პოლიტიკას და მიზნებს პორტფელისთვის და ამ პოლიტიკის პრაქტიკაში გამოყენებისთვის, მათ შორის, როდესაც ხელმძღვანელობის სტრატეგია ორიენტირებულია სახელშეკრულებო საპროცენტო ამონაგების გამომუშავებაზე, კონკრეტული საპროცენტო განაკვეთის პროფილის შენარჩუნებისკენ, ფინანსური აქტივების ვადის ვალდებულებების ვადებთან შესაბამისობაზე, რომელიც ამ აქტივებს აფინანსებენ ან ახორციელებენ ფულადი ნაკადების რეალიზებას აქტივების შესყიდვის გზით;
- ▶ როგორ ფასდება საქმიანობის შედეგების პორტფელი და ანგარიში წარედგინება ბანკის ხელმძღვანელობას;
- ▶ რისკები, რომლების მოქმედებენ ბიზნეს-მოდელის შესრულების მაჩვენებლებზე (და ბიზნეს მოდელში ფლობილ ფინანსურ აქტივებზე) და როგორ იმართება ამგვარი რისკები;

როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების ანაზღაურება – მაგ. კომპენსაცია ეფუძნება თუ არა მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს; და

- ▶ წინა პერიოდებში გაყიდვების სიხშირე, მოცულობა და ვადები, ამგვარი გაყიდვების მიზეზები და მომავალ გაყიდვასთან დაკავშირებული მოლოდინები. თუმცა, ინფორმაცია გაყიდვების შესახებ არ განიხილება განცალკევებით, თუმცა განიხილება, როგორც ბანკის მიერ ფინანსური აქტივების მართვისთვის დამტკიცებული მიზნის და ფულადი ნაკადების რეალიზების საერთო შეფასების ნაწილი.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

რეკლასიფიკაცია

ფინანსური აქტივები განმეორებით არ კლასიფიცირდება საწყისი აღიარების შემდეგ, გარდა პერიოდისა, მას შემდეგ, როდესაც ბანკი შეიცვლის ბიზნეს-მოდელს ფინანსური აქტივების სამართავად.

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკი თავის ფინანსურ ვალდებულებებს (გარდა ფინანსური გარანტიებისა და სასესხო ვალდებულებებისა) განსაზღვრავს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულად.

რეკლასიფიკაცია

ფინანსური ვალდებულებების გადაკლასიფიცირება არ ხდება საწყისი აღიარების შემდეგ.

ii. აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ბანკი მაშინ წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც იწურება ხელშეკრულებით გათვალისწინებული უფლებები ფინანსური აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღებაზე, ან როდესაც იგი გადასცემს უფლებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებაზე გარიგებაში, რომელშიც გადაიცემა ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ან რომელშიც ბანკი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს და არ ინარჩუნებს კონტროლს ფინანსურ აქტივზე.

ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებას (ან იმ აქტივის ნაწილზე გამოყოფილი საბალანსო ღირებულება, რომლის აღიარებაც შეწყდა) და (i) მიღებული საზღაურის და (ii) ნებისმიერი კუმულაციური შემოსულობის ან ზარალის თანხას შორის, რომელიც აღიარდა სხვა სრულ შემოსავალში, აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკი ფინანსური ვალდებულების აღიარებას წყვეტს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების, გაუქმების ან ამოწურვის შემთხვევაში.

iii. ფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის პირობების მოდიფიცირების შემთხვევაში, ბანკი აფასებს მნიშვნელოვნად ხომ არ განსხვავდება შეცვლილი აქტივის ფულადი ნაკადები. თუ ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია (შემდგომში „არსებითი მოდიფიცირება“), თავდაპირველი ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილ ფულად სახსრებზე სახელშეკრულებო უფლებები ვადაგასულად ჩაითვლება. ასეთ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება, ნებისმიერი დაშვებული საოპერაციო დანახარჯების დამატებით. მოდიფიკაციის შემადგენელი ნაწილის სახით მიღებული ნებისმიერი საფასური შემდეგი სახით აღირიცხება:

- ▶ საფასური, რომელიც გათვალისწინებულია ახალი აქტივის და სამართლიანი ღირებულების და იმ საფასურების განსაზღვრებაში, რომლებიც წარმოადგენს შესაბამისი საოპერაციო დანახარჯების ანაზღაურებას და შესულია აქტივის საწყის შეფასებაში; და
- ▶ სხვა საფასურები შესულია მოგება-ზარალში, როგორც შემოსულობა ან ზარალი აღიარების შეწყვეტისას.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

ცვლილებები ფულად ნაკადებში არსებულ ფინანსურ აქტივებზე ან ფინანსურ ვალდებულებებზე არ მიიჩნევა მოდიფიკაციად, თუ ისინი მომდინარეობს არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, მაგ. სებ-ის განაკვეთის ცვლილების გამო ბანკის მიერ ინიცირებული საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებიდან, თუ სესხის ხელშეკრულება ბანკს ანიჭებს ამგვარ უფლებამოსილებას. ბანკი ატარებს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ შეფასებას იმისა, არის თუ არა მოდიფიცირება არსებითი, ე.ი. საწყისი ფინანსური აქტივის და მოდიფიცირებული ან შეცვლილი ფინანსური აქტივის ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავებულია.

ბანკი აფასებს, მოდიფიკაცია არსებითია თუ არა რაოდენობრივი და თვისებრივი ფაქტორების გათვალისწინებით, შემდეგი თანმიმდევრობით: თვისებრივი ფაქტორები, რაოდენობრივი ფაქტორები, რაოდენობრივი და თვისებრივი ფაქტორების ერთობლივი ეფექტი. თუ ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია, თავდაპირველი ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილ ფულად სახსრებზე სახელშეკრულებო უფლებები ვადაგასულად ჩაითვლება.

ბანკმა დაასკვნა, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგი თვისებრივი ფაქტორების შედეგად:

- ▶ ფინანსური აქტივის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ ცვლილება უზრუნველყოფის საგანში ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირება;
- ▶ მცოცავი სავალუტო კურსის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტის ცვლილება ფიქსირებულგანაკვეთიან ინსტრუმენტებით, ან პირიქით.

თუ ფულადი ნაკადები იცვლება, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები, ცვლილების მიზანი ჩვეულებრივ არის თავდაპირველი სახელშეკრულებო პირობების აღდგენა და არა ახალი აქტივის შექმნა, არსებითად განსხვავებული პირობებით. თუ ბანკი გეგმავს ფინანსური აქტივის მოდიფიცირებას ისეთი ფორმით, რომელიც გამოიწვევს ფულადი ნაკადების პატიებას, მაშინ ის პირველ რიგში განიხილავს, აქტივის ნაწილი უნდა ჩამოიწეროს თუ არა მოდიფიცირების განხორციელებამდე.

თუ ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივის მოდიფიცირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შედეგად, მაშინ ბანკი პირველად გადაიანგარიშებს ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით და შედეგად მიღებულ ცვლილებას მოგება-ზარალში აღიარებს, როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს. მცოცავი სავალუტო კურსის მქონე ფინანსური აქტივებისთვის, მოდიფიცირებით განპირობებული შემოსულობისა და ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი იცვლება მოდიფიცირების დროს მიმდინარე საბაზრო პირობების ასახვის მიზნით. ნებისმიერი გაწეული დანახარჯები ან საფასურები, ასევე მოდიფიცირების შემადგენელი ნაწილის სახით მიღებული საფასურები ცვლიან მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზირდება მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის მთლიან ფინანსური აქტივის დარჩენილი ვადით. ნებისმიერი გაწეული დანახარჯები ან საფასურები, ასევე მოდიფიცირების შემადგენელი ნაწილის სახით მიღებული საფასურები ცვლიან მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზირდება მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილი ვადით.

თუ ამგვარი მოდიფიცირება ხორციელდება მსესხებლის ფინანსური სირთულეების გამო, შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება გაუფასურების ზარალთან ერთად. სხვა შემთხვევაში ის აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი, რომელიც დაანგარიშდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით (იხილეთ 3(ბ) შენიშვნა).

ფიქსირებულ განაკვეთიანი სესხებისთვის, როდესაც მსესხებელს აქვს შესაძლებლობა წინსწრებით დაფაროს სესხი მნიშვნელოვანი ჯარიმის გარეშე, ბანკი საპროცენტო განაკვეთის მოდიფიკაციას აღრიცხავს მიმდინარე საბაზრო განაკვეთით, მცოცავი სავალუტო კურსის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტებზე დაყრდნობით. ეს იმას გულისხმობს, რომ ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი პერსპექტიულად დაკორექტირდება.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, მისი ვადის ცვლილებისას, ან როდესაც შეცვლილი ვალდებულების ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავებული იქნება. ასეთ შემთხვევაში, შეცვლილი პირობების საფუძველზე ახალი ფინანსური ვალდებულება სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება. სხვაობა დაფარული ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და შეცვლილი პირობების მქონე ახალი ფინანსური ვალდებულება მოგებაში ან ზარალში აღიარდება. გადახდილი საზღაური მოიცავს გადაცემულ არაფინანსურ აქტივებს, ასეთის არსებობის შემთხვევაში და ვალდებულებებთან დაკავშირებულ დაშვებას, ახალი მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებების ჩათვლით.

იმის შესაფასებლად, მოდიფიკაცია არსებითია თუ არა, ბანკი რაოდენობრივ და თვისებრივ შეფასების მეთოდებს იყენებს, რომელშიც რაოდენობრივი ფაქტორები, თვისებრივი ფაქტორები და რაოდენობრივი და თვისებრივი ფაქტორების ერთობლიობა არის გათვალისწინებული.

რაოდენობრივი შეფასებისას, პირობები არსებითად განსხვავებულია, თუ ახალი პირობების საფუძველზე ფულადი ნაკადების დღევანდელი დისკონტირებული ღირებულება, მათ შორის ნებისმიერი საფასურის გამოკლებით განხორციელებული გადახდა და დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, სულ მცირე 10 პროცენტით განსხვავდება თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დარჩენილი ფულადი ნაკადების დღევანდელი დისკონტირებული ღირებულებისგან.

თუ ფინანსური ვალდებულების მოდიფიცირება არ არის აღრიცხული აღიარების შეწყვეტის გამო, ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულება გადაანგარიშდება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების დისკონტირებით, თავდაპირველი საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი და შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. მცოცავი სავალუტო კურსის მქონე ფინანსური ვალდებულებებისთვის, მოდიფიცირებით განპირობებული შემოსულობისა და ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი იცვლება მოდიფიცირების დროს მიმდინარე საბაზრო პირობების ასახვის მიზნით. ნებისმიერი გაწეული დანახარჯი და საფასური აღიარებულია, როგორც ვალდებულების საბალანსო ღირებულების კორექტირება და ამორტიზირდება მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების დარჩენილ ვადაზე ინსტრუმენტის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გადაანგარიშებით.

iv. გაუფასურება

ბანკი აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის შემდეგ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში:

- ▶ ფინანსური აქტივები, რომლებიც სავალო ინსტრუმენტებია;
- ▶ სასესხო ვალდებულებები და გაცემული ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებები.

ბანკი ზარალის რეზერვს აფასებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, გარდა შემდეგისა, რომლებიც 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სახით ფასდება:

- ▶ სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც დაბალი საკრედიტო რისკით ხასიათდება საანგარიშგებო თარიღში; და
- ▶ სხვა ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლების საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზარდილა საწყისი აღიარების შემდეგ (იხილეთ მე-5 შენიშვნა).

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლისთვისაც აღიარდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, მოიხსენიებიან, როგორც 1-ლი სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც შესაძლოა გამოწვეული იყო ყველა შესაძლო დეფოლტის მოვლენით, ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლისთვისაც აღიარდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მოიხსენიება, როგორც მე-2 სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები (თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა საწყისი აღიარების შემდეგ, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტები არ არიან გაუფასურებული) და მე-3 სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები (თუ ფინანსური ინსტრუმენტები გაუფასურებულია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს საკრედიტო ზარალის ვარაუდზე დაფუძნებულ შეფასებას და ისინი შემდეგი სახით ფასდება:

- ▶ ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებები: დღევანდელი ღირებულება სხვაობისა ვალდებულების დაფარვის შემთხვევაში ბანკისთვის მართებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს და ისეთ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც გეგმავს ბანკი; და
- ▶ ფინანსური თავდებობის ხელშეკრულებები: მფლობელის ასანაზღაურებლად მოსალოდნელი გადახდების დღევანდელი ღირებულება, ნებისმიერი თანხის გამოკლებით, რომლის ანაზღაურებასაც მოელის ბანკი.

ასევე იხილეთ მე-5 შენიშვნა.

რესტრუქტურული ფინანსური აქტივების

თუ ფინანსური აქტივების ვადა რესტრუქტურულია ან შეიცვლება, ან მსესხებლის ფინანსური სირთულეების გამო არსებული ფინანსური აქტივი ჩანაცვლდება ახლით, გაკეთდება შეფასება, უნდა მოხდეს თუ არა ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა (იხ. 3(დ)(ii) შენიშვნა) და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შემდეგი სახით შეფასდება.

- ▶ თუ მოსალოდნელი რესტრუქტურულია ან გამოიწვევს არსებული აქტივის აღიარების შეწყვეტას, მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილი მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები შევა არსებული აქტივებიდან წარმოქმნილი ფულადი სახსრების დეფიციტის დაანგარიშებაში (იხ. მე-5 შენიშვნა);
- ▶ თუ მოსალოდნელი რესტრუქტურულია გამოიწვევს არსებული აქტივის აღიარების შეწყვეტას, ახალი აქტივის მოსალოდნელი სამართლიანი ღირებულება ჩაითვლება საბოლოო ფულად ნაკადებად არსებული ფინანსური აქტივიდან, მისი აღიარების შეწყვეტის დროისთვის. ეს თანხა შესულია არსებული ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილი ფულადი სახსრების დეფიციტის დაანგარიშებაში, რომლებიც დისკონტირდება აღიარების შეწყვეტის მოსალოდნელი თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე, არსებული ფინანსური აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველ საანგარიშგებო თარიღში, ბანკი აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები გაუფასურებულია თუ არა (მოიხსენიება როგორც „მე-3 სტადიის ფინანსური აქტივები“). ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია, როდესაც წარმოიქმნება ერთი ან მეტი მოვლენა, რომელსაც უარყოფითი გავლენა ექნება ამგვარი ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ მომავალ ფულად ნაკადებზე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

მსესხებლის მდგომარეობის გაუარესების გამო რესტრუქტურული სესხი ჩვეულებრივ მიიჩნევა გაუფასურებულად, სანამ არ გაჩნდება მტკიცებულება იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების არ მიღების რისკი მნიშვნელოვნად შემცირდა და გაუფასურების სხვა ნიშნები არ არსებობს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივებისთვის: როგორც დაქვითვა აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან.

ჩამოწერები

სესხები და სავალო ფასიანი ქაღალდები ჩამოიწერება (ნაწილობრივ ან მთლიანად), როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ფინანსური აქტივი აღდგება მთლიანად ან ნაწილობრივ. ზოგადად ამ დროს ბანკი განსაზღვრავს, რომ მსესხებელს არ აქვს აქტივები ან შემოსავლის წყაროები, რომლებმაც შესაძლოა მოახდინონ შესაბამისი ფულადი ნაკადების გენერირება, ჩამოწერას დაქვემდებარებული თანხების გადასახდელად. ეს შეფასება ხორციელდება ინდივიდუალური აქტივის დონეზე.

ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა შესულია ფინანსურ ინსტრუმენტებზე გაუფასურების ზარალში მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები კვლავ შეიძლება იყოს აღსრულების საქმიანობის საგანი ვადადამდგარი თანხების აღდგენისთვის ბანკის პროცედურებთან შესაბამისობის მიზნით.

(ე) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და სავალდებულო რეზერვი სებ-ში

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს სალაროში არსებულ ნაღდ ფულს, მოთხოვნებს სებ-ის მიმართ, სავალდებულო მარაგების გამოკლებით, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ და სხვა მაღალიკვიდურ ფინანსურ აქტივებს სამ თვეზე ნაკლები თავდაპირველი დაფარვის ვადით, რომლებსაც აქვს სამართლიანი ღირებულების შეცვლის უმნიშვნელო რისკი და გამოიყენება ბანკის მიერ მოკლევადიანი ვალდებულებების სამართავად. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

სავალდებულო მარაგების ნაშთი წარმოადგენს პროცენტთან ანაზარს, რომელიც დაანგარიშდება სებ-ის მიერ გაცემული რეგულაციების შესაბამისად და რომელთა ამოღებადობა შეზღუდულია. სავალდებულო რეზერვის ანაზარი სებ-ში არ მიიჩნევა ფულადი სახსრების ეკვივალენტად, მისი ამოღებადობის შეზღუდვის გამო.

(ვ) მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

„მომხმარებლებზე გაცემული სესხების“ მუხლი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მოიცავს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ სასესხო ფინანსურ აქტივებს; ისინი თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება, ზღვრული პირდაპირი საოპერაციო დანახარჯების დამატებით და შემდგომში მათი ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

აღიარება და საწყისი შეფასება

სს „ტერაბანკი“ აქტივებს ფინანსური იჯარის საფუძველზე აღიარებს ფინანსური მაჩვენებლების ანგარიშგებაში და წარადგენს მათ მოთხოვნების სახით, წმინდა საიჯარო ინვესტიციის ტოლი ოდენობით. წმინდა საიჯარო ინვესტიციის შეფასების მიზნით, ბანკი იყენებს იჯარაში ნაგულისხმევ საპროცენტო განაკვეთს. საწყისი პირდაპირი დანახარჯები შესულია წმინდა საიჯარო ინვესტიციის საწყის შეფასებაში და ამცირებს იჯარის პროცენტში გამოუმუშავებულ შემოსავლის თანხას. იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი უნდა განისაზღვროს ისეთი ფორმით, რომ ავტომატურად ასახოს საწყისი პირდაპირი დანახარჯები წმინდა საიჯარო ინვესტიციაში და საჭირო არ არის მათი განცალკევებით დამატება.

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საწყისი საბალანსო ღირებულება შემდეგი სახით დაანგარიშდება:

მიღებული თანაგადახდით შემცირებული აქტივის ფასი, რომლის მიღებული თანხა წარმოადგენს საიჯარო მოთხოვნის საწყის საბალანსო ღირებულებას.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

(ზ) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

„საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების“ მუხლი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მოიცავს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს; ისინი თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება, ზღვრული პირდაპირი საოპერაციო დანახარჯების დამატებით და შემდგომში მათი ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

(თ) დასაკუთრებული ქონება

დასაკუთრებული ქონება წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ბანკმა დაისაკუთრა ვადაგადაცილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები შეძენისას ფასდება შესაბამისი სესხის წმინდა სააღრიცხვო ღირებულებით და აისახება შენობებსა და აღჭურვილობაში, სხვა ფინანსურ აქტივებში ან მარაგებში. ეს კლასიფიკაცია დამოკიდებულია უზრუნველყოფის მახასიათებლებსა და ბანკის განზრახვაზე ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით. ეს აქტივები შემდგომში გადაფასდება და აღირიცხება აქტივების ამ კატეგორიების შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად.

(ი) ფინანსური გარანტია და სასესხო ვალდებულებები

ფინანსური გარანტიები არის ისეთი ხელშეკრულებები, რომლებიც ბანკს ავალდებულებს გარკვეული შენატანების განხორციელებას, რომ გარანტიის მფლობელს აუნაზღაუროს ზარალი, რომელიც მან განიცადა კონკრეტული დებიტორის მიერ სავალო ინსტრუმენტის პირობების თანახმად გადახდის დაგვიანების გამო. სასესხო ვალდებულებები ადრე მითითებული პირობების ფარგლებში კრედიტის შეთავაზების უცვლელი ვალდებულებებია.

გაცემული ფინანსური გარანტიები თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება. ამის შემდეგ, ისინი შემდეგი სახით ფასდება:

- ▶ ფასს (IFRS) 9–ის ფარგლებში განსაზღვრული ზარალის რეზერვს (იხ. 3(დ) შენიშვნა) და შესაბამის შემთხვევაში ფასს (IFRS) 15–ის პრინციპების თანახმად აღიარებული შემოსავლის კუმულაციური თანხით შემცირებულ თავდაპირველად აღიარებულ თანხას შორის უმაღლესით.

ბანკს არ გაუცია სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით ფასდება და აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(კ) ფინანსური გარანტია და სასესხო ვალდებულებები

სხვა სასესხო ვალდებულებებისთვის:

- ▶ ბანკი აღიარებს ზარალის რეზერვს (იხილეთ 3(დ)(iv) შენიშვნა).

ანარიცხებში შესულია ფინანსური გარანტიებიდან და სასესხო ვალდებულებებიდან წარმოქმნილი ვალდებულებები.

(ლ) შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები

შენობა-ნაგებობები და აღჭურვილობა ასახულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება. უმნიშვნელო რემონტისა და ტექმომსახურების ხარჯების აღიარება ხდება ხარჯების ნაწილში მათი გაწევისთანავე. შენობა-ნაგებობების მნიშვნელოვანი ნაწილების ან კომპონენტების გამოცვლის თვითღირებულება კაპიტალიზდება, ხოლო შეცვლილი ნაწილი ჩამოიწერება.

თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების გაუფასურების რაიმე ნიშანი.

გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი, რომლებიც განისაზღვრება მიღებული შემოსულობის საბალანსო ღირებულებასთან შედარებით, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

(ლ) შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები (გაგრძელება)

მიწას ცვეთა არ ერიცხება. შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების სხვა ნაწილების ცვეთა გამოიანგარიშება დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რათა მოხდეს მათი ხარჯის განაწილება ნარჩენ ღირებულებაზე სასარგებლო მომსახურების სავარაუდო ვადის განმავლობაში.

შენობა-ნაგებობები	50 წელი
საოფისე და კომპიუტერული ტექნიკა	5–15 წელი
ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	5 წელი
ავეჯი და სხვა გრძელვადიანი აქტივები	5 წელი
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	5–10 წელი

აქტივის ნარჩენი ღირებულება წარმოადგენს სავარაუდო თანხას, რომელსაც ბანკი აქტივის გასვლიდან მიიღებდა, გასვლის სავარაუდო დანახარჯების გამოკლებით, აქტივი უკვე მოძველებული და ისეთ მდგომარეობაში რომ ყოფილიყო, როგორც მოსალოდნელია სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულებისთვის. აქტივების ნარჩენი ღირებულების და სასარგებლო მომსახურების ვადის გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება ვითარებიდან გამომდინარე ხდება, ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს.

(მ) გუდვილი

გუდვილი არის შეძენის თვითღირებულების ნამეტო შეძენილი შვილობილი საწარმოების და მეკავშირე საწარმოების იდენტიფიცირებადი აქტივების, ვალდებულებებისა და პირობითი ვალდებულებების მყიდველის წილის სამართლიან ღირებულებაზე გაცვლის ოპერაციის თარიღში. შვილობილი საწარმოების შეძენისას წარმოქმნილი გუდვილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილია ცალკე. გუდვილი აისახება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი გაუფასურების ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ბანკი გუდვილს გაუფასურებაზე ამოწმებს სულ მცირე ყოველწლიურად და როცა კი არსებობს მითითება იმისა, რომ გუდვილი შესაძლოა გაუფასურდეს.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გუდვილთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

(ნ) არამატერიალური აქტივები გუდვილი გარდა

შეძენილი არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. შეძენილი კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფის ლიცენზიების კაპიტალიზება ხდება იმ დანახარჯების საფუძველზე, რომლებიც გაწეულია კონკრეტული პროგრამული უზრუნველყოფის შესაძენად და სამუშაო პირობებში მოსაყვანად. ამორტიზაცია მოგებასა და ზარალს ერიცხება წრფივი მეთოდით არამატერიალური აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე. სასარგებლო მომსახურების სავარაუდო ვადა ერთიდან ათ წლამდე მერყეობს.

(ო) სააქციო კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც საკუთარი კაპიტალი. დამატებითი დანახარჯები პირდაპირ მიკუთვნება ჩვეულებრივი აქციების გამოშვებასთან და წილობრივი ოფციონები აღიარდება საკუთარი კაპიტალიდან დაქვითვის სახით, ნებისმიერი დაბეგვრის შედეგის გამოკლებით.

დივიდენდები

ბანკის უნარი გამოაცხადოს და გადაიხადოს დივიდენდები საქართველოში მოქმედი წესების და ნორმატიული აქტების საგანს წარმოადგენს. ჩვეულებრივ აქციებთან დაკავშირებული დივიდენდები აისახება, როგორც გაუწილებელი მოგების ფლობა იმ პერიოდში, როდესაც ისინი გამოცხადდება.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

(3) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. მოგების გადასახადის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ის უკავშირდება პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ მუხლებს.

მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადის ხარჯი წარმოადგენს მოსალოდნელ საგადასახადო ვალდებულებას წლის დასაბეგრ შემოსავალზე, საგადასახადო განაკვეთების გამოყენებით, რომელიც მოქმედებს ან არსებითად ამოქმედებულია საანგარიშგებო თარიღში დან საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერ კორექტირებას წინა წელთან მიმართებით. მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება ასევე მოიცავს დივიდენდებიდან წარმოშობილ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

გადავადებული გადასახადი

გადავადებული საგადასახადო აქტივები აღიარდება გამოუყენებელ საგადასახადო ზარალებზე, გამოუყენებელ საგადასახადო კრედიტებზე და დაქვითვად დროებით სხვაობებზე, თუ ნაწარაუდევია, რომ მომავალი დასაბეგრი მოგება ხელმისაწვდომი იქნება დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად. მომავალი დასაბეგრი მოგება განისაზღვრება შესაბამისი დასაბეგრი დროებითი სხვაობების შემობრუნების საფუძველზე. თუ დასაბეგრი დროებითი სხვაობების თანხა არ შესაბამისაა გადავადებული საგადასახადო აქტივის სრულად აღიარებას, მაშინ მომავალი დასაბეგრი მოგება, რომელიც კორექტირდება არსებული დროებითი სხვაობების შემობრუნებისთვის, გათვალისწინდება ბანკში ინდივიდუალური შვილობილი საწარმოების ბიზნეს გეგმების საფუძველზე. გადავადებული საგადასახადო აქტივები გადაიხდება თითოეულ საანგარიშგებო თარიღში და შემცირდება მაშინ, თუ აღარ არის სავარაუდო, რომ მოხდება დაკავშირებული საგადასახადო სარგებლის რეალიზაცია; ამგვარი შემცირება შემობრუნდება მაშინ, როდესაც გაუმჯობესება მომავალი დასაბეგრი მოგების გაუმჯობესების ალბათობა.

(4) იჯარა

ბანკი აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებას იჯარის ვადის დაწყების თარიღში. აქტივის გამოყენების უფლება თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება, რაც მოიცავს საიჯარო ვალდებულების საწყის თანხას, რომელიც კორექტირდება იჯარის ვადის დაწყების თარიღში ან მანამდე განხორციელებული ნებისმიერი საიჯარო გადახდით, რასაც ემატება ნებისმიერი საწყისი პირდაპირი დანახარჯები და ნებისმიერი გაუმჯობესების დემონტაჟის და გატანის სავარაუდო დანახარჯები.

აქტივის გამოყენების უფლებას შემდგომში ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან იჯარის ვადის დასრულებამდე. ამასთან, აქტივის გამოყენების უფლება პერიოდულად მცირდება გაუფასურების ზარალით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულების კონკრეტული გადაფასებით.

იჯარის ვალდებულება თავდაპირველად საიჯარო ვალდებულებების დღევანდელი ღირებულებით ფასდება, რომლებიც არ გადაიხდება იჯარის ვადის დაწყების თარიღში, დისკონტირდება იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ან, თუ ამგვარი განაკვეთი ვერ განისაზღვრება, ბანკის ზღვრული სასესხო განაკვეთით. ზოგადად, ზღვრული სასესხო განაკვეთი გამოიყენება როგორც დისკონტირების განაკვეთი.

ახალი და გადასინჯული სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

მოსალოდნელი არ არის, რომ ახალ და გადასინჯულ სტანდარტებს და ინტერპრეტაციებს, რომლებიც უკვე გამოიცა, მაგრამ ძალაში არ არის შესული, ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის არსებითი გავლენა არ ექნება ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ბანკი ამ ახალი და გადასინჯული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას გეგმავს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

- ▶ ფასს (IFRS) 16–ის ცვლილება: საიჯარო ვალდებულება გაყიდვებსა და უკუიჯარაში;
- ▶ ბასს (IAS) 1–ის ცვლილება: ვალდებულებების მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიცირება;
- ▶ მიმწოდებლის ფინანსური გარიგებები – ბასს (IAS) 7–ის და ფასს (IFRS) 7–ის ცვლილებები.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო განსჯა და შეფასება

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობამ გამოიყენა განსჯა, შეფასებები და დაშვებები, რომლებსაც გავლენა აქვთ ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და აქტივებისა და ვალდებულებების, შემოსავლისა და ხარჯების გაცხადებულ თანხებზე. ფაქტობრივი შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდნენ ამ შეფასებებისგან.

ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში ხელმძღვანელობამ გამოიყენა განსჯა და შეფასებები ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების განსაზღვრებაში. განსჯის და შეფასებების ყველაზე მნიშვნელოვანი გამოყენება მოცემულია ქვემოთ:

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია შესაძლებლობის ფარგლებში ბაზრიდან აიღება, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება განსჯის საფუძველზე განისაზღვრება (იხ. 26-ე შენიშვნა).

საბაზრო ემპირიული ამოსავალი მონაცემებით შეფასების მეთოდის გამოყენებით შეფასებული წარმოებული ინსტრუმენტები მეტწილად წარმოადგენს ფორვარდულ ხელშეკრულებებს უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვაზე ყველაზე ხშირად გამოყენებული შეფასების მოდელი მოიცავს ფორვარდულ შეფასების მოდელებს, დღევანდელი ღირებულების დაანგარიშების გამოყენებით. მოდელები სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემებს მოიცავს, მათ შორის უცხოური ვალუტის სპოტ და ფორვარდულ განაკვეთებს.

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში გაუფასურების ზარალის შეფასება ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიაში საჭიროებს განსჯას, კონკრეტულად მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის ღირებულების ოდენობის და ვადების შეფასებას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო დაშვებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა;
- ▶ მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთი ეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის ასოციაციების განსაზღვრა, როგორიც არის მშპ-ს ზრდის ტემპი და დეფოლტის ალბათობის ეფექტი.
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების შერჩევა ეკონომიკური ამოსავალი მონაცემებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისაღებად.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო განსჯა და შეფასება (გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკმა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესის კონკრეტული ცვლილებები განახორციელა.

1. კატეგორიების კონტამინაცია ჯგუფის დონეზე ინდივიდუალურ კვარტალურ განხილვას ექვემდებარება და ვრცელდება მხოლოდ იმ ჯგუფებზე, რომლისთვისაც საანგარიშგებო პერიოდში ჯგუფის მთლიანი ვალდებულება 600 ლარს აღემატება. იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფის კატეგორიების კონტამინაციის პროცესში კატეგორიის გაუარესება გამოწვეულია კლიენტ(ებ)ის მიერ, რომლის მთლიანი ვალდებულება არაარსებითია (ჯგუფის ვალდებულებების 5%-ზე ნაკლები), ცვლილება ჯგუფის დონეზე არ გამოიყენება.
2. კატეგორიის გაუმჯობესება მომხმარებლებისთვის სეზონური გადახდებით:
 - ▶ მე-3 სტადიიდან მეორეზე გადასვლის პირობა – თუ კლიენტს სრულად აქვს გადახდილი სეზონური ციკლის გადასახდელები და არ ჰქონდა 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება, შესაძლებელია კატეგორიის გაუმჯობესება ერთი სტადიით. ამასთან, კლიენტისთვის აუცილებელია, რომ იყოს მე-3 სტადიის კატეგორია სულ მცირე 6 თვის განმავლობაში;
 - ▶ მე-2 სტადიიდან პირველზე გადასვლის პირობა – თუ კლიენტს სრულად აქვს გადახდილი სეზონური ციკლის გადასახდელები და არ ჰქონდა 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება, შესაძლებელია კატეგორიის გაუმჯობესება ერთი პუნქტით. ამასთან, კლიენტისთვის აუცილებელია, რომ იყოს მე-2 სტადიის კატეგორია სულ მცირე 6 თვის განმავლობაში;

მეთოდოლოგიის ცვლილების ეფექტი 2023 წლის მოგება-ზარალში არაარსებითი იყო.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

5. ფინანსური რისკის მიმოხილვა

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

	2023				2022			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ბიზნეს სესხები								
მოსალოდნელი								
საკრედიტო ზარალი 1								
იანვრის მდგომარეობით	2,927	8,091	14,283	25,301	2,557	12,956	13,389	28,902
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	3,327	(1,859)	(1,468)	–	2,641	(2,641)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(100)	1,258	(1,158)	–	(83)	1,327	(1,244)	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(43)	(609)	652	–	(41)	(1,836)	1,877	–
შემობრუნება	–	–	–	–	–	–	464	464
წმინდა ზარალის								
რეზერვის ხელახალი								
შეფასება	(4,086)	(2,772)	3,154	(3,704)	(3,853)	(2,751)	(383)	(6,987)
ახალი წარმოქმნილი ან								
შესყიდული ფინანსური								
აქტივები	5,474	–	–	5,474	3,898	–	–	3,898
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,117)	1,117	–	–	(1,036)	1,036	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1,710)	–	1,710	–	(1,156)	–	1,156	–
ჩამოწერები	–	–	(2,639)	(2,639)	–	–	(976)	(976)
31 დეკემბრის								
მდგომარეობით	4,672	5,226	14,534	24,432	2,927	8,091	14,283	25,301

	2023				2022			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
სამომხმარებლო სესხები								
მოსალოდნელი								
საკრედიტო ზარალი 1								
იანვრის მდგომარეობით	455	278	2,481	3,214	473	559	2,907	3,939
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	229	(57)	(172)	–	225	(225)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(6)	161	(155)	–	(4)	423	(419)	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(10)	(56)	66	–	(7)	(37)	44	–
შემობრუნება	–	–	–	–	–	–	41	41
წმინდა ზარალის								
რეზერვის ხელახალი								
შეფასება	(398)	(134)	2,020	1,488	(506)	(532)	705	(333)
ახალი წარმოქმნილი ან								
შესყიდული ფინანსური								
აქტივები	1,277	–	–	1,277	908	–	–	908
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(191)	191	–	–	(90)	90	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(664)	–	664	–	(544)	–	544	–
ჩამოწერები	–	–	(1,772)	(1,772)	–	–	(1,341)	(1,341)
31 დეკემბრის								
მდგომარეობით	692	383	3,132	4,207	455	278	2,481	3,214

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

5. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)

იპოთეკური სესხები	2023				2022			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მოსალოდნელი								
საკრედიტო ზარალი 1								
იანვრის მდგომარეობით	156	151	1,311	1,618	171	493	1,008	1,672
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	82	(82)	–	–	231	(231)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(3)	241	(238)	–	(1)	310	(309)	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1)	(13)	14	–	(1)	(79)	80	–
შემობრუნება	–	–	–	–	–	–	11	11
წმინდა ზარალის								
რეზერვის ხელახალი								
შეფასება	(108)	(148)	357	101	(291)	(342)	370	(263)
ახალი წარმოქმნილი ან								
შესყიდული ფინანსური								
აქტივები	140	–	–	140	439	–	–	439
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(87)	87	–	–	–	–	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	–	–	–	–	(392)	–	392	–
ჩამოწერები	–	–	(281)	(281)	–	–	(241)	(241)
31 დეკემბრის								
მდგომარეობით	179	236	1,163	1,578	156	151	1,311	1,618
ფინანსურ იჯარასთან								
დაკავშირებული								
მოთხოვნები								
მოსალოდნელი								
საკრედიტო ზარალი 1								
იანვრის მდგომარეობით	–	–	–	–	–	–	–	–
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
წმინდა ზარალის								
რეზერვის ხელახალი								
შეფასება	–	–	–	–	–	–	–	–
დაფარვა დასაკუთრების								
გზით	–	–	–	–	–	–	–	–
ახალი წარმოქმნილი ან								
შესყიდული ფინანსური								
აქტივები	30	–	–	30	–	–	–	–
ჩამოწერები	–	–	–	–	–	–	–	–
31 დეკემბრის								
მდგომარეობით	30	–	–	30	–	–	–	–

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

5. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი იძლევა ინფორმაციას ზემოთ წარმოდგენილ ცხრილებში ნაჩვენები თანხების შეჯერების შესახებ, რომელშიც დარდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის საწყისი და საბოლოო ნაშთები, ფინანსური ინსტრუმენტის კლასის მიხედვით.

2023						
	მომხმარებელ- მომხმარებელი- ბზე გაცემული სესხები	მომხმარებელ- მომხმარებელი- ბზე გაცემული სესხები	მომხმარებელ- მომხმარებელი- ბზე გაცემული სესხები	მომხმარებელ- მომხმარებელი- ბზე გაცემული სესხები	ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირე- ბული მოთხოვნები	სულ
წმინდა ზარალის რეზერვის ხელახალი შეფასება ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	(3,704)	1,488	101	–	–	(2,115)
ჯამი	5,474	1,277	140	–	30	6,921
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	1,770	2,765	241	–	30	4,806
სულ	(370)	(1,536)	(278)	(1)	–	(2,185)
	1,400	1,229	(37)	(1)	30	2,621
2022						
	მომხმარებელ- მომხმარებელი- ბზე გაცემული სესხები	მომხმარებელ- მომხმარებელი- ბზე გაცემული სესხები	მომხმარებელ- მომხმარებელი- ბზე გაცემული სესხები	მომხმარებელ- მომხმარებელი- ბზე გაცემული სესხები	ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირე- ბული მოთხოვნები	სულ
წმინდა ზარალის რეზერვის ხელახალი შეფასება ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	(6,987)	(333)	(263)	–	–	(7,583)
ჯამი	3,899	908	438	–	–	5,245
ადრე ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	(3,088)	575	175	–	–	(2,338)
სულ	(354)	(999)	(304)	(1,587)	–	(3,244)
	(3,442)	(424)	(129)	(1,587)	–	(5,582)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

5. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)**

ქვემოთ დამატებით განმარტებულია მნიშვნელოვანი ცვლილებები სამომხმარებლო სესხების და ფინანსური ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პორტფელში.

ბიზნეს სესხები	2023				2022			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 1 იანვრის მდგომარეობით	744,231	62,300	36,255	842,786	622,127	106,023	32,499	760,649
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	16,873	(13,141)	(3,732)	–	31,949	(31,949)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(26,573)	31,316	(4,743)	–	(21,004)	23,595	(2,591)	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(10,874)	(7,607)	18,481	–	(7,020)	(10,171)	17,191	–
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	488,110	–	–	488,110	391,858	–	–	391,858
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(12,454)	12,454	–	–	(9,006)	9,006	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(3,908)	–	3,908	–	(4,157)	–	4,157	–
გადახდა და სხვა მოძრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(267,402)	(26,489)	(12,074)	(305,965)	(260,516)	(34,204)	(15,180)	(309,900)
შემობრუნება	–	–	–	–	–	–	1,157	1,157
ჩამოწერები	–	–	(2,639)	(2,639)	–	–	(978)	(978)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	928,003	58,833	35,456	1,022,292	744,231	62,300	36,255	842,786

სამომხმარებლო სესხები	2023				2022			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 1 იანვრის მდგომარეობით	110,441	2,281	4,426	117,148	91,832	4,629	4,999	101,460
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	1,354	(699)	(655)	–	2,055	(2,055)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,723)	2,025	(302)	–	(683)	1,245	(562)	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(2,841)	(470)	3,311	–	(1,191)	(318)	1,509	–
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	87,082	–	–	87,082	69,602	–	–	69,602
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,539)	1,539	–	–	(678)	678	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1,261)	–	1,261	–	(933)	–	933	–
გადახდა და სხვა მოძრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(54,102)	(1,263)	(624)	(55,989)	(49,563)	(1,898)	(1,300)	(52,761)
შემობრუნება	–	–	–	–	–	–	188	188
ჩამოწერები	–	–	(1,772)	(1,772)	–	–	(1,341)	(1,341)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	137,411	3,413	5,645	146,469	110,441	2,281	4,426	117,148

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

5. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)

	2023				2022			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
იპოთეკური სესხები								
მთლიანი საბალანსო								
ღირებულება 1 იანვრის								
მდგომარეობით	91,915	1,838	3,674	97,427	92,993	6,829	2,370	102,192
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	1,147	(1,147)	–	–	3,191	(3,191)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,981)	2,872	(891)	–	(457)	979	(522)	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(725)	(125)	850	–	(329)	(1,362)	1,691	–
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	28,833	–	–	28,833	27,808	–	–	27,808
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(2,843)	2,843	–	–	–	–	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	–	–	–	–	(1,047)	–	1,047	–
გადახდა და სხვა მოძრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(24,570)	(838)	(1,176)	(26,584)	(30,244)	(1,417)	(712)	(32,373)
შემობრუნება	–	–	–	–	–	–	41	41
ჩამოწერები	–	–	(281)	(281)	–	–	(241)	(241)
31 დეკემბრის								
მდგომარეობით	91,776	5,443	2,176	99,395	91,915	1,838	3,674	97,427

	2023				2022			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
სალომზარდო სესხები								
მთლიანი საბალანსო								
ღირებულება 1 იანვრის								
მდგომარეობით	28,409	–	–	28,409	20,418	–	–	20,418
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	1,702	–	–	1,702	5,442	–	–	5,442
გადახდა და სხვა მოძრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(4,465)	–	–	(4,465)	2,549	–	–	2,549
ჩამოწერები	–	–	–	–	–	–	–	–
31 დეკემბრის								
მდგომარეობით	25,646	–	–	25,646	28,409	–	–	28,409

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

5. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	2023				2022			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 1 იანვრის მდგომარეობით	-	-	-	-	-	-	-	-
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	-	-	-	-	-	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	-	-	-	-	-	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	-	-	-	-	-	-	-	-
ახალი წარმოქმნილი ან შესყიდული ფინანსური აქტივები	14,819	-	-	14,819	-	-	-	-
გადახდა და სხვა მოძრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	-	-	-	-	-	-	-	-
აღდგენა	-	-	-	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	-	-	-	-	-	-
31 დეკემბრის მდგომარეობით	14,819	-	-	14,819	-	-	-	-

კრედიტის ხარისხის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესახებ 2023 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – ბიზნეს სესხები	2023 წლის 31 დეკემბერი				2022 წლის 31 დეკემბერი			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ვადაგადაცილების გარეშე 30 დღეზე ნაკლები	891,854	36,906	10,952	939,712	724,917	52,138	14,495	791,550
ვადაგადაცილება 30-90 დღემდე	36,148	14,913	3,657	54,718	19,312	6,381	562	26,255
ვადაგადაცილება 90 დღეზე მეტი	-	7,015	4,414	11,429	-	3,782	2,140	5,922
ვადაგადაცილება სულ ბიზნეს სესხები, მთლიანი	928,002	58,834	35,456	1,022,292	744,229	62,301	36,256	842,786
ზარალის რეზერვი	(4,671)	(5,227)	(14,534)	(24,432)	(2,927)	(8,091)	(14,283)	(25,301)
საბალანსო ღირებულება	923,331	53,607	20,922	997,860	741,302	54,210	21,973	817,485

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

5. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

კრედიტის ხარისხის ანალიზი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – სამომხმარებლო სესხები	2023 წლის 31 დეკემბერი				2022 წლის 31 დეკემბერი			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ვადაგადაცილების გარეშე	134,984	1,476	969	137,429	108,878	1,175	1,367	111,420
30 დღეზე ნაკლები								
ვადაგადაცილება	2,427	446	525	3,398	1,564	411	594	2,569
30–90 დღემდე								
ვადაგადაცილება	–	1,492	541	2,033	–	695	320	1,015
90 დღეზე მეტი								
ვადაგადაცილება	–	–	3,609	3,609	–	–	2,144	2,144
სულ სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი	137,411	3,414	5,644	146,469	110,442	2,281	4,425	117,148
ზარალის რეზერვი	(693)	(382)	(3,132)	(4,207)	(455)	(277)	(2,481)	(3,213)
საბალანსო ღირებულება	136,718	3,032	2,512	142,262	109,987	2,004	1,944	113,935

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – იპოთეკური სესხები	2023 წლის 31 დეკემბერი				2022 წლის 31 დეკემბერი			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ვადაგადაცილების გარეშე	90,258	3,961	350	94,569	90,396	1,404	2,232	94,032
30 დღეზე ნაკლები								
ვადაგადაცილება	1,519	896	144	2,559	1,519	236	297	2,052
30–90 დღემდე								
ვადაგადაცილება	–	659	–	659	–	198	–	198
90 დღეზე მეტი								
ვადაგადაცილება	–	–	1,608	1,608	–	–	1,145	1,145
სულ იპოთეკური სესხები, მთლიანი	91,777	5,516	2,102	99,395	91,915	1,838	3,674	97,427
ზარალის რეზერვი	(179)	(238)	(1,161)	(1,578)	(157)	(152)	(1,310)	(1,619)
საბალანსო ღირებულება	91,598	5,278	941	97,817	91,758	1,686	2,364	95,808

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

5. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

კრედიტის ხარისხის ანალიზი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – სალომზარდო სესხები	2023 წლის 31 დეკემბერი				2022 წლის 31 დეკემბერი			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ვადაგადაცილების გარეშე 30 დღეზე ნაკლები	25,646	–	–	25,646	28,409	–	–	28,409
ვადაგადაცილება 30–90 დღემდე	–	–	–	–	–	–	–	–
ვადაგადაცილება 90 დღეზე მეტი	–	–	–	–	–	–	–	–
სულ სალომზარდო სესხები, მთლიანი	25,646	–	–	25,646	28,409	–	–	28,409
ზარალის რეზერვი	–	–	–	–	–	–	–	–
საბალანსო ღირებულება	25,646	–	–	25,646	28,409	–	–	28,409

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	2023 წლის 31 დეკემბერი				2022 წლის 31 დეკემბერი			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ვადაგადაცილების გარეშე 30 დღეზე ნაკლები	13,196	–	–	13,196	–	–	–	–
ვადაგადაცილება 30–90 დღემდე	1,623	–	–	1,623	–	–	–	–
ვადაგადაცილება 90 დღეზე მეტი	–	–	–	–	–	–	–	–
სულ სალომზარდო სესხები, მთლიანი	14,819	–	–	14,819	–	–	–	–
ზარალის რეზერვი	(30)	–	–	(30)	–	–	–	–
საბალანსო ღირებულება	14,789	–	–	14,789	–	–	–	–

ტერმინების განმარტება: 1-ლი სტადია, მე-2 სტადია, მე-3 სტადია შესულია 3(დ)(iv) შენიშვნაში.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი მოიცავს მე-2 და მე-3 სტადიის აქტივებს, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა. მათთან დაკავშირებით ბანკს მოდიფიცირებით გამოწვეულ არსებული ზარალი არ განუცდია.

	2023	2022
პერიოდის განმავლობაში მოდიფიცირებული სესხები		
პერიოდის განმავლობაში რესტრუქტურირებული სესხები	8,394	10,568
საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული სესხები		
რესტრუქტურირებული სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რომლისთვისაც სტადია შეიცვალა		
(1-ლი სტადია) ბოლო 12 თვის განმავლობაში	1,344	425
რესტრუქტურირებული 1-ლი სტადიის სესხების რისკის ზომა	11,171	5,385

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

5. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**კრედიტის ხარისხის ანალიზი (გაგრძელება)**

უზრუნველყოფის ან სხვა საკრედიტო გაუმჯობესებების არარსებობის შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ინდივიდუალურად შეფასებული მე-3 სტადიის სესხებისთვის 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იქნებოდა შემდეგი ოდენობით მაღალი:

	2023	2022
ბიზნეს სესხები	11,929	16,273
სამომხმარებლო სესხები	622	1,011
იპოთეკური სესხები	703	754
სულ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	13,254	18,038

ბანკი არ აწარმოებს კოლექტიურად შეფასებული სესხების უზრუნველყოფის შეფასებას.

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2023	2022
ნაღდი ფული	41,420	38,959
ანგარიშები სებ-ში	19,758	28,814
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში		
„A“-დან „A+“-მდე რეიტინგით	241	939
„BBB“-დან „BBB+“-მდე რეიტინგით	795	1,847
„BB“-დან „BB+“-მდე რეიტინგით	16,813	52,949
„B“-დან „B+“-მდე რეიტინგით	90	-
რეიტინგის გარეშე	301	1,071
სულ მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	18,240	56,806
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	79,418	124,579

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებულია. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს ჰქონდა ერთი საბანკო ანგარიში (2022 წ.: ერთი საბანკო ანგარიში), რომლის ნაშთი საკუთარი კაპიტალის 10%-ს აღემატება. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი ფულადი სახსრების ეკვივალენტებს 1-ელ სტადიას განაკუთვნებს ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოვლენის მიზნებისთვის (2022 წლის 31 დეკემბრის: 1-ლი სტადია). ხელმძღვანელობის შეფასებით საანგარიშგებო თარიღში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითია.

7. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2023	2022
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		
კორპორაციული ფასიანი ქაღალდები	140,986	74,406
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ფასიანი ქაღალდები	16,781	68,235
საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	-	14,819
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	157,767	157,460
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(182)	(47)
სულ წმინდა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	157,585	157,413

ბანკი ფლობს საქართველოს მთავრობის, საქართველოს ეროვნული ბანკისა და კორპორაციული ემიტენტების მიერ გამოშვებულ სავალო ფასიანი ქაღალდების პორტფელს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

7. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები დაგირავებული არ არის საქართველოს ეროვნული ბანკისგან 2023 წელს მიღებული სესხების უზრუნველყოფს სახით (2022 წ.: 69,719 ლარი) (მე-13 შენიშვნა).

ყველა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდი გამოხატულია ლარში და მათი სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთი და ვადა ასეთია:

	2023 წლის 31 დეკემბერი		2022 წლის 31 დეკემბერი	
	ნომინალური		ნომინალური	
	საპროცენტო		საპროცენტო	
	განაკვეთი, %	დაფარვის ვადა	განაკვეთი, %	დაფარვის ვადა
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8-14	2025-2028	7-15	2023-2028

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული არ არის. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს 1-ელ სტადიას განაკუთვნებს ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოვლენის მიზნებისთვის (2022 წ.: 1-ლი სტადია).

ცვლილების დინამიკა 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების საკრედიტო ზარალის რეზერვში 135 ლარს (2022 წ.: 12 ლარი) შეადგენს.

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2023	2022
ბიზნეს სესხები	1,022,292	842,786
სამომხმარებლო სესხები	146,469	117,148
იპოთეკური სესხები	99,395	97,427
სალომბარდო სესხები	25,646	28,409
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	1,293,802	1,085,770
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი (მე-5 შენიშვნა)	(30,217)	(30,133)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	1,263,585	1,055,637
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი	14,819	-
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი (მე-5 შენიშვნა)	(30)	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	14,789	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	1,278,374	1,055,637

ინფორმაცია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და სესხების კრედიტის ხარისხის შესახებ მოცემულია მე-5 შენიშვნაში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**(ა) მომხმარებლებზე გაცემული სესხის ინდუსტრიული და გეოგრაფიული ანალიზი და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები**

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მეტწილად მოიცავს სესხებს, რომლებიც გაიცა საქართველოს ეკონომიკის შემდეგ დარგებში მოქმედ მომხმარებლებზე:

	2023	2022
ვაჭრობა და მომსახურება	497,813	389,853
მშენებლობა	300,987	251,627
ფიზიკური პირები	245,862	214,574
სოფლის მეურნეობა და საკვები პროდუქტების გადამამუშავება	164,362	131,152
ჯანდაცვა	31,296	24,754
ოქროს ლომბარდი	25,646	28,409
ენერგეტიკა	15,150	15,271
საფინანსო დაწესებულებები	10,727	17,139
სხვა	16,778	12,991
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,308,621	1,085,770

სესხები არ არის დაგირავებული 2023 წელს (2022 წ.: 37,691 ლარი) სებ-სგან მიღებული სესხების საფუძველზე. იხ. მე-13 შენიშვნა.

(ბ) მნიშვნელოვანი მოცულობის კრედიტები

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის არცერთი მსესხებლის ნაშთი აღემატებოდა კაპიტალის 10%-ს (2022 წ.: არცერთი).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის სესხების კონცენტრაცია წარმოადგენდა ათ უმსხვილეს მსესხებელზე გაცემულ 99,764 ლარს (2022 წ.: 100,443 ლარი). აღნიშნული სესხებისათვის აღიარდა 258 ლარის ოდენობის რეზერვი (2022 წ.: 246 ლარი).

(გ) უზრუნველყოფის საგნისა და კრედიტის ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებების ანალიზი

მომხმარებლის ზოგადი კრედიტუნარიანობა მისთვის გაცემული სესხის საკრედიტო ხარისხის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია. თუმცა, უზრუნველყოფის საგანი დამატებით გარანტიებს ქმნის და ბანკი, როგორც წესი, მსესხებლებისგან მოითხოვს უზრუნველყოფის საგნის წარმოდგენას.

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ბანკმა შეიმუშავა უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

ხელმძღვანელობა აკონტროლებს უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ფასს, ითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას საბაზისო შეთანხმების შესაბამისად და აკონტროლებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის მიმოხილვის პროცესში მიღებულ უზრუნველყოფის საბაზრო ფასს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)**(გ) უზრუნველყოფის საგნისა და კრედიტის ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებების ანალიზი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების უზრუნველყოფის საგნები, საკრედიტო ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, გაუფასურების გამოკლებით, უზრუნველყოფის საგნის ტიპების მიხედვით:

2023 წლის 31 დეკემბერს	წმინდა რისკის ზომა					
	უძრავი ქონება	ფულადი უზრუნველყოფა	სხვა	უზრუნველყოფის გარეშე	ძვირფასი ლითონები	სულ
ბიზნეს სესხი	908,074	19,393	48,150	21,867	376	997,860
სამომხმარებლო სესხი	43,111	9,510	44,120	45,521	–	142,262
იპოთეკური სესხი	97,585	161	71	–	–	97,817
ოქროს ლომბარდი	–	–	15,829	–	9,817	25,646
იჯარა	–	–	14,789	–	–	14,789
სულ	1,048,770	29,064	122,959	67,388	10,193	1,278,374

2022 წლის 31 დეკემბერს	წმინდა რისკის ზომა					
	უძრავი ქონება	ფულადი უზრუნველყოფა	სხვა	უზრუნველყოფის გარეშე	ძვირფასი ლითონები	სულ
ბიზნეს სესხი	735,109	15,836	39,731	26,416	393	817,485
სამომხმარებლო სესხი	36,689	6,190	25,836	45,220	–	113,935
იპოთეკური სესხი	95,133	675	–	–	–	95,808
ოქროს ლომბარდი	–	–	19,312	–	9,097	28,409
იჯარა	–	–	–	–	–	–
სულ	866,931	22,701	84,879	71,636	9,490	1,055,637

ზემოთ მოცემული ცხრილები გამორიცხავს სესხის ზედმეტად უზრუნველყოფას. თუ სესხს სხვადასხვა ტიპის უზრუნველყოფა აქვს, ინფორმაცია წარმოდგენილია იმ უზრუნველყოფის საგანზე, რომელიც გაუფასურების შეფასებისთვის ყველაზე აქტუალურია. უზრუნველყოფის გარეშე სესხების უმრავლესობა წარმოადგენს სახელფასო სესხებს, რომლებიც მოიცავს პერსონალური გარანტიით უზრუნველყოფილ სესხებს.

(დ) დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგანი

დასაკუთრებული აქტივები მეტწილად წარმოადგენს უძრავ ქონებას და ოქროს აქტივებს, რომლებიც ბანკმა დაისაკუთრა ვადაგადაცილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები აღიარდება როგორც მარაგები, შესაბამისი სესხის წმინდა სააღრიცხვო ღირებულებით, შეძენის მომენტში და შემდგომში ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უდაბლესით. ბანკის პოლიტიკა გულისხმობს დასაკუთრებული აქტივების შეძლებისდაგვარად მაღელ რეალიზაციას.

2023 წლის განმავლობაში ბანკმა შეისყიდა დასაკუთრებული აქტივები 6,413 ლარის (2022 წ.: 5,526 ლარი) ოდენობით და დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვები 10,728 ლარის (2022 წ.: 4,595 ლარი) ოდენობით. ბანკმა მიიღო 3,951 ლარის ოდენობით შემოსულობა დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან (2022 წ.: 1,467 ლარის ზარალი).

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

9. შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები

	მიწა	შენობა- ნაგებობები	საოფისე და კომპიუტერული ტექნიკა	ავტოსა- ტრანსპორტო საშუალებები	ავეჯი და სხვა გრძელვადიანი აქტივები	საიჯარო ქონების გაუზიარებლობა	აქტივების გამოყენების უფლება	სულ
თვითღირებულება								
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,212	16,059	7,004	999	13,436	4,331	9,190	52,231
შესყიდვები	–	527	217	235	694	300	2,081	4,054
გასვლა	(763)	(415)	–	–	(123)	–	(683)	(1,984)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	449	16,171	7,221	1,234	14,007	4,631	10,588	54,301
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	449	16,171	7,221	1,234	14,007	4,631	10,588	54,301
შესყიდვები	–	3,311	487	223	2,556	493	1,426	8,496
გასვლა	–	(15)	–	–	–	(547)	(2,061)	(2,623)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	449	19,467	7,708	1,457	16,563	4,577	9,953	60,174
დაგროვილი ცვეთა								
2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	5,024	6,136	749	9,437	2,823	3,146	27,315
ცვეთის დარიცხვა	–	358	487	138	973	334	1,443	3,733
გასვლა	–	–	–	–	(123)	–	(683)	(806)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	5,382	6,623	887	10,287	3,157	3,906	30,242
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	5,382	6,623	887	10,287	3,157	3,906	30,242
ცვეთის დარიცხვა	–	373	375	171	907	373	1,504	3,703
გასვლა	–	(8)	–	–	–	(547)	(641)	(1,196)
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	5,747	6,998	1,058	11,194	2,983	4,769	32,749
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება								
2022 წლის 1 იანვარი	1,212	11,035	868	250	3,999	1,508	6,044	24,916
2022 წლის 31 დეკემბერი	449	10,789	598	347	3,720	1,474	6,682	24,059
2023 წლის 31 დეკემბერი	449	13,720	710	399	5,369	1,594	5,184	27,425

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სრულად ამორტიზებული აქტივების სააღრიცხვო ღირებულება შეადგენდა 17,339 ლარს, ხოლო 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით – 13,893 ლარს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

9. შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები (გაგრძელება)

მომავალი საიჯარო გადახდები ყოველი მომდევნო ხუთი წლისთვის 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის იყო შემდეგი:

	საიჯარო ვალდებულებები	
	2023	2022
ერთი წლის განმავლობაში	2,320	1,957
1–დან 2 წლამდე	2,169	1,913
2–დან 3 წლამდე	1,429	1,890
3–დან 4 წლამდე	662	1,224
4–დან 5 წლამდე	397	643
	6,977	7,627

10. გუდვილი

20,374 ლარის გუდვილი სრულად უკავშირდება 2008 წელს სს „სტანდარტ ბანკის“ შეძენას.

ბანკი მიიჩნევა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულად გაუფასურების ტესტის მიზნებისთვის. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება ეფუძნება გამოყენების ღირებულებას, რომელიც ფასდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების გამოყენებით.

ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი დაშვებები წარმოდგენილია ქვემოთ. დაშვებების საფუძველზე მიღებული ძირითადი რიცხობრივი მაჩვენებლები წარმოადგენს ხელმძღვანელობის მიერ საბანკო სექტორში მომავალი ტენდეციების შეფასებას, ქვეყნის ეკონომიკის საპროგნოზო ზრდის განაკვეთს და ისინი ეფუძნება გარე და შიდა წყაროებიდან მიღებულ განვლილ მონაცემებს.

პროცენტებში	2023	2022
დისკონტირების განაკვეთი	19.6%	21.1%
თავისუფალი ფულადი ნაკადების ბიუჯეტირებული ზრდის ტემპი (მომდევნო ხუთი წლის საშუალო მაჩვენებელი)	17.3%	9.6%
საბოლოო ღირებულების ზრდის ტემპი	5.0%	4.0%

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მოსალოდნელმა ანაზღაურებამ ღირებულებამ მის საბალანსო ღირებულებას გადააჭარბა. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მნიშვნელოვანი დაშვებების გონივრულ ფარგლებში შესაძლო ცვლილება არ გამოიწვევს ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულების ანაზღაურებად ღირებულებაზე გადაჭარბებას.

11. სხვა აქტივები

	2023	2022
ბანკებში განთავსებული საგარანტიო ანაზღაურებები	2,282	2,434
მოთხოვნები	1,317	658
ანგარიშსწორება პლასტიკური ბარათებით	185	459
სხვა	146	74
სულ სხვა ფინანსური აქტივები	3,930	3,625
გრძელვადიანი აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსები	785	124
საგადასახადო აქტივი	–	1,489
სხვა	1,199	1,153
ყველა სხვა აქტივი	5,914	6,391

ხელმძღვანელობის შეფასებით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითია 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

12. დაბეგვრა

	2023	2022
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი		
მიმდინარე წელი	6,406	1,994
მოძრაობა დროებით სხვაობებში წარმოშობის გამო და დროებითი სხვაობების გაუქმება	(1,356)	1,236
სულ მოგების გადასახადის ხარჯი	5,050	3,230

ბანკის შემოსავლის შესაბამისი მოგების გადასახადი განაკვეთია 20% (2022 წ.: 15%). მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით მოგების გადასახადის სარგებლის ფაქტობრივთან შეჯერება:

ეფექტური საგადასახადო განაკვეთის შეჯერება

	2023	%	2022	%
მოგება დაბეგვრამდე	34,883		33,066	
მოგების გადასახადი სათანადო საგადასახადო განაკვეთით	6,977	20	4,960	15
ცვლილება კანონმდებლობის ცვლილების გამო არ აღიარებულ გადავადებულ საგადასახადო ვალდებულებებში (მე-3 შენიშვნა)	43	–	315	1
(დაუბეგრავი შემოსავალი) / გამოუქვითავი ხარჯები	(2,417)	(7)	(2,045)	(6)
სხვა დაუბეგრავი ხარჯები	447	1	–	–
	5,050	14	3,230	10

2022 წლის 16 დეკემბერს ამოქმედდა საქართველოს საგადასახადო კანონში შესული დამატებითი ცვლილებები ფინანსური სექტორისთვის მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილება ძალაში შევიდა 2023 წლის 1 იანვრიდან და ახალი რეგულაციის მიხედვით, მოგების გადასახადი იქნება 20% ბანკებისთვის, საკრედიტო კავშირებისთვის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა და სესხების გამცემი სუბიექტებისთვის.

ამ ცვლილების ამოქმედების შემდეგ, მოგების გადასახადი 15%-დან 20%-მდე გაიზარდა 2023 წლიდან. ამასთან, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და დასაქვითი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე განისაზღვრა ფასს (IFRS) სტანდარტების შესაბამისად, ადილობრივი საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციების ნაცვლად.

ცვლილებას პირდაპირი გავლენა ჰქონდა გადავადებულ საგადასახადო აქტივის და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულების ბალანსებზე, რომლებიც უკავშირდებოდა წინა პერიოდებიდან წარმოშობილ და ადრე აღიარებულ დროებით სხვაობებს. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა განსაზღვრა, რომ მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან დაკავშირებით დაგროვილი დროებითი სხვაობა კონვერტირებისას 15%-ით დაიბეგრებოდა, გადასვლის წესების მსგავსად, რომელიც მოქმედებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დროებით სხვაობებზე. შესაბამისი უწყებების მიერ განმარტებების მიღების საფუძველზე, 2022 წლის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის შემდეგ, ამგვარი სხვაობების სათანადო საგადასახადო განაკვეთი 20%-ით განისაზღვრა.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

12. დაბეგვრა (გაგრძელება)**მომზადება დროებით სხვაობებში წლის განმავლობაში**

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი ცვლილების დინამიკა შესაბამისი წლებისთვის შედგებოდა:

	<i>2023 წლის 1 იანვარი</i>	<i>მოგება-ზარალი აღიარებული</i>	<i>2023 წლის 31 დეკემბერი</i>
საიჯარო ვალდებულებები	1,393	(272)	1,121
დასაკუთრებული აქტივები	1,036	(299)	737
სხვა არამატერიალური აქტივები	603	(281)	322
სუბორდინირებული ვალი	(52)	74	22
სხვა ვალდებულებები	(117)	135	18
სხვა აქტივები	11	-	11
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	2,874	(643)	2,231
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	(2,524)	2,524	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	(11)	(77)	(88)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	(312)	(45)	(357)
აქტივის გამოყენების უფლება	(1,336)	300	(1,036)
შენიშვნა-ნაგებობები და მოწყობილობები	(1,442)	(703)	(2,145)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(5,625)	1,999	(3,626)
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	(2,751)	1,356	(1,395)
	<i>2022 წლის 1 იანვარი</i>	<i>მოგება-ზარალი აღიარებული</i>	<i>2022 წლის 31 დეკემბერი</i>
საიჯარო ვალდებულებები	233	1,160	1,393
დასაკუთრებული აქტივები	-	1,036	1,036
სხვა არამატერიალური აქტივები	78	525	603
სხვა აქტივები	-	11	11
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	311	2,732	3,043
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	(11)	(11)
სუბორდინირებული ვალი	(13)	(39)	(52)
სხვა ვალდებულებები	(111)	(6)	(117)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	(74)	(238)	(312)
აქტივის გამოყენების უფლება	(203)	(1,133)	(1,336)
შენიშვნა-ნაგებობები და მოწყობილობები	(283)	(1,159)	(1,442)
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	(1,142)	(1,382)	(2,524)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(1,826)	(3,968)	(5,794)
გადავადებული საგადასახადო (ვალდებულება)/აქტივი	(1,515)	(1,236)	(2,751)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

13. საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები

	ვალუტა	დაფარვის წელი	2023 წლის 31 დეკემბერი	2022 წლის 31 დეკემბერი
Nederlandse FinancieringsMaatschappij Voor Ontwikkelingslanden N.V. (FMO)	ლარი	2024–2028	109,174	70,114
Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft (DEG)	ევრო აშშ	2025–2026	27,742	38,341
ResponsAbility SICAV (Lux)	დოლარი	2024–2025	25,723	28,763
ResponsAbility SICAV (Lux)	ევრო	2024–2026	24,386	1,086
ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	ევრო	2029–2030	17,876	5,082
სესხი სებ-სგან	ლარი	2023	–	106,727
COMMERZBANK	ევრო აშშ	2023	–	3,476
საიჯარო ვალდებულებები	დოლარი	2025–2033	5,317	6,619
საიჯარო ვალდებულებები	ლარი	2025–2030	287	346
სულ			210,505	260,554

სესხები სებ-სგან 3 თვეზე ნაკლები თავდაპირველი დაფარვის ვადით წარმოადგენს ლიკვიდობის მართვის პროცესებში გამოყენებულ ინსტრუმენტს. სესხები არ არის 2023 წელს მომხმარებლებზე გაცემული სესხებით უზრუნველყოფილი (2022 წ.: 37,691 ლარი) და ისინი უზრუნველყოფილი არ არის საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებით 2023 წელს (2022 წ.: 143,726 ლარი). იხილეთ მე-7 და მე-8 შენიშვნები.

14. სუბორდინირებული სესხები

	ვალუტა	დაფარვის წელი	2023 წლის 31 დეკემბერი	2022 წლის 31 დეკემბერი
სესხი 1	ევრო	2029	18,251	17,533
სესხი 2	აშშ დოლარი	2028	18,148	–
სესხი 3	აშშ დოლარი	2027	17,608	17,690
სესხი 4	აშშ დოლარი	2029	12,433	12,163
სესხი 5	ევრო	2027	9,211	8,812
სესხი 6	აშშ დოლარი	2024	8,070	8,108
სესხი 7	აშშ დოლარი	2029	5,380	–
სესხი 8	აშშ დოლარი	2025	1,856	1,865
სესხი 9	აშშ დოლარი	2025	1,631	2,454
სესხი 10	აშშ დოლარი	2026	1,621	2,173
სესხი 11	ევრო	2025	1,488	1,443
სესხი 12	აშშ დოლარი	2025	1,345	1,351
სესხი 13	აშშ დოლარი	2027	1,345	1,351
სესხი 14	აშშ დოლარი	2029	861	865
			99,248	75,808

გაკატრების შემთხვევაში სუბორდინირებული ნასესხები სახსრების დაფარვა განხორციელდება ბანკის ყველა სხვა ვალდებულების სრულად დაფარვის შემდეგ.

მე-2 და მე-3 სესხები წარმოადგენს დამატებითი ძირითადი კაპიტალის (AT1) ინსტრუმენტს ჩამოწერის ფუნქციით, რომელიც უვადოდ არის სუბორდინირებული და მარეგულირებელი მიზნებისთვის შესულია ბანკის კაპიტალში.

არცერთი სუბორდინირებული სესხი არ არის უზრუნველყოფილი ბანკის აქტივებით.

სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებებში წარმოდგენილი არ არის კონვერტაციის თვისებები 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

15. ვალდებულებების მოძრაობის შეჯერება საფინანსო საქმიანობასთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებთან

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია ცვლილების დინამიკა ვალდებულებებში, რომლებიც აღრიცხულია, როგორც დაფინანსება წარმოდგენილი პერიოდის ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.

	სესხები საფინანსო დაწესებულებე- ბიდან	საიჯარო ვალდებულებები	სუბორდინირე- ბული სესხები	სულ
ნაშთი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	253,589	6,965	75,808	336,362
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან	(51,825)	(1,909)	20,808	(32,926)
სესხებიდან მიღებული ფულადი სახსრები	86,290	–	22,136	108,426
სესხების დაფარვა	(138,115)	–	(1,328)	(139,443)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	–	(1,909)	–	(1,909)
უცხოური ვალუტის გაცვლის კორექტირება წმინდა მოძრაობა საპროცენტო განაკვეთში, საკურსო სხვაობით მიღებული შემოსულობის/(ზარალის) ჩათვლით	2,798	(10)	1,348	4,136
გასვლა	339	448	957	1,744
შესყიდვა	–	(1,137)	–	(1,137)
საიჯარო ვალდებულებების და სუბორდინირებული სესხების მოდიფიცირება	–	1,426	–	1,426
	–	(179)	327	148
ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბერს	204,901	5,604	99,248	309,753

	სესხები საფინანსო დაწესებულებე- ბიდან	საიჯარო ვალდებულებები	სუბორდინირე- ბული სესხები	სულ
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	212,347	7,261	58,057	277,665
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან	50,862	(1,978)	26,556	75,440
სესხებიდან მიღებული ფულადი სახსრები	318,241	–	38,961	357,202
სესხების დაფარვა	(267,379)	–	(12,405)	(279,784)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	–	(1,978)	–	(1,978)
უცხოური ვალუტის გაცვლის კორექტირება წმინდა მოძრაობა საპროცენტო განაკვეთში, საკურსო სხვაობით მიღებული შემოსულობის/(ზარალის) ჩათვლით	(8,899)	(901)	(9,132)	(18,932)
გასვლა	(721)	503	327	109
შესყიდვა	–	2,080	–	2,080
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	253,589	6,965	75,808	336,362

16. ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო დაწესებულებებისგან

	2023	2022
ვადიანი ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებებისგან	109	–
სხვა საკრედიტო დაწესებულებების მოკლევადიანი განთავსებები	10,054	53
სულ ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო დაწესებულებებისგან	10,163	53

ვადიანი ანაზრები ბანკებისგან 2023 წელს მეტწილად ლარშია გამოხატული.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

17. მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან

	2023	2022
ვადიანი დეპოზიტები	830,285	716,357
მიმდინარე ანგარიშები	269,363	242,772
სულ მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	1,099,648	959,129
უზრუნველყოფის სახით ფლობილი გაცემულ გარანტიებსა და აკრედიტივებზე	8,855	11,435

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰყავდა 3 მომხმარებელი (2022 წ.: 5 მომხმარებელი), რომელთა ნაშთები ინდივიდუალურად აჭარბებს საკუთარი კაპიტალის 10%-ს. ეს ნაშთი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 146,253 ლარს შეადგენდა.

	2023	2022
ფიზიკური პირები	485,352	422,391
კერძო საწარმოები	316,797	323,704
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები	297,499	213,034
სულ მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	1,099,648	959,129

მომხმარებლების წინაშე ვალდებულებების ანალიზი ეკონომიკური სექტორების მიხედვით ასე გამოიყურება:

	2023	2022
ფიზიკური პირები	485,354	422,391
სახელმწიფო ორგანიზაციები	297,498	213,033
ვაჭრობა და მომსახურება	148,040	142,985
მშენებლობა	77,308	89,179
დაზღვევა	38,990	39,060
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	17,706	3,483
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	5,273	8,832
სამთო მრეწველობა	224	43
ენერგეტიკა	86	9,512
სხვა	29,169	30,611
სულ მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	1,099,648	959,129

18. სხვა ვალდებულებები

	2023	2022
დასაქმებულთა გასამრჯელოების დარიცხული დანახარჯები	5,926	4,807
ანგარიშსწორება პლასტიკურ ბარათებზე და ფულადი გზავნილების ოპერაციებზე	2,409	2,466
ფინანსური ვალდებულებები მიღებული მომსახურებებისგან	1,550	682
გარანტიების და კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხები	909	243
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით	687	38
ფინანსური ვალდებულება საიჯარო ოპერაციებიდან	306	–
სხვა	1,266	459
სულ სხვა ფინანსური ვალდებულებები	13,053	8,695
სხვა ანარიცხები	59	1,779
სხვა	514	710
სულ სხვა ვალდებულებები	13,626	11,184

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

18. სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს უცხოურ ვალუტაში ფორვარდული ხელშეკრულებების სამართლიან ღირებულებას, რომლებიც აღირიცხება როგორც აქტივები ან ვალდებულებები (2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბერს: შესული იყო სხვა ვალდებულებებში), მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საიჯარო აქტივის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ინსტრუმენტების ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს განუხორციელებელ ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

უცხოური ვალუტის ფორვარდული ხელშეკრულებები	2023 წლის 31 დეკემბერი		2022 წლის 31 დეკემბერი	
	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება
ლარის გაყიდვა ევროს ყიდვა	49,732	(515)	–	–
ლარის გაყიდვა აშშ დოლარის ყიდვა	2,688	(3)	–	–
აშშ დოლარის გაყიდვა ევროს ყიდვა	41,481	(169)	35,899	(38)

19. საკუთარი კაპიტალი

აქციების რაოდენობა	ჩვეულებრივი აქციები	
	2023	2022
გამოშვებული 1 იანვარს და 31 დეკემბერს, სრულად გადახდილი	1,213,720	1,213,720
ნებადართული აქციები – ნომინალური ღირებულება (ლარში)	100	100

ყველა ჩვეულებრივი აქცია თანაბრად ნაწილდება ბანკის ნარჩენ აქტივებთან მიმართებაში.

ჩვეულებრივი აქციები

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელები უფლებამოსილი არიან მიიღონ დროადადრო გამოცხადებული დივიდენდები და ასევე ბანკის საერთო კრებაზე აქვთ ერთ აქციაზე ერთი ხმის უფლება. 2023 და 2022 წლებში ბანკს არ გამოუცხადებია დივიდენდების გადახდა.

20 ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	2023	2022
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	144,289	119,957
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	16,867	14,691
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,408	1,912
სულ საპროცენტო შემოსავალი	164,564	136,560
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	60,896	42,579
საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები	31,795	27,438
სუბორდინირებული ვალები	2,661	4,335
სულ საპროცენტო ხარჯი	95,352	74,352
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	69,212	62,208

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

21. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯები

	2023	2022
პლასტიკური ბარათებით შესრულებული ოპერაციები	4,533	3,239
ანგარიშსწორების ოპერაციები	1,552	1,564
მიმდინარე ანგარიშების მომსახურება	1,146	916
ფულადი ოპერაციები	766	685
სხვა	196	121
მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო, სულ	8,193	6,525
ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულება	1,372	1,594
სულ გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი	9,564	8,119
პლასტიკური ბარათებით შესრულებული ოპერაციები	3,195	2,384
ანგარიშსწორების ოპერაციები	536	357
ფულადი ოპერაციები	74	26
სხვა	663	583
გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯები	4,468	3,350
წმინდა გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი	5,096	4,769

შესასრულებელი ვალდებულებები და ამონაგების აღიარების პოლიტიკა

მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი ფასდება მომხმარებელთან ხელშეკრულებაში მითითებული საზღაურის საფუძველზე. ბანკი ამონაგებს აღიარებს მომხმარებლისთვის მომსახურების გაწევისას.

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებების საფუძველზე შესასრულებელი ვალდებულების შესრულების ხასიათისა და დროულობის, გადახდის მნიშვნელოვანი თარიღების და შესაბამისი ამონაგების აღიარების პოლიტიკის შესახებ.

მომსახურების ტიპი	შესასრულებელი ვალდებულების შესრულების ხასიათი და ვადები, მათ შორის, გადახდის მნიშვნელოვანი პირობები	ამონაგების აღიარება ფასს (IFRS) 15-ის ფარგლებში
საცალო და კორპორაციული საბანკო მომსახურებები	ბანკი გასწევს საბანკო მომსახურებებს საცალო და კორპორატიული მომხმარებლისთვის, მათ შორის ანგარიშის მართვას, ოვერდრაფტის ხაზის უზრუნველყოფას, უცხოური ვალუტით შესრულებულ ოპერაციებს და მომსახურების საფასურს. მიმდინარე ანგარიშების მართვის საფასური ყოველთვიურად იჭრება მომხმარებლის ანგარიშიდან. უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციები დაფუძნებული საფასურები ჩანაცვლების, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებისა და ოვერდრაფტისთვის მომხმარებლის ანგარიშიდან ჩამოიჭრება ოპერაციის განხორციელებისთანავე. მომსახურების საფასური ყოველთვიურად ჩამოიჭრება და ის ეფუძნება ფიქსირებულ განაკვეთს, რომელსაც ყოველწლიურად გადახედავს ბანკი.	ამონაგები ანგარიშის მომსახურებიდან და მომსახურების საფასურები აღიარდება დროთა განმავლობაში, მომსახურების გაწევისთან ერთად. გარიგებებთან დაკავშირებული ამონაგები აღიარდება გარიგების შესრულების მომენტში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

22. წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან

	2023	2022
უცხოურ ვალუტაში ვაჭრობით მიღებული წმინდა შემოსულობა წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	3,548	4,590
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის ფორვარდული ხელშეკრულებებიდან	78	(5,305)
	1,693	354
სულ წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	5,319	(361)

წმინდა შემოსულობა სავალუტო ფორვარდული ხელშეკრულებებიდან მოიცავს 1,838 ლარის (2022 წ.: 6,186 ლარის ოდენობით დადებითი ეფექტი) ნეგატიურ ეფექტს ანგარიშსწორების თარიღში სპოტ და წინასწარ შეთანხმებულ ფორვარდულ განაკვეთებს შორის სხვაობისთვის, რაც ასევე წარმოადგენს უცხოურ ვალუტაში ვაჭრობიდან წმინდა შემოსულობის ნაწილს ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.

23. სხვა საოპერაციო ხარჯები

	2023	2022
ხარჯები სხვა საბანკო ოპერაციებზე	2,821	469
პროფესიული მომსახურება	1,430	3,057
სარეკლამო და მარკეტინგული მომსახურებები	1,209	1,224
საიჯარო ხარჯები	981	966
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	775	656
დაცვის ხარჯი	718	517
წარმომადგენლობითი ხარჯები	639	462
კომუნიკაციები	604	572
კომუნალური მომსახურებები	603	579
ტრანსპორტირება და ინკასაცია	480	404
საოფისე მარაგები	363	441
დაზღვევა	250	362
პლასტიკური ბარათით შესრულებული ოპერაციების ხარჯები	201	286
სამივლინებო ხარჯი	91	59
სხვა	706	568
სულ სხვა საოპერაციო ხარჯები	11,871	10,622

2023 და 2022 წლებისთვის, საიჯარო ხარჯები მოიცავს დაბალფასიანი და მოკლევადიანი საიჯარო ხელშეკრულებების საფუძველზე გაწეულ ხარჯებს.

აუდიტორის ანაზღაურებამ ბანკის 2023 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე 209 ლარი (2022 წ.: 185 ლარი) შეადგინა.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს თანამშრომლების საშუალო რაოდენობას 2023 და 2022 წლებში.

	2023	2022
ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა	5	5
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	50	44
სხვა მუდმივი თანამშრომლები	533	458
სულ მუდმივი თანამშრომლები	588	507
სულ დროებითი თანამშრომლები	54	69
სულ	642	576

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები

ბანკს აქვს მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები, რომ გასცეს სესხები. ეს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები წარმოდგენილია დამტკიცებული სესხების და საკრედიტო ბარათების ლიმიტების, ასევე ოვერდრაფტის სახით. ბანკი იძლევა ფინანსურ გარანტიებს და აკრედიტივებს მესამე მხარეების წინაშე მომხმარებლების მიერ ვალდებულების შესრულებაზე. ამ ხელშეკრულებებს აქვთ ფიქსირებული ლიმიტები და, როგორც წესი, სამ წლამდე ვადით გაიცემა.

ბანკი საკრედიტო ვალდებულებების აღებისას, ფინანსური გარანტიების და აკრედიტივების გაცემისას საკრედიტო რისკის მართვის იმავე პოლიტიკასა და პროცედურებს იყენებს, როგორცაც – მომხმარებლებზე სესხების გაცემისას.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების სახელშეკრულებო თანხები წარმოდგენილია შემდეგ ცხრილში კატეგორიების მიხედვით. ცხრილში საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების თანხები იმ დაშვებით არის წარმოდგენილი, რომ ეს თანხები სრულად არის გაცემული. ცხრილში მოცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების თანხები წარმოადგენს მაქსიმალურ სააღრიცხვო ზარალს, რომლის აღიარებაც მოხდებოდა საანგარიშგებო თარიღით, კონტრაპტენტებს საერთოდ რომ ვერ შეესრულებინათ სახელშეკრულებო ვალდებულებები.

	2023	2022
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
ფინანსური გარანტიები	43,343	45,025
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	43,343	45,025
გამოკლებული: გარანტიების უზრუნველსაყოფად ფლობილი ნაღდი ფული	(8,855)	(15,245)
გარანტიების წმინდა ოდენობა	34,488	29,780
გამოუყენებელი სასესხო ვალდებულებები	62,442	39,274

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოუხმობ სასესხო ვალდებულებებთან დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 624 ლარი იყო (2022 წლის 31 დეკემბერი: 794 ლარი).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსურ გარანტიასთან დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 769 ლარი იყო (2022 წლის 31 დეკემბერი: 187 ლარი).

25. რისკის მართვა

რისკის მართვა საბანკო საქმიანობისთვის გადამწყვეტი მნიშვნელობისაა და ბანკის ოპერაციების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. ბანკის ძირითადი რისკებია საბაზრო, საკრედიტო, ლიკვიდობის, საოპერაციო, იურიდიულ და რეპუტაციის რისკები.

რისკის მართვის პოლიტიკის მიზანია ბანკის წინაშე არსებული რისკების განსაზღვრა, გაანალიზება და მართვა, სათანადო საკრედიტო ლიმიტებისა და კონტროლის მექანიზმების დაწესება, რისკის დონეების მუდმივი მონიტორინგი და ლიმიტების დაცვა. რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები რეგულარულად გადაიხედება, რომ ასახავდეს საბაზრო პირობებში და ბაზარზე შეთავაზებულ პროდუქტებსა და მომსახურებებში მომხდარ ცვლილებებს და ახალ საუკეთესო პრაქტიკას. ბანკმა შეიმუშავა ანგარიშგების სისტემა მნიშვნელოვან რისკებსა და კაპიტალზე.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის შიდა დოკუმენტაცია, რომელიც ადგენს ბანკის მნიშვნელოვანი რისკების იდენტიფიცირების, მართვისა და სტრესული ტესტირების პროცედურებს და მეთოდოლოგიებს, დაამტკიცა ბანკის უფლებამოსილმა მმართველობითმა უწყებამ, სეზ-ის მიერ გაცემული რეგულაციების და რეკომენდაციების შესაბამისად.

დირექტორთა საბჭო რისკების კომიტეტთან ერთად აქვს ზოგადი პასუხისმგებლობა რისკის მართვის სისტემის ზედამხედველობაზე, ძირითადი რისკების მართვის გაკონტროლებაზე, თავისი რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების გადახედვასა და ასევე დიდი კრედიტების დამტკიცებაზე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს რისკის შემცირების ზომების მონიტორინგსა და დანერგვაზე და იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ბანკი საკმისად რისკის დადგენილი პარამეტრების ფარგლებში. რისკების მართვის დირექტორი პასუხს აგებს რისკების საერთო მართვაზე, საერთო პრინციპების და ფინანსური და არაფინანსური რისკების იდენტიფიცირების, შეფასების, მართვისა და ანგარიშგების მეთოდების დანერგვაზე. ამასთან ფინანსური რისკის დეპარტამენტი ხელმძღვანელობს ფინანსური დირექტორი. რისკების მართვის დირექტორი და ფინანსური დირექტორი პირდაპირ ანგარიშვალდებული არიან გენერალური დირექტორის წინაშე.

სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების მართვის კომიტეტის პასუხისმგებლობაა ბანკის რისკების ლიმიტებთან და კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებთან შესაბამისობის კონტროლზე, ბანკის შიდა დოკუმენტაციების შესაბამისად. ბანკის რისკების მართვის პროცედურების ეფექტურობის და მათი თანმიმდევრულად გამოყენების მართვის მიზნით, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, რისკების მართვის კომიტეტი და მმართველი უწყებები პერიოდულად იღებენ შიდა აუდიტის თანამშრომლებისა და რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ მომზადებულ ანგარიშებს, განიხილავენ მათ შინაარსებს და ითვალისწინებენ შემოთავაზებულ პრევენციულ მოქმედებებს.

საკრედიტო, საბაზრო და ლიკვიდობის რისკები, პორტფელურ და საოპერაციო დონეებზე, იმართება და კონტროლირდება საკრედიტო კომიტეტების და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის სისტემებით. იმისათვის, რომ მიღებულ იქნას ეფექტური გადაწყვეტილებები, ბანკი ადგენს საკრედიტო კომიტეტის იერარქიას, რაც დამოკიდებულია წარსადგენი სამუშაოს სახეობასა და რაოდენობაზე.

მთელი ორგანიზაციის მასშტაბით ხდება გარე და შიდა რისკის ფაქტორების განსაზღვრა და მართვა. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა რისკის ფაქტორების სრული სპექტრისა და რისკის შემცირების არსებული პროცედურების რწმუნების დონის განსაზღვრას. სტანდარტული საკრედიტო და საბაზრო რისკის ანალიზისგან განცალკევებით, რისკების მართვის დეპარტამენტი აკონტროლებს ფინანსურ და არაფინანსურ რისკებს რეგულარული შეხვედრების ჩატარებით საოპერაციო ერთეულებთან, რათა მიღებულ იქნას ექსპერტის დასკვნები მათი მართვის შესაბამის სფეროში.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი გასწევს ზარალს, რადგან მისი მომხმარებლები, კლიენტები ან კონტრაპენტები ვერ შეასრულებენ ნაკისრ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს.

საკრედიტო რისკის მონიტორინგს ახორციელებს საკრედიტო და რისკის დეპარტამენტები. არსებობს დამტკიცების რამდენიმე დონე კლიენტის სესხის თანხიდან და მთლიანი რისკის ზომიდან გამომდინარე. ბანკი გასწევს საკრედიტო რისკს, რომელიც არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს. საკრედიტო რისკის ბანკს უმეტესად ექმნება კონტრაპენტებთან მისი საკრედიტო და სხვა ოპერაციების გამო, რაც იწვევს ფინანსური აქტივების წარმოქმნას. ბანკი ასევე ექვემდებარება გარანტიებიდან, აკრედიტივებიდან და დაუფარავი საკრედიტო ვალდებულებებიდან წარმოქმნილ საკრედიტო რისკს. საკრედიტო რისკი გარეგანობის ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის განისაზღვრება იმ ზარალის მიღების შესაძლებლობით, რომელიც გამოწვეულია ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაქტორი მეორე მხარის მიერ ხელშეკრულების პირობების შეუსრულებლობით. პირობითი ვალდებულებების აღებისას ბანკი იყენებს იმავე საკრედიტო პოლიტიკას, რასაც ბალანსური ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, კრედიტის დამტკიცების დადგენილი პროცედურის, დაწესებული რისკის კონტროლის ლიმიტებისა და მონიტორინგის პროცედურების შესაბამისად.

საკრედიტო რისკის გაკონტროლების მიზნით, პორტფელის ანალიზის მენეჯერი რეგულარულ ანგარიშებს ამზადებს, რომლებსაც საკრედიტო რისკის დეპარტამენტი განიხილავს. მონიტორინგი გულისხმობს მომხმარებლის ფინანსური მდგომარეობის შემოწმებას.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკი საკრედიტო რისკების დონეებს განსაზღვრავს ლიმიტების დაწესების გზით, რომელიც მზადაა ბანკმა მიიღოს ცალკეულ მსესხებელზე ან მსესხებლების ჯგუფზე ან დარგობრივ სეგმენტზე. ბანკმა ცალკეული მსესხებლებისათვის საკრედიტო ლიმიტების დასამტკიცებლად საკრედიტო კომიტეტების სამი დონე შექმნა. თითოეული საკრედიტო კომიტეტის განხილვისა და დამტკიცების ლიმიტები განსხვავდება სესხის ტიპის მიხედვით. ფილიალის დონეზე გაიცემა მხოლოდ საცალო სესხები მაქსიმუმ 10 ლარის ოდენობით და მაქსიმუმ 30 ლარის თანხის ავტორიზებული საცალო სესხები (სახელფასო/საკრედიტო ბარათი/ოვერდრაფტი). სასესხო განაცხადებს აფორმებენ კლიენტებთან ურთიერთობის შესაბამისი მენეჯერების და შემდეგ გადასცემენ შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს საკრედიტო ლიმიტის დასამტკიცებლად.

საკრედიტო რისკი – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოქმნილი თანხები

ბანკი ყოველ საანგარიშგებო პერიოდში აფასებს საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საწყისი აღიარების შემდეგ. რა ითვლება მნიშვნელოვნად განსხვავდება სესხის სხვადასხვა ტიპებისთვის, კონკრეტულად ინდივიდუალურად და კოლექტიურად შეფასებულ ფინანსურ აქტივებს შორის. ბანკი იყენებს ფინანსური აქტივების ვადაგადაცილების სტატუსს, როგორც უკუსვლის მაჩვენებელი და სხვა თვისებრივი ინდიკატორები იმის შესაფასებლად, აქვს თუ არა ადგილი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას.

საჭიროების შემთხვევაში, ბანკი მიიჩნევს, რომ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არის მომენტი, როდესაც აქტივი 30 დღეზე მეტ ხანს არის ვადაგადაცილებული. ვადაგადაცილებული დღეები განისაზღვრება გადახდის ყველაზე ადრეული თარიღიდან გასული დღეების რაოდენობის დაანგარიშებით, რომელთან მიმართებითაც არ მომხდარა სრული თანხის მიღება.

იმის განსაზღვრისას, ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი (ე.ი. ვალდებულებების შეუსრულებლობის რისკი) მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საწყისი აღიარების შემდეგ, ბანკი ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომია გაუმართლებელი ხარჯის ან ძალისხმევის გარეშე, მათ შორის რაოდენობრივი და თვისებრივი ინფორმაციის და ანალიზის ჩათვლით, რომელიც ბანკის გამოცდილებას, კრედიტის საექსპერტო შეფასებას და საპროგნოზო ინფორმაციას ეფუძნება.

იმის განსაზღვრად, ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში, ბანკი შემდეგ კრიტერიუმებს იყენებს:

- ▶ 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების მქონე დავალიანება;
- ▶ მისი ფინანსური მდგომარეობა გაუარესდა და ზემოქმედება რესტრუქტურირებულია;
- ▶ სხვა სისუსტეები, რომლებსაც ბანკი თვლის, რომ ნეგატიური გავლენა ექნება მსესხებლის საქმიანობის შედეგებზე (მაგ. საყურადღებო სიაში შემავალი კლიენტები);
- ▶ კონტამინაციის პრინციპის გამო კონკრეტული მსესხებლის ყველა დავალიანება გადანაწილდება ამგვარი მსესხებლისთვის ხელმისაწვდომ ყველაზე მაღალი საკრედიტო რისკის ეტაპზე საანგარიშგებო თარიღისთვის.

დეფოლტის განმარტება

ბანკი სესხს დეფოლტირებულად განიხილავს, თუ დაკმაყოფილებულია ქვემოთ მოცემული რომელიმე კრიტერიუმი:

- ▶ 90-ზე მეტი დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ გაკოტრების საქმეთწარმოება და/ან სასამართლო საქმე, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა იქონიონ კომპანიის მიერ ვალდებულებების მომსახურების უნარზე;
- ▶ მსესხებლის გარდაცვალება, მსესხებლის კომპანიის ლიკვიდაცია (იურიდიული პირის შემთხვევაში);
- ▶ თაღლითობის შემთხვევა ან სხვა ფორს-მაჟორული ვითარება, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედოს მსესხებლის მიერ ვალის დაფარვის უნარზე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოქმნილი თანხები (გაგრძელება)

კონტამინაციის ეფექტი მიიჩნევა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის და დეფოლტის განსაზღვრებად, რომლითაც კონკრეტული მსესხებლის ყველა დავალიანება გადანაწილდება ამგვარი მსესხებლისთვის კონკრეტულ ხელმისაწვდომ ყველაზე დაბალი სტადიაზე საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით; დეფოლტის სტატუსი რეგულარულად (თვეში ერთხელ) ფასდება. ზოგადად სესხი დეფოლტირებულია რჩება, თუ მისი არსებობის მანძილზე ის სულ მცირე ერთხელ იყო დეფოლტირებული, თუმცა ეს შემთხვევები იშვიათად ხდებოდა, რასაც ბანკი ცალკე აფასებს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები მოიცავს შემდეგი ცვლადი მონაცემების ვადების სტრუქტურას:

- ▶ დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ▶ დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- ▶ დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება (EAD).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი პირველ სტადიაზე არსებული კრედიტის ოდენობებისთვის დაანგარიშდება 12-თვიანი დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებსა და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებებზე.

დეფოლტის ალბათობის ვადების მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების სტრუქტურის გენერირება

ვადაგადაცილებული დღეები უპირატეს ამოსავალ მონაცემებს წარმოადგენს დეფოლტის ალბათობის ვადების მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების სტრუქტურის განსაზღვრებისთვის, მიგრაციის მატრიცების მარკოვის მოდელში ყველა დაქვემდებარებისთვის. მიგრაციის მატრიცები აიგება ბოლო 60 თვის მონაცემების გამოყენებით და დაანგარიშდება სესხის ნომრების საფუძველზე.

საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვა

ბანკს გამოვლენილი დადოკუმენტირებული აქვს საკრედიტო რისკის და პორტფელზე საკრედიტო დანაკარგების მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე, შეფასებული აქვს მაკროეკონომიკური ცვლადების გავლენა დეფოლტის ალბათობაზე. ანალიზში გამოყენებულია შემდეგი მაკროეკონომიკური ცვლადი- საქართველოს მშპ-ის რეალური ზრდის ტემპი.

ბანკი აფასებს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების პარამეტრებს სესხის აღდგენის ისტორიაზე დაყრდნობით, დეფოლტირებული კონტრაქტების მოთხოვნების საპირწონედ. არსებობის მანძილზე გადაუხდელი სესხების აღდგენილი პორტფელის პროცენტის განსაზღვრად გამოიყენება ძველებური მიდგომა. ამგვარი სესხები ჯგუფდება გადაუხდელი თვეების მიხედვით და დაფარული ნაწილი უკავშირდება თითოეულ ჯგუფს. იმ პორტფელებისთვის, რომლებიც ბოლო დროს გახდა დეფოლტირებული, მომავალ სავარაუდო დაფარვასთან დაკავშირებული პროგნოზის გასაკეთებლად სტატისტიკური მონაცემები გამოიყენება. და ბოლოს, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დასაანგარიშებლად ფულადი ნაკადები დისკონტირდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მიხედვით და იყოფა დეფოლტირებულ პორტფელზე.

ანაბრით (ნაღდი ფულით) უზრუნველყოფილი სესხებისთვის და როსესაც ანაბრების ვალუტა განსხვავდება სესხის ვალუტისგან, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში დაანგარიშდება იმ შემთხვევაში, თუ ვალუტა 20%-ით გაუფასურდება. ოქროს სალომბარდო სესხების შემთხვევაში, ზარალი უტოლდება სხვაობას დავალიანებასა და ოქროს გირაოს საგანს შორის, რომელიც გადაფასდება ბოლო თორმეტი თვის განმავლობაში ერთი უნციის საშუალო ფასით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოქმნილი თანხები (გაგრძელება)

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს მთლიან მისაღებ თანხას დეფოლტის დროს. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რომელიც დაანგარიშდება დაგეგმილი სესხებისთვის, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათებისა და საკრედიტო ხაზებისთვის განცალკევებით, თითოეული პერიოდისთვის. სესხის გაცემის მომენტიდან დეფოლტის საშუალო პერიოდის დასაანგარიშებლად ასევე გათვალისწინდება სესხთან დაკავშირებული ქცევა. განვლილი მონაცემების ანალიზმა უჩვენა, რომ ზარალის იდენტიფიცირების პერიოდი 6 თვეს შეადგენს. შესაბამისად, ეს მომენტი გამოიყენება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად, დაგეგმილი ძირითადი თანხის დაფარვების გამოკლებით, საპროგნოზო ვადაგადაცილების თარიღამდე და სამთვლიანი პროცენტის დამატებით, რომელიც ირიცხება ვადაგადაცილების თარიღიდან, იმ თარიღამდე, როდესაც სესხი დეფოლტირებული ხდება.

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათებისა და საკრედიტო ხაზებისთვის დაანგარიშდება პირდაპირ პირვანდელი მონაცემებით, ამ მიზნით დაანგარიშდება გამოყენების მაჩვენებლები – დამტკიცებული ლიმიტიდან გამოყენებული დავალიანების რაოდენობა – ყველა დეფოლტირებული ოვერდრაფტებიდან და საკრედიტო ბარათებიდან.

მოდელირებული ფინანსური აქტივები

სესხის სახელშეკრულებო პირობები შეიძლება რამდენიმე მიზეზით შეიცვალოს, რომელთა შორის არის ბაზარზე ვითარების შეცვლა, მომხმარებლების შენარჩუნება და სხვა ფაქტორები, რომლებიც არ უკავშირდება მომხმარებლის არსებული და პოტენციური კრედიტუნარიანობის გაუარესებას. შესაძლოა შეწყდეს ისეთი არსებული სესხი აღიარება, რომლის პირობებიც შეიცვალა და რესტრუქტურისებული სესხი აღიარდეს, როგორც ახალი სესხი სამართლიანი ღირებულებით. იხილეთ ინფორმაცია არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (3)(დ) შენიშვნაში, ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები.

ბანკი ახდენს ფინანსური სირთულეების მქონე მომხმარებლებზე გაცემული სესხების რესტრუქტურისაციას, სესხის დაბრუნების შესაძლებლობების მაქსიმალურად გაზრდის და დეფოლტის რისკის მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით. ბანკის რესტრუქტურისაციის პოლიტიკის ფარგლებში, სესხი რესტრუქტურისდება, თუ მსესხებელმა ბოლო დროს ვერ შეასრულა მის სესხთან დაკავშირებული ვალდებულებები ან თუ არსებობს დეფოლტის მაღალი რისკი, არსებობს მტკიცებულება იმისა, რომ მსესხებელმა ყველა ღონე იხმარა იმისათვის, რომ გადახდა განეხორციელებინა თავდაპირველად შეთანხმებული სახელშეკრულებო პირობებით და მოსალოდნელია, რომ მსესხებელი შეძლებს შეცვლილი პირობების დაკმაყოფილებას.

შეცვლილი პირობები ჩვეულებრივ მოიცავს დაფარვის ვადის გახანგრძლივებას, პროცენტის დაფარვის ვადების ცვლილებას და სესხის თავდებობის პირობების ცვლილებას. რესტრუქტურისაცია საკრედიტო რისკის, დეფოლტისა და კრედიტის გაუფასურების თვისებრივი ინდიკატორია. ამიტომ ბანკი ამგვარ კლიენტს არასტანდარტულად მიიჩნევს და მე-2 სტადიაზე გადადის. განისაზღვრა ზიანის გამოსწორების პერიოდი უმცირესი თანმიმდევრული პერიოდის ექვსი თვის გავლის შემდეგ შეცვლილი გადახდის გრაფიკის მიხედვით რესტრუქტურისებული დავალიანების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კატეგორიაში გადასვლას.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხი აღწერილია შენიშვნა 5-ში - ფინანსური რისკის მიმოხილვა.

ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს თავისი მომხმარებლებისთვის, კლიენტებისთვის და კონტრაჰენტებისთვის ფინანსური, ბიზნესის და რეპუტაციის კრიტერიუმების დადგენით და მათი ფინანსური-იურიდიული ექსპერტიზის (due diligence) ჩატარებით, რისკის მოცულობაზე მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაჰენტისთვის, ასევე გეოგრაფიული და დარგობრივი კონცენტრაციებისთვის და რისკების ზემოაღნიშნულ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოქმნილი თანხები (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემულია ბანკის ფინანსური აქტივების გეოგრაფიული კონცენტრაცია:

	2023				2022			
	ეკონომი- კური თანამშრო- მლობისა და განვითარე- ბის		დსთ და სხვა უცხო ქვეყანა	სულ	ეკონომი- კური თანამშრო- მლობისა და განვითარე- ბის		დსთ და სხვა უცხო ქვეყანა	სულ
აქტივები	საქართვე- ლო	ორგანიზა- ციის (ეთგო)	ლო	სულ	საქართვე- ლო	ორგანიზა- ციის (ეთგო)	ლო	სულ
ფულადი სახსრები და მათი								
ექვივალენტები	78,140	666	612	79,418	120,723	3,249	607	124,579
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	99,030	–	–	99,030	118,569	–	–	118,569
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,273,781	2,223	2,370	1,278,374	1,052,367	1,493	1,777	1,055,637
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	47,753	109,832	–	157,585	93,413	64,000	–	157,413
სხვა ფინანსური აქტივები	3,930	–	–	3,930	3,625	–	–	3,625
	1,502,634	112,721	2,982	1,618,337	1,388,697	68,742	2,384	1,459,823

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ არსებობს შესაძლებლობა, რომ ბანკს არ ექნება საკმარისად ფინანსური რესურსები პასუხისმგებლობების სწრაფად შესასრულებლად, ან შეუძლია მხოლოდ ამ რესურსების მიღება მნიშვნელოვანი ხარჯის გაწევით. ლიკვიდობის რისკის მართვა აქტივისა და ვალდებულების მართვის მნიშვნელოვანი ნაწილია. რისკის მართვა ხორციელდება ფინანსური რისკების და ანგარიშგების განყოფილების, ასევე სახაზინო დეპარტამენტის მიერ. ბენკი ყურადღებით ახორციელებს თავისი აქტივების მიმოხილვას, უზრუნველყოფს საჭიროების შემთხვევაში მათ მარტივად კონვერტირებას ფულად სახსრებში, და ის თანმიმდევრულად ახორციელებს როგორც ფულადი სახსრების, ისე ლიკვიდობის დონეების ყოველდღიურ თანმიმდევრულ მიკვლევადობას. დამტკიცებული ლიკვიდობის რისკის მართვის ჩარჩო ახდენს იმის გარანტირებას, რომ ბანკი შეასრულებს თავის გადახდა გადახდის პასუხისმგებლობებს როგორც ტიპიურ, ისე სტრესულ სცენარებში. ბანკი ფლობს მრავალფეროვან დაფინანსების სტრუქტურას შესაბამისი ლიკვიდობის რისკების სამართავად. ეს სახსრები საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებიდან და ადგილობრივი ბანკებიდან მოდის გრძელვადიანი გარიგებების ფარგლებში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

ბანკი ახორციელებს ლიკვიდობის პოზიციის შეფასებას და მართვას, სეზ-ის მიერ კონკრეტული ლიკვიდობის კოეფიციენტების საფუძველზე. ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტი (LCR) დაანგარიშდება, როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების (HQLA) კოეფიციენტი წმინდა ფულად გასვლასთან დაკავშირებით, მომდევნო 30 დღის განმავლობაში. ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტი აძლიერებს მოკლევადიან მდგრადობას. ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტის მთლიანი ლიმიტი 100%-ით განისაზღვრება, სეზ-ი განსაზღვრავს ლიმიტებს ვალუტაზე ლარისთვის და უცხოური ვალუტებისთვის. აქტივ-პასივების კომიტეტი პასუხს აგებს იმის უზრუნველყოფაზე, რომ სახაზინო განყოფილება სათანადოდ მართავს ბანკის ლიკვიდობის პოზიციას. ლიკვიდობის რისკის პოზიცია და შესაბამისობა შიდა ლიმიტებთან მჭიდროდ კონტროლირდება სს „ტერაბანკის“ აქტივ-პასივების კომიტეტის მიერ. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკმა გააუმჯაფნა ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტის შემდეგი დონეები:

	2023	2022
ეროვნული ვალუტა (ლარი)	122%	108%
უცხოური ვალუტა	131%	161%
სულ	126%	137%

2019 წლის 1 სექტემბრიდან სეზ-მა დანერგა წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა კომერციული ბანკებისთვის საქართველოში, რომელიც სულ მცირე 100% უნდა იყოს. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი დაანგარიშდება, როგორც სტაბილური დაფინანსების ხელმისაწვდომი თანხის კოეფიციენტი სტაბილური დაფინანსების მოთხოვნილ თანხაზე. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის მყარი ბუფერი უზრუნველყოფს სტაბილური დაფინანსების წყაროებს უფრო ხანგრძლივი ვადის განმავლობაში. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 121,47% (2022 წ.: 123,76%) იყო, რომელიც სეზ-ის მინიმალურ მარეგულირებელ მოთხოვნებს მნიშვნელოვნად აღემატებოდა.

ბანკის ლიკვიდობის პოზიცია 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ძლიერი იყო, როგორც ლიკვიდობის დაფარვის კოეფიციენტის, ისე წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის მხრივ, რომლებიც აღემატებოდა სეზ-ის 100%-იან მინიმალურ მოთხოვნას.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო დაფარვის ვადებით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში შეჯამებულია 31 დეკემბერს ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის პროფილი, სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების საფუძველზე. დაფარვები, რომლებიც შეტყობინებას საჭიროებენ, განიხილება ისე, თითქოს შეტყობინება სასწრაფო წესით იყოს გაცემული. ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების სტაბილურობის განვლილ გამოცდილებას. მათი ლიკვიდაცია წარსულში ხდებოდა უფრო ხანგრძლივი პერიოდით, ვიდრე ქვემოთ მოცემულ ცხრილშია მითითებული. ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში ეს ნაშთები შესულია ვადადამდგარ თანხებში, სამ თვეზე ნაკლები პერიოდით:

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტ	სულ
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები საფინანსო დაწესებულება და ანაზრები და ნაშთები					
ბანკებისგან	19,546	51,570	200,910	5,460	277,486
საიჯარო ვალდებულებები	431	1,261	3,446	461	5,599
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები					
მომხმარებლებისგან	614,083	396,236	122,136	7,379	1,139,834
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	13,056	–	–	–	13,056
სუბორდინირებული სესხები	3,807	15,651	69,985	47,038	136,481
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
შემოსვლა	94,582	–	–	–	94,582
გასვლა	(95,269)	–	–	–	(95,269)
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	650,236	464,718	396,477	60,338	1,571,769
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტ	სულ
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სესხები საფინანსო დაწესებულება და ანაზრები და ნაშთები					
ბანკებისგან	116,818	32,897	140,264	2,107	292,086
საიჯარო ვალდებულებები	830	1,054	4,240	841	6,965
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები					
მომხმარებლებისგან	591,964	265,527	108,940	18,588	985,019
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	8,694	–	–	–	8,694
სუბორდინირებული სესხები	2,008	5,768	73,898	20,494	102,168
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
შემოსვლა	35,914	–	–	–	35,914
გასვლა	(38,489)	–	–	–	(38,489)
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	717,739	305,246	327,342	42,030	1,392,357

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ბანკი ითვალისწინებს ყველა მისი გამოუხმობი ფინანსური ვალდებულების მაქსიმალურ ლიკვიდობის რისკს 3 თვეზე ნაკლები ოდენობით, რადგან ეს არის ყველაზე მცირე პერიოდი, როდესაც შესაძლოა მოხდეს სესხის ვალდებულებების გამოხმობა. თუმცა, განვლილი გამოცდილებიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ბანკი გასწევს ლიკვიდობის რისკს მისი ფინანსური გარანტიებისა და პირობითი ვალდებულებებიდან გამომდინარე, მათი სახელშეკრულებო ვადების შესაბამისად:

	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2023 წლის 31 დეკემბერი	72,665	12,444	18,518	2,158	105,785
2022 წლის 31 დეკემბერი	39,664	16,194	22,771	5,670	84,299

ბანკის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამომავლო ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება საბაზრო ფასების მერყეობის გამო. საბაზრო რისკი მოიცავს სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სხვა საფასო რისკებს. საბაზრო რისკი უმეტესწილად წარმოიშობა საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტების ღია პოზიციებიდან, რომლებზეც მოქმედებს ბაზრის ზოგადი და კონკრეტული ბაზრის ცვლილების დინამიკები და საბაზრო ფასებისა და სავალუტო კურსების მერყეობის დონის ცვლილება. საბაზრო რისკის მართვის მიზანია საბაზრო რისკის მართვა და გაკონტროლება მისაღები პარამეტრების ფარგლებში და, ამასთანავე, რისკისა და უკუგების ოპტიმიზაცია.

ბანკი თავის საბაზრო რისკს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებზე სეზ-ის გონივრული განაკვეთის მოთხოვნების შესაბამისად. ეს ლიმიტები ყოველდღიურად იმართება და მონიტორინგის პროცესს ზედამხედველობს დირექტორთა საბჭო.

კონკრეტული სესხის ხელშეკრულებები საერთაშორისო ფინანსურ დაწესებულებებთან ფინანსურ და არაფინანსურ ვალდებულებებს უწესებს ბანკს. 2023 წლის განმავლობაში ბანკი არ აკმაყოფილებდა ერთ ვალდებულებას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამომავლო ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება ბაზრის საპროცენტო განაკვეთების მერყეობის გამო. ბანკის ნასესხები სახსრების ერთ ნაწილზე მცოცავი საპროცენტო განაკვეთი ირიცხება, ხოლო ბანკის ანაბრებსა და სესხების უმრავლესობის პორტფელზე ფიქსირებული განაკვეთი ვრცელდება. სეზ-ი იხდის ცვალებად საპროცენტო განაკვეთს მინიმალურ მარაგებზე, რომლებსაც ბანკი სეზ-ში ფლობს. ბანკი ასევე ფლობს მომხმარებლებზე გაცემული სესხების პორტფელს, რომლებზეც მცოცავი საპროცენტო შემოსავალი ირიცხება. ფინანსურ აქტივებს უკუეფექტი აქვთ ურთიერთგადაფარვის შესაძლო ზარალზე, ნასესხები სახსრების საპროცენტო განაკვეთების ნეგატიური მოძრაობით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთის 100 საბაზისო პუნქტით ცვლილების ეფექტი ბანკის წმინდა შემოსავალზე:

	2023	2022
ფინანსური აქტივები	987,378	753,745
ფინანსური ვალდებულებები	(231,202)	(135,556)
წმინდა საპროცენტო განაკვეთის მიმართ მგრძნობელობის პოზიცია	756,176	618,189
ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთების 100 საბაზისო პუნქტით ზრდა	7,562	5,255
ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთების 100 საბაზისო პუნქტით შემცირება	(7,562)	(5,255)

სავალუტო რისკი

ბანკი ფლობს რამდენიმე სხვადასხვა ვალუტაში გამოხატულ აქტივებს და ვალდებულებებს. სავალუტო რისკი გამოიხატება იმაში, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება შეიძლება მერყეობდეს სავალუტო კურსის ცვლილების გამო.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სავალუტო რისკის ზომის სტრუქტურა 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2023 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა ვალუტები	სულ
აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	19,862	11,943	5,698	495	37,998
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	–	79,439	19,591	–	99,030
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	635,827	405,007	237,540	–	1,278,374
სხვა ფინანსური აქტივები	157,585	–	–	–	157,585
	956	1,065	1,869	40	3,930
სულ აქტივები	814,230	497,454	264,698	535	1,576,917
ვალდებულებები					
სესხები საფინანსო დაწესებულებებიდან და საიჯარო ვალდებულებები, ანაბრები და ნაშთები ბანკებისგან	120,540	28,094	72,034	–	220,668
მიმდინარე ანგარიშები და ანაბრები მომხმარებლებისგან	579,070	444,214	74,717	1,647	1,099,648
სუბორდინირებული სესხები	–	70,082	29,166	–	99,248
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	13,021	(84)	102	14	13,053
სულ ვალდებულებები	712,631	542,306	176,019	1,661	1,432,617
წმინდა საბალანსო პოზიცია	101,599	(44,852)	88,679	(1,126)	144,300
წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტი	52,979	38,788	(92,454)	–	(687)
წმინდა პოზიცია	154,578	(6,064)	(3,775)	(1,126)	143,613

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

სავალუტო რისკი (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა ვალუტები	სულ
აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	29,283	52,962	2,662	713	85,620
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	–	99,217	19,352	–	118,569
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	546,393	325,848	183,396	–	1,055,637
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	157,413	–	–	–	157,413
სხვა ფინანსური აქტივები	1,070	654	1,852	49	3,625
სულ აქტივები	734,159	478,681	207,262	762	1,420,864
ვალდებულებები					
სესხები საფინანსო დაწესებულებებიდან და საიჯარო ვალდებულებები, ანაზღაურება ნაშთები ბანკებისგან	177,930	6,190	76,487	–	260,607
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზღაურება მომხმარებლებისგან	426,354	460,327	71,104	1,344	959,129
სუბორდინირებული სესხები	–	47,759	28,049	–	75,808
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	6,794	1,598	283	20	8,695
სულ ვალდებულებები	611,078	515,874	175,923	1,364	1,304,239
წმინდა საბალანსო პოზიცია	123,081	(37,193)	31,339	(602)	116,625
წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტი	–	35,914	(38,489)	–	(2,575)
წმინდა პოზიცია	123,081	(1,279)	(7,150)	(602)	114,050

აშშ დოლართან მიმართებაში ლარის (გაუფასურება)/გამყარება 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, როგორც ქვემოთ არის მითითებული, იმოქმედებდა საკუთარ კაპიტალზე და მოგებასა და ზარალზე, ქვემოთ ნაჩვენებია ოდენობით. ეს ანალიზი წარმოდგენილია გადასახადის გარეშე საფუძვლის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც ბანკის აზრით მოსალოდნელი იყო საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღისთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ კი საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება.

	2023	2022
აშშ-ის 10%-იანი გაუფასურება ლართან მიმართებით	515	109
აშშ დოლარის 10%-იანი გამყარება ლართან მიმართებით	(515)	(109)
ევროს –ის 10%-იანი გაუფასურება ლართან მიმართებით	330	608
ევროს 10%-იანი გამყარება ლართან მიმართებით	(330)	(608)

წლის განმავლობაში მოქმედებდა ქვემოთ მოცემული მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო განაკვეთი 2023	საშუალო განაკვეთი 2022	საანგარიშგებო სპოტ-განაკვეთი 2023	საანგარიშგებო სპოტ-განაკვეთი 2022
1 აშშ დოლარი	2.6279	2.9156	2.6894	2.7020
1 ევრო	2.8416	3.0792	2.9753	2.8844

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

26. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულება დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონეების მიხედვით, რომელიც ეფუძნება შეფასების მეთოდებში გამოყენებულ შემავალ მონაცემებს, ესენია:

- ▶ დონე 1: იდენტური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული ფასები (არაკორექტირებული) მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: აქტივის ან ვალდებულების პირველ დონეში შესული კოტირებული ფასების გარდა სხვა პირდაპირი (ანუ ფასების სახით) ან არაპირდაპირი (ანუ ფასებიდან მიღებული) საბაზრო მონაცემები;
- ▶ დონე 3: აქტივის ან ვალდებულების ამოსავალი მონაცემები, რომლებიც არ ეყრდნობა საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

იმ შემთხვევაში, როდესაც აქტივისა ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული შემავალი მონაცემები შესაძლოა დაჯგუფდეს სამართლიანი ღირებულების სხვადასხვა დონეების მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის დაჯგუფება ხდება მთლიანობაში, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეში, რომელშიც ყველაზე დაბალი დონის მონაცემებია, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

ქვემოთ განხილულის გარდა ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მათ საბალანსო ღირებულებას არის მიახლოებული.

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია ფასის განსაზღვრა, რომელიც მიიღება აქტივის გასაყიდად ან ვალდებულების გადაცემის ასანაზღაურებლად ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობით ოპერაციაში შეფასების თარიღისთვის. თუმცა, განუსაზღვრელობების და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

	სამართლიანი ღირებულების შეფასების გამოყენება			
	მნიშვნელოვანი ემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-3 დონე)	სულ სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
2023 წლის 31 დეკემბრის				
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	79,418	–	79,418	79,418
სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები				
საქართველოს ეროვნულ ბანკში	99,030	–	99,030	99,030
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	–	1,230,593	1,230,593	1,278,374
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	167,593	–	167,593	157,585
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით	687	–	687	687
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
სუბორდინირებული სესხები	–	103,037	103,037	99,248
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები				
მომხმარებლებთან	1,095,360	–	1,095,360	1,099,648
საიჯარო ვალდებულებები	5,789	–	5,789	5,604

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

26. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

	სამართლიანი ღირებულების შეფასების გამოყენება					
	მნიშვნელოვანი ემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-3 დონე)	სულ სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება		
2022 წლის 31 დეკემბერს						
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	124,579	–	124,579	124,579		
სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	118,569	–	118,569	118,569		
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	1,037,794	1,037,794	1,055,637		
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	162,647	–	162,647	157,413		
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით	38	–	38	38		
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის						
სუბორდინირებული სესხები	–	71,714	71,714	75,808		
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები						
მომხმარებლებთან	956,243	–	956,243	959,129		
საიჯარო ვალდებულებები	7,272	–	7,272	6,965		
		არაღიარებული		არაღიარებული		
	საბალანსო ღირებულება 2023	სამართლიანი შემოსულობა / ზარალი 2023	საბალანსო ღირებულება 2022	სამართლიანი შემოსულობა / ზარალი 2022		
ფინანსური აქტივები						
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,278,374	1,230,593	(47,781)	1,055,637	1,037,794	(17,843)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	157,585	167,593	10,008	157,413	162,647	5,234
ფინანსური ვალდებულებები						
მომხმარებლის ანაზრები	1,099,648	1,095,360	(4,288)	959,129	956,243	(2,886)
სუბორდინირებული სესხები	99,248	103,037	3,789	75,808	71,714	(4,094)
საიჯარო ვალდებულებები	5,604	5,789	185	6,965	7,272	307
სულ არაღიარებული ცვლილება სამართლიან ღირებულებაში			(38,087)			(19,282)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

27. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის უნდა მოხდეს ხელშეკრულების მიხედვით მათი ამოღება ან დაფარვა.

	2023			2022		
	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტი	სულ	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	79,418	–	79,418	124,579	–	124,579
სავალდებულო სარეზერვო ანაბარი სებ–ში	99,030	–	99,030	118,569	–	118,569
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	188,992	1,089,382	1,278,374	64,678	990,959	1,055,637
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	157,585	157,585	71,266	86,147	157,413
სხვა ფინანსური აქტივები	1,648	2,282	3,930	1,191	2,434	3,625
სულ	369,088	1,249,249	1,618,337	380,283	1,079,540	1,459,823
სესხები საფინანსო დაწესებულებებიდან და საიჯარო ვალდებულებები, ანაბრები და ნაშთები	53,950	166,718	220,668	140,367	120,240	260,607
ბანკებისგან მიმდინარე ანგარიშები და ანაბრები	985,117	114,531	1,099,648	843,898	115,231	959,129
მომხმარებლებისგან სუბორდინირებული სესხები	9,795	89,453	99,248	1,904	73,904	75,808
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	13,053	–	13,053	8,695	–	8,695
სულ	1,061,915	370,702	1,432,617	994,864	309,375	1,304,239
წმინდა გეპი	(692,827)	878,547	185,720	(614,581)	770,165	155,584

ბანკის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური ოდენობის აქტივების რეალიზაციაზე.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სულ ვალდებულებებმა მომხმარებლების მიმართ 1,099,648 ლარი შეადგინა (2022 წ.: 959,129 ლარი). ბანკი ყოველთვიურად ატარებს მომხმარებლების მიმართ ვალდებულებებში სამომხმარებლო ანგარიშების ნაწილის სტაბილურობის ანალიზს წინა ორი წლის პერიოდისთვის. წინა ორი წლის ყოველი თვის ბოლოს მიმდინარე ანგარიშების და ვადიანი ანაბრების ნაშთები არ ყოფილა საშუალოდ 245,557 ლარზე (2022 წ.: 244,722 ლარი) და 477,235 ლარზე (2022 წ.: 414,347 ლარი) ნაკლები წინა 24 თვის განმავლობაში, შესაბამისად. მთლიანი მიმდინარე ანგარიშების მნიშვნელოვანი ნაწილი წარმოადგენს იურიდიული პირების მიმდინარე ანგარიშებს, რაც ისტორიულად გრძელვადიანი ხასიათის მატარებელია.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

28. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები**(ა) კონტროლი**

ბანკის საბოლოო მკონტროლებელი მხარეა შეიხი ნაჰვან მუბარაკ ალ ნაჰიანი. ინფორმაცია ბანკის მესაკუთრეების შესახებ მოცემულია წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების 1-ელ შენიშვნაში.

(ბ) ოპერაციები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებთან

პერსონალზე გაწეულ ხარჯში ჩართული მთლიანი ანაზღაურება 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	2023	2022
ხელფასები და სხვა სარგებელი	3,146	3,368

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკმა გასცა 752 ლარის ოდენობით ახალი სესხი (2022 წ.: 16 ლარი) მის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაზე და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებზე. 2023 წელს სესხები მეტწილად გრძელვადიანი იყო და მათ ერიცხებოდა 7.5%. 2023 წელს, ამ უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაზე გაცემულ სესხებზე დარიცხულმა საპროცენტო შემოსავალმა 17 ლარი (2022 წ.: 7 ლარი) შეადგინა.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ ბანკში განათავსა 2,617 ლარის ანაზღაურება (2022 წ.: 585 ლარი). ანაზღაურება ირიცხება წლიური საპროცენტო განაკვეთი 3,2% და მათი ვადაა ერთი წელი საანგარიშგებო თარიღიდან. 2023 წელს, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ვადიან ანაზღაურებზე დარიცხულმა საპროცენტო ხარჯმა შეადგინა 82 ლარი (2022 წ.: 56 ლარი).

(გ) გარიგებები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმოებთან

	პროცენტი 2023	დაუფარავი ნაშთი 2023	პროცენტი 2022	დაუფარავი ნაშთი 2022
სუბორდინირებული სესხი საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსგან	(1,352)	20,503	(1,252)	37,961
სუბორდინირებული სესხი - AT 1 ინსტრუმენტი	(2,715)	35,756	(126)	17,690
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზღაურებები	435	6,942	585	5,572

სუბორდინირებული სესხების პირობები მოცემულია მე-14 შენიშვნაში.

29. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის მთავარი მიზანია (i) იმის უზრუნველყოფა, რომ ბანკი აკმაყოფილებს სებ-ის მოთხოვნებს კაპიტალთან დაკავშირებით, (ii) იმის უზრუნველყოფა, რომ ბანკმა შეძლოს ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენა, და შემოწმება ხდება ყოველთვიურად საანგარიშო მოხსენების სახით, რომელშიც ნაჩვენებია შესაბამისი გამოთვლები და ამის შემდეგ საანგარიშო მოხსენება იგზავნება სებ-ში.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ბანკმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლებიდან ბანკის მიზნები, სტრატეგია და პროცედურები არ შეცვლილა.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალთან დაკავშირებულ ყველა გარე მოთხოვნას.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

29. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობასთან დაკავშირებული რეგულაციის თანახმად (2017 წლის 18 დეკემბრის ბრძანება N100/04), კაპიტალის მოთხოვნები მოიცავდა პილარ 1-ის მინიმალურ მოთხოვნას (4.5%, 6.0 %, 8.0 შესაბამისად ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და მთლიანი კაპიტალისთვის), კომბინირებულ ბუფერს (კონტრციკლური – 0% და კონსერვაციის ბუფერები – 2.5%) და პილარ 2-ის ბუფერებს. თავდაპირველი რეგულაცია მოიცავდა პილარ 2-ის ბუფერების ეტაპობრივ დანერგვას ოთხწლიან პერიოდში.

2022 წელს სებ-მა განახორციელა ადგილობრივი GAAP-დან ფასს (IFRS) სტანდარტებზე გადასვლის პროექტი. შესაბამისად, 2023 წლიდან ყველა მარეგულირებელი მატრიცა დაანგარიშდა და დაექვემდებარა ფასს (IFRS) სტანდარტებს. ფასს (IFRS) სტანდარტებზე გადასვლის პროცესში, სებ-მა დაანერგა საკრედიტო რისკის კორექტირების (CRA) ბუფერი. საკრედიტო რისკის კორექტირების ბუფერი განხორციელდა, როგორც პილარ 2-ის მოთხოვნა და ის სრულად განისაზღვრა პირველადი კაპიტალით.

2023 წლის მარტში სებ-ის ფინანსური სტაბილურობის კომიტეტმა მიიღო გადაწყვეტილება კონტრციკლური ბუფერის ნეიტრალური (საბაზისო) განაკვეთი 1%-ით განესაზღვრა. ბანკი ვალდებული არიან დააგროვონ კონტრციკლური კაპიტალის ბუფერი წინასწარ განსაზღვრული გრაფიკის საფუძველზე: 0,25% 2024 წლის მარტისთვის, 0,50% 2025 წლის მარტისთვის, 0,75% 2026 წლის მარტისთვის და სრულად ფაზირებული 1% – 2027 წლის მარტისთვის.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, განაკვეთები მნიშვნელოვნად აღემატებოდა შესაბამის მარეგულირებელ მინიმუმებს.

კაპიტალური ადეკვატურობის კოეფიციენტების დაანგარიშება სებ-ის სააღრიცხვო წესების და კაპიტალის ადეკვატურობის Basel III-ის ჩარჩოს შესაბამისად 2023 წლის 31 დეკემბრის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის:

	2023	2022 *
ძირითადი კაპიტალი	226,492	158,976
დამატებითი ძირითადი კაპიტალი (AT1)	34,962	17,563
დამატებითი კაპიტალი	47,348	48,409
სულ მარეგულირებელი კაპიტალი	308,802	224,948
რისკით შეწონილი აქტივები	1,402,761	1,237,995
მინიმალური მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნები	17.90%	15.85%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	22.01%	18.17%
მინიმალური ძირითადი კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნები	14.55%	11.99%
ძირითადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	18.64%	14.26%

2023 წელს ბანკმა მიიღო დამატებითი ძირითადი კაპიტალის (AT1) ინსტრუმენტი, დაგეგმილი გაფართოების პროცესის გამარტივების მიზნით. დაფინანსების მიღება მოხდა დაკავშირებული მხარისგან საბაზრო პირობებით.

* 2023 და 2022 წლების კაპიტალის ადეკვატურობის მაჩვენებლები არ არის შესადარისი, რადგან 2023 წლის ციფრები დაანგარიშდა ფასს (IFRS) სტანდარტების შესაბამისად, ხოლო 2022 წელს დაანგარიშება სებ-ის სავალდებულო მოთხოვნებით განხორციელდა.

30. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

ბანკის საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული. შესაბამისად, ბანკის საქმიანობაზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც აქვთ განვითარებადი ბაზრისთვის დამახასიათებელი თავისებურებები. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა თანდათან ვითარდება, მაგრამ ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებას, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას ბანკის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

30 პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

სასამართლო დავები

ჩვეული საქმიანობის პროცესში შესაძლებელია ბანკის წინააღმდეგ სარჩელი აღიმართოს. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ თუ რაიმე სარჩელის გამო კომპანიას დაეკისრება პასუხისმგებლობა, ამ პასუხისმგებლობის მთლიანი მოცულობა უარყოფითად არ იმოქმედებს ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო საქმიანობის შედეგებზე.

საგადასახადო გარემო

საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხშირია საკანონმდებლო ცვლილებები, ოფიციალური განცხადებები და სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომლებიც ხშირად ბუნდოვანი და ურთიერთსაწინააღმდეგოა და სხვადასხვაგვარად შეიძლება იქნეს გაგებული. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში, საგადასახადო უწყება არ დააკისრებს დამატებით გადასახადებს, ჯარიმებს ან სახდელებს, იმ წლიდან, რომელშიც წარმოიშვა დარღვევა სამი წლის გასვლის შემდეგ.

ამ გარემოებებმა შეიძლება საქართველოში შექმნან საგადასახადო რისკები, რომლებიც უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე სხვა ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე. მაგრამ შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაცია შეიძლება განსხვავდებოდეს თუ ისინი შეძლებენ თავიანთი ინტერპრეტაციის განხორციელებას, ამას შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ჰქონდეს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

31. საანგარიშგებო თარიღის შემდგომი მოვლენები

2024 წლის იანვარში ბანკმა მიიღო სუბორდინირებული სესხი უცხოური ვალუტის ეკვივალენტით 1,183 ლარის ოდენობით 2032 წელს დაფარვის ვადით. გარიგება დაამტკიცა სებ-მა და ის შესაძლებელია გათვალისწინებული იყოს ბანკის დამატებით კაპიტალში.

სს ტერაბანკი

მმართველობითი ანგარიშგება

2023

სარჩევი

1. ანგარიშვალდებული საწარმო	1
2. ტერაზანკის სტრატეგია	2
3. ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია.....	3
4. რისკების მართვა	4
4.1 რისკების სახეები.....	4
4.2 რისკების მიტიგაციის სტრატეგია	7
4.3 რისკის კომიტეტი.....	8
4.4 რისკების მართვის კომიტეტები.....	8
4.5 საკრედიტო რისკები	9
4.6 ლიკვიდურობის რისკი და დაფინანსების მართვა	11
4.7 აუდიტის კომიტეტი	12
5. არაფინანსური ინფორმაცია	13

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „ტერაბანკის“ დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2024 წლის 1 მაისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი (SARAS-A-615243)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2024 წლის, 25 სექტემბერი

თბილისი, საქართველო

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

სს ტერაბანკი (შემდგომში „ბანკი“) დაარსდა საქართველოში, როგორც სააქციო საზოგადოება 2007 წლის 30 დეკემბერს იურიდიული სახელწოდებით „სს კორ ბანკი“. 2016 წლის 23 მაისს „ბანკმა“ შეიცვალა იურიდიული სახელწოდება „სს ტერაბანკად“.

სს ტერაბანკი თითქმის 20 წელია მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ქართულ საბანკო სექტორში. ის ბაზარზე 1999 წლის 10 დეკემბერს გამოჩნდა „საქართველოს აგრო ბიზნეს ბანკის“ სახელწოდებით. 2005 წლის 13 ივნისიდან სახელი შეიცვალა და გახდა „სტანდარტ ბანკი“. 2007 წლის 30 დეკემბერს, არაბულმა „დაბი ჯგუფმა“ პირველი ინვესტიცია განახორციელა საქართველოში და „კორ ბანკი საქართველოს“ ლიცენზია მოიპოვა. 2008 წლის 26 ივნისს კი „სტანდარტ ბანკი“ და „კორ ბანკი საქართველო“ გაერთიანდა და დაერქვა „კორ სტანდარტ ბანკი“, მოგვიანებით კი ქეი-ეს-ბი ბანკი. 2015-2016 წლებში ქეი-ეს-ბი ბანკში სრული რეზრენდინგი განხორციელდა, რის შედეგად 2016 წლის 23 მაისიდან შეიცვალა ბანკის ბიზნეს სტრატეგია, ფილიალების კონცეფცია, საკომუნიკაციო სტილი და ახალი სახელი - სს ტერაბანკი დაერქვა.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს აქვს 32 ფილიალი, სერვის ცენტრი, სერვის დესკი და 68 ATM, რომლებიც განთავსებულია საქართველოს ყველა მთავარ ქალაქში.

„ბანკის“ ძირითადი საქმიანობა მოიცავს დეპოზიტების მიღებას, სამომხმარებლო ანგარიშების მართვას, საკრედიტო და ფინანსური ოპერაციებს, გარანტიების გაცემას, ფულადი სახსრებისა და საანგარიშგებო ოპერაციებს და ფასიან ქაღალდებსა და უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებს. „ბანკის“ საქმიანობას არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი („სეზ“). „ბანკი“ ფლობს 2008 წლის 25 იანვარს სეზ-ის მიერ გაცემულ გენერალურ საბანკო ლიცენზიას. „ბანკის“ რეგისტრირებული იურიდიული მისამართია ქ. წამებულის გამზირი N3, თბილისი 0103, საქართველო.

2023 წელს ბანკში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 642 იყო, (392 ქალი, 250 კაცი), ხოლო 2022 წელს 576 (348 ქალი, 228 კაცი).

2. ტერაბანკის სტრატეგია

სს ტერაბანკი მომავალი წლების განმავლობაში აქტიურ მუშაობას აპირებს მის სტრატეგიულ სეგმენტებზე - მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესებზე და საცალო სექტორზე.

სს ტერაბანკის სამომავლო სტრატეგიული ბიზნეს მიზნებია:

- ▶ განსაზღვრული მომგებიანობის შენარჩუნება ყოველწლიურად;
- ▶ მიკრო, მცირე და საშუალო, ასევე საცალო სექტორზე საბაზრო წილის გაზრდა;
- ▶ საბანკო მომსახურების უმაღლესი სტანდარტის შექმნა მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესში და საცალო სექტორის გაზრდა;
- ▶ ციფრულ ბანკინგზე ფოკუსირება
- ▶ მწვანე დაფინანსების განვითარება;

სს ტერაბანკისთვის სტრატეგიული დაგეგმვის ნაწილს წარმოადგენს ხედვის, მისიისა და ღირებულებების განსაზღვრა. ბანკის ფუნქციონირებას საფუძვლად უდევს მისია და ხედვა - რა მიმართულებით მიდის ბანკი და როგორ წარმოუდგენია შემდგომი განვითარება. ღირებულებები კი განსაზღვრავს ბანკის დამოკიდებულებას მომხმარებლების, აქციონერების, კონკურენტებისა და/ან კოლეგების მიმართ.

ხედვა

ბანკის მიზანია მიკრო, მცირე და საშუალო სეგმენტში საბანკო მომსახურების უმაღლესი სტანდარტის შექმნა, საცალო სეგმენტის გაზრდა, ასევე გეგმავს მეწარმეებისთვის, მათთან დასაქმებული პირებისთვის და მომხმარებლებისთვის გახდეს რჩეული ბანკი და სანდო პარტნიორი, აქციონერებისთვის - ღირებული ინვესტიცია, თანამშრომლებისთვის - სასურველი დამსაქმებელი და საზოგადოებისთვის - კორპორატიული პასუხისმგებლობის მქონე ბიზნესი.

მისია

ბანკის კორპორაციული მისიაა „მეწარმეებისთვის, მათთან დასაქმებული პირების და მომხმარებლებისთვის ცხოვრების გამარტივება, მათი ბიზნეს და პირადი ფინანსური ამოცანების გადაჭრა, რაც გამორჩეული და ინდივიდუალური მომსახურებით მიიღწევა. მეწარმეებისთვის პასუხისმგებლიანი, მოქნილი და ეფექტური მომსახურების გაწევით ჩვენი წვლილი შეგვაქვს ბიზნეს სექტორის და საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაში.“

სს ტერაბანკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია მიკრო, მცირე და საშუალო სეგმენტი, იგეგმება ამ მიმართულებით გაფართოვება და საბაზრო წილის გაზრდა. მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნეს სესხების პორტფელი 2022 წელს 689,966 ათას ლარს შეადგენდა, 2023 წელს 871,342 ათას ლარამდე გაიზარდა (+26%) და ბანკის მთლიანი სესხების პორტფელის დაახლოებით 67% შეადგინა. წარმატების მიზეზი იყო მომხმარებლის მოთხოვნების გათვალისწინება, მათთვის შესაბამისი მომსახურების შეთავაზება და უფრო ეფექტური საკომუნიკაციო საშუალებების გამოყენება და მიწოდება.

რაც შეეხება საცალო სეგმენტს, ბანკის მიდგომა იყო მომხმარებლის მომსახურება უმაღლეს დონეზე. კონკურენტულ ბაზარზე ბანკი გამოირჩევა მოქნილობით და თითოეული მომხმარებლის მიმართ ინდივიდუალური მიდგომით, რაც განაპირობებს იმას, რომ შედარებით მკაცრი სასესხო რეგულაციების მიუხედავად, საცალო სეგმენტი 2023 წელს 243,674 ათას ლარამდე (+14%) გაიზარდა, 2022 წელს კი 214,357 ათასი ლარი იყო. ამან მთლიანი სესხების პორტფელის დაახლოებით 19% შეადგინა.

3. ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია

კლიენტებზე გაცემული სესხები 2023 წელს 21%-ით მეტი იყო წინა წელთან შედარებით და 1,308,621 ათასი ლარი შეადგინა (2022 წელს: 1,085,770 ათასი ლარი).

ბანკმა 2023 წლის ივნისში დაიწყო ახალი ბიზნეს ხაზის „ტერა ლიზინგის“ განვითარება. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ლიზინგის პორტფელმა 14,819 ათასი ლარი შეადგინა.

2023 წელს კლიენტების დეპოზიტები 15%-ით გაიზარდა და 1,099,648 ათასი ლარი გახდა (2022 წელს: 959,129 ათასი ლარი).

2023 წელს ბანკის საოპერაციო შემოსავალმა (წმინდა საპროცენტო შემოსავალი პლუს არასაპროცენტო შემოსავალი) 77,235 ათასი ლარი შეადგინა (2022 წელს: 72,424 ათასი ლარი). 2023 წელს საოპერაციო შემოსავლის 4,811 ათასი ლარით ზრდა საპროცენტო შემოსავლის გაზრდით და საკრედიტო ზარალის აღდგენით იყო გამოწვეული. უფრო დეტალურად, ეს იყო ძირითადად შემდეგი ფაქტორების ნეტ ეფექტი:

ა) გაიზარდა წმინდა საპროცენტო შემოსავალი: სესხების პორტფელის გაზრდის შედეგად, კლიენტებზე გაცემული სესხებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი გაიზარდა 24,332 ათასი ლარით და 2023 წელს 144,289 ათასი ლარი შეადგინა. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი გაიზარდა 2,176 ათასი ლარით და 2023 წელს 16,867 ათასი ლარი შეადგინა, ხოლო ფული და ფულადი ექვივალენტებიდან მიღებული შემოსავალი გაიზარდა 1,496 ათასი ლარით და 2023 წელს 3,408 ათასი ლარი შეადგინა. მეორეს მხრივ, საპროცენტო ხარჯი დეპოზიტების პორტფელზე გაიზარდა 18,317 ათასი ლარით და 60,896 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გამოწვეული იყო დეპოზიტების პორტფელის ზრდით. ასევე, გაიზარდა საპროცენტო ხარჯი საკრედიტო ინსტიტუტებისგან მიღებულ ნასესხებ სახსრებზე 4,357 ათასი ლარით და 31,795 ათასი ლარი შეადგინა, საპროცენტო ხარჯი სუბორდინირებულ სესხებზე 1,674 ათასი ლარით შემცირდა და შეადგინა 2,661 ათასი ლარი;

ბ) ამ წელს სესხების გაუფასურების რეზერვმა 2,621 ათასი ლარი შეადგინა, წინა წელთან შედარებით უარყოფითი ცვლილება განიცადა 8,203 ათასი ლარის ოდენობით. ეს მნიშვნელოვანი ცვლილება გამოწვეული იყო იმ რეზერვების ამობრუნებით 2022 წელს, რომლებიც შეიქმნა პანდემიის პერიოდში;

გ) წმინდა შემოსავალი უცხოური ვალუტის ოპერაციებიდან (ვაჭრობა, ფორვარდული კონტრაქტები და უცხოური ვალუტის გადაფასება) 2022 წელთან შედარებით, გაიზარდა 5,680 ათასი ლარით და 5,319 ათასი ლარი შეადგინა, რაც უმთავრესად განპირობებული იყო უცხოური ვალუტის გადაფასებით მიღებული შემოსავლის ზრდით;

დ) წმინდა საკომისიო შემოსავალი გაიზარდა 327 ათასი ლარით და 5,096 ათასი ლარი შეადგინა, ძირითადად ზრდა განპირობა საკომისიო შემოსავალის მატებამ;

არასაპროცენტო ხარჯები 2,994 ათასი ლარით გაიზარდა და 2023 წელს 42,352 ათასი ლარი შეადგინა: გაიზარდა სახელფასო ხარჯები 6,577 ათასი ლარით და 28,400 ათასი ლარი შეადგინა. სხვა გაუფასურების ხარჯები 739 ათასი ლარით გაიზარდა 2023 წელს, ხოლო მოგებამ დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან და გადაფასებიდან 3,951 ათასი ლარი შეადგინა (5,418 ათასი ლარით ზრდა). ეს გამოწვეული იყო მსხვილი დასაკუთრებული ქონების გაყიდვიდან მიღებული მოგებით.

წლის განმავლობაში მიღებული მოგება და სრული შემოსავალი წინა წელთან შედარებით მნიშვნელოვნად არ შეცვლილა. 2023 წელს მოგებამ 29,833 ათასი ლარი შეადგინა, მაშინ როდესაც წინა წელს 29,836 ათასი ლარი იყო.

ბანკის ძირითადი ფინანსური კოეფიციენტები:

	2023	2022	ახსნა
წმინდა საპროცენტო შემოსავლები /საშუალო საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივები (NIM)	4.7%	4.7%	NIM კოეფიციენტის უცვლელი დარჩა - საშუალო საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივები გაიზარდა 11.7%-ით, მაშინ როცა წმინდა საპროცენტო შემოსავლები გაიზარდა 11.3%-ით, რამაც კოეფიციენტის უმნიშვნელო შეცვლა გამოიწვია.
საპროცენტო მარჟა (Spread)	4.2%	4.4%	საპროცენტო შემოსავლის შეფარდება საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივებთან 10.4%-დან 11.2%-მდე გაიზარდა. მეორეს მხრივ, საპროცენტო ხარჯის შეფარდება საპროცენტო ხარჯების მქონე ვალდებულებებთან შედარებით გაიზარდა 6%-დან 7%-მდე, რამაც გამოიწვია მარჟის შემცირება.
ხარჯი/შემოსავალი (Cost to income ratio)	57.0%	56.7%	სახელფასო და სხვა არასაპროცენტო ხარჯები (გარდა სხვა რეზერვების ხარჯებისა და დასაკუთრებული ქონების გადაფასებიდან და გაყიდვიდან მიღებული ზარალისა) გაიზარდა 20.3%-ით (ძირითადად სახელფასო ხარჯის ზრდის შედეგად), ხოლო საოპერაციო შემოსავალი გაიზარდა 7%-ით, შედეგად ამას მოყვა ხარჯი/შემოსავლის კოეფიციენტის ზრდა.
უკუგების კოეფიციენტი კაპიტალზე (ROE)	12.6%	14.4%	გაუნაწილებელი მოგება 2023 წელს მნიშვნელოვნად არ შეცვლილა და 29,833 ათასი ლარი შეადგინა, 2022 წელს 29,836 ათასი ლარი. მთლიანი კაპიტალის 13%-ით გაიზარდა, რამაც გამოიწვია ROE-ს შემცირება.
სესხების რეზერვი/სესხები (Cost of risk)	0.2%	-0.5%	მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მათ შორის ლიზინგის პორტფელი, 2023 წელს გაიზარდა 222,851 ათასი ლარით (21%). სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვის უარყოფითმა ცვლილებამ 8,203 ათასი ლარი შეადგინა.

4. რისკების მართვა

4.1 რისკების სახეები

რისკების მართვა საბანკო ბიზნესისთვის ფუნდამენტურია და ბანკის ოპერირებისთვის აუცილებელი ელემენტების ფორმირებას ახდენს. ბანკის რისკების მართვის პოლიტიკები მიზნად ისახავს რისკების იდენტიფიცირებას, ანალიზს და მართვას, რისკების სათანადო ზღვრის დაწესებას და კონტროლს, რისკის დონის მუდმივ კონტროლს და ლიმიტების დაცვას.

რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები გადაიხედება რეგულარულად, რათა აისახოს მასში ცვლილებები საბაზრო პირობებში, შეთავაზებულ პროდუქტსა და სერვისებში და განვითარდეს საუკეთესო პრაქტიკა. ბანკმა შეიმუშავა ანგარიშგების სისტემა მნიშვნელოვანი რისკებისა და კაპიტალის შესახებ.

ბანკი იდენტიფიცირებას ახდენს და მართავს ბიზნესთან დაკავშირებულ შემდეგ რისკებს:

- ▶ **საკრედიტო რისკი** - წარმოიქმნება იმ ალბათობიდან, რომ ფინანსურ ინსტრუმენტში მონაწილე კონტრაგენტი ვერ შეასრულებს ნაკისრ ვალდებულებებს კონტრაქტით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად და ამის შედეგად ბანკმა შესაძლოა მიიღოს ზარალი. საკრედიტო რისკი წარმოიქმნება ბანკის სასესხო და სხვა ტიპის ტრანზაქციებიდან.
- ▶ **საბაზრო რისკი** - წარმოიქმნება ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების ან ფულადი ნაკადების მერყეობისაგან საბაზრო ფასების ზეგავლენით. საბაზრო რისკი შედგება სავალუტო რისკისაგან, საპროცენტო განაკვეთების რისკისაგან და სხვა საფასო რისკებისაგან. საბაზრო რისკი წარმოიქმნება ფინანსური ინსტრუმენტის ღია პოზიციისაგან, რომელიც დაკავშირებულია საერთო და სპეციფიურ ცვლილებებთან ბაზარზე, საბაზრო ფასების და სავალუტო კურსის მერყეობის დონის ცვლილებებთან.
- ▶ **ლიკვიდურობის რისკი** - წარმოიქმნება აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის შეუსაბამობებიდან. ამ შეუსაბამობის გამო დეპოზიტის გამოტანისას და ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებული სხვა ფინანსური ვალდებულებების შესრულებისას შესაძლოა წარმოშვას საკმარისი ფინანსური რესურსების უკმარისობის რისკი.
- ▶ **საოპერაციო რისკი** - წარმოადგენს რისკს, რომ ბანკი მიიღებს ფინანსურ ზარალს სისტემების ჩავარდნის, ადამიანური შეცდომებისაგან, თაღლითობისაგან ან სხვა გარე ზემოქმედებისაგან (მაგალითად კიბერ თავდასხმისგან, ა.შ). ასეთ მოვლენებს შეუძლიათ ზიანი მიაყენონ ბანკის რეპუტაციას, ნეგატიური გავლენა იქონიონ საზედამხებდევლო ან სამართლებრივი კუთხით, შეუძლიათ ფინანსური ზარალი მიაყენონ ბანკს.
- ▶ **საზედამხებდევლო და შესაბამისობის რისკი** - წარმოადგენს რისკს, რომ ბანკი არ/ვერ იმოქმედებს მოქმედი რეგულაციების, კანონების და ხელშეკრულებების შესაბამისად და ამის შედეგად შესაძლოა მიიღოს ფინანსური ზარალი.
- ▶ **მაკროეკონომიკური რისკი** - წარმოადგენს რისკს, რომ ქვეყნის, რეგიონის ან გლობალურ დონეზე განვითარებულმა უარყოფითმა მოვლენებმა (მაგალითად, მერყეობა ნედლეულის ბაზრებზე, უმუშევრობის ზრდა, მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორის მშპ-ს კლება, ა.შ.) შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ბანკის ფინანსურ მაჩვენებლებზე.
- ▶ **რეპუტაციული რისკი** - წარმოადგენს რისკს, რომ უარყოფითად განწყობილმა დაინტერესებულმა მხარემ ან საზოგადოების შეხედულებამ კომპანიის შესახებ შესაძლოა უარყოფითი გავლენა მოახდინოს კლიენტების მოზიდვასა და შენარჩუნებაზე, ასევე შესაძლოა საფუძველი დაუდოს სამართლებრივ ან საზედამხებდევლო ზომებს.

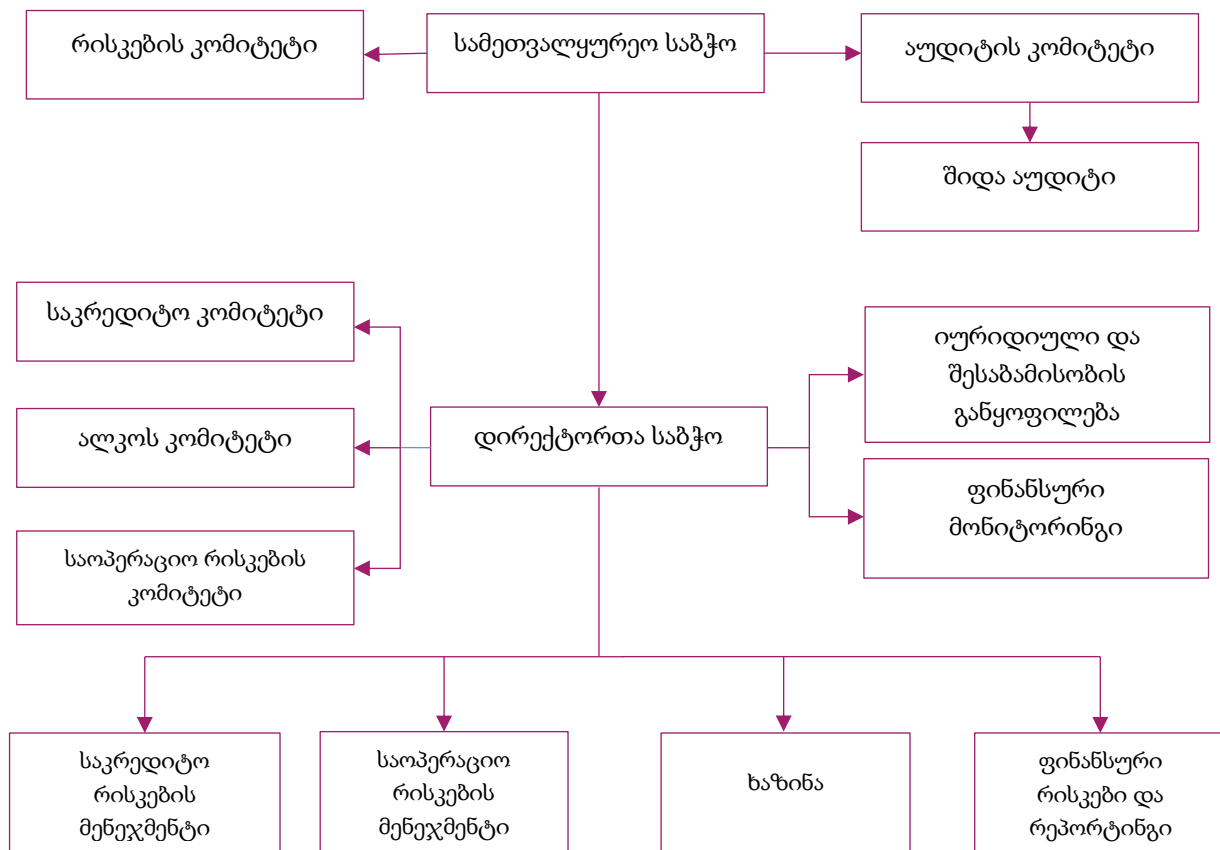
ამ რისკების მართვისათვის ბანკში შემუშავებულია პოლიტიკები, პროცედურები და დანერგილია მმართველობითი სტრუქტურა მათი აღსრულებისათვის. სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა რისკების მართვის ჩარჩოზე, ძირითადი რისკების მეთვალყურეობაზე, რისკების მართვის პოლიტიკებსა და პროცედურებზე. სამეთვალყურეო საბჭო იყენებს შიდა აუდიტის პროცესს რისკების მართვის ჩარჩოს და შესაბამისი პოლიტიკების და პროცედურების შესრულების ზედამხებდევლობისათვის. სამეთვალყურეო საბჭო ზედამხებდევლობას უწევს, რომ რისკების მიტიგაციის პროცედურები შესაბამისობაში იყოს ბანკის სტრატეგიასთან მიკრო, მცირე და საშუალო, რითილ სეგმენტებზე ფოკუსირებასთან. რეგულარული შეხვედრების და რეპორტირების (სადაც რისკის შეფასების სხვადასხვა მაჩვენებლებია წარმოდგენილი) საშუალებით სამეთვალყურეო საბჭო მონიტორინგს უწევს რისკების მართვის ზოგად პროცესს და რისკის პოლიტიკების და პროცედურების შესრულებას.

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია საერთო რისკების კულტურის დანერგვაზე მთელი ბანკის მასშტაბით, რისკის მიტიგაციის ღონისძიებების მონიტორინგსა და დანერგვაზე და იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ბანკი მოქმედებს დადგენილი რისკების პარამეტრების ფარგლებში. დირექტორთა საბჭო წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს, ან მისი უფლებამოსილების ფარგლებში, ამტკიცებს რისკების მართვასთან დაკავშირებულ პოლიტიკებს და პროცედურებს. დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია რისკების სტრატეგიის ბანკის საერთო სტრატეგიასთან შესაბამისობის მოყვანაზე. დირექტორთა საბჭო მეთვალყურეობას უწევს რისკებთან დაკავშირებულ საკითხებს სხვადასხვა რეპორტების და კომიტეტების მეშვეობით, სადაც ხდება მიღწეული მაჩვენებლების და რისკებთან დაკავშირებული საკითხების განხილვა.

რისკების დირექტორი პასუხისმგებელია რისკების მართვის და შესაბამისობის საერთო მართვაზე, უზრუნველყოფს როგორც ფინანსური, ასევე არაფინანსური რისკების იდენტიფიცირების, გაზომვის, მართვის და ანგარიშგების საერთო მეთოდების შემუშავებას და დანერგვას. რისკების დირექტორი ექვემდებარება პირდაპირ გენერალურ დირექტორს და არაპირდაპირ- დირექტორთა საბჭოს.

რისკების დირექტორის გარდა ბანკის სხვადასხვა დეპარტამენტებიც პასუხისმგებელი არიან მართონ თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში არსებული რისკები.

წინამდებარე სქემა გვიჩვენებს ბანკის რისკების ზოგადი მართვის სტრუქტურას:

4.2 რისკების მიტიგაციის სტრატეგია

ბანკის მიერ შექმნილია სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც უზრუნველყოფენ რისკების პოლიტიკებსა და პროცედურებთან შესაბამისობას და მათ დანერგვას. ეს ერთეულებია: საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილება, საოპერაციო რისკების განყოფილება, კონტროლინგის განყოფილება, პრობლემური აქტივების მართვის განყოფილება, ხაზინის განყოფილება, ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილება, იურიდიული და შესაბამისობის განყოფილება, ფინანსური მონიტორინგის განყოფილება. იურიდიული და შესაბამისობის განყოფილება და ფინანსური მონიტორინგის განყოფილება ექვემდებარებიან გენერალურ დირექტორს, საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილება, საოპერაციო რისკების განყოფილება, კონტროლინგის განყოფილება, პრობლემური აქტივების მართვის განყოფილება ექვემდებარებიან რისკების დირექტორს, ხაზინის განყოფილება და ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილება ექვემდებარებიან ფინანსურ დირექტორს. თითოეული ეს ერთეული ფოკუსირებულია მისი საქმიანობისათვის სპეციფიური რისკების მიტიგაციაზე.

- ▶ **იურიდიული, კორპორატიული მართვის და საზედამხედველო შესაბამისობის განყოფილება** ჩართულია ბანკის სამართლებრივი რისკის მიტიგაციის პროცესში. როგორც სამართლებრივ პროცესებში მონაწილეობის მხრივ, ასევე შიდა პოლიტიკებისა და პროცედურების შემუშავების პროცესში, რათა ბანკი იყოს შესაბამისობაში, ყველა სამართლებრივ და საზედამხედველო რეგულაციასთან მიმართებით.
- ▶ **ფინანსური მონიტორინგის განყოფილება** ჩართულია კლიენტებისა და მათი ტრანზაქციების იდენტიფიცირებასთან დაკავშირებით არსებული რისკების მიტიგაციის პროცესებში. აგრეთვე, უზრუნველყოფს მათ შესაბამისობას საზედამხედველო მოთხოვნებსა და საერთაშორისო ნორმებთან დაკავშირებით.
- ▶ **ხაზინის განყოფილება** მართავს ბანკის ღია სავალუტო პოზიციას, ლიკვიდობის, საბაზრო და საპროცენტო რისკებს. თითოეულის მიტიგაციისთვის იყენებს შესაბამის ფინანსურ ინსტრუმენტებსა და ლიმიტებს.
- ▶ **ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილება** მართავს სხვადასხვა ფინანსურ ელემენტთან დაკავშირებულ რისკებს და საანგარიშგებო და საზედამხედველო ინსტრუმენტების საშუალებით ახდენს სხვადასხვა ტიპის ფინანსური რისკის მართვას.
- ▶ **საკრედიტო რისკებისა და პორტფელის ანალიზის განყოფილება** აკონტროლებს და ახდენს კრედიტებთან დაკავშირებული რისკების მიტიგაციას სხვადასხვა არაფინანსურ ელემენტებთან, ეხმარება მენეჯმენტს კრედიტებთან დაკავშირებული უწყისების მომზადებითა და პორტფელის ანალიზის მიმართულებით.
- ▶ **საოპერაციო რისკების და IT უსაფრთხოების განყოფილება** ყოველდღიურად აკვირდება ოპერაციებთან დაკავშირებულ რისკებს, ახდენს ბანკში საოპერაციო რისკების კომიტეტისა და შესაბამისი პოლიტიკების მიხედვით დადგენილი წესებისა და პროცედურების დანერგვას.
- ▶ **კონტროლინგის განყოფილება** აკონტროლებს ბანკის შესაბამისობას საკრედიტო რისკების პოლიტიკებსა და პროცედურებთან. გამოთქვამს დამოუკიდებელ მოსაზრებას, მენეჯმენტის, საკრედიტო კომიტეტისა და საკრედიტო რისკებისა და პორტფელის ანალიზის განყოფილების მიერ შემუშავებული რისკების მიტიგაციის ფაქტორებთან დაკავშირებით.
- ▶ **პრობლემური აქტივების მართვის განყოფილება** მართავს ბანკის მაღალ რისკიან აქტივებს და უზრუნველყოფს საკრედიტო რისკების მიტიგაციას აქტივების აქტიურად მართვით. უზრუნველყოფს სამომხმარებლო სეგმენტში ბანკის შესაბამისობას საკრედიტო და სხვა პოლიტიკებთან, ასევე, შესაბამის სამართლებრივ ნორმებთან.

4.3 რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი შექმნილი არის სამეთვალყურეო საბჭოს ქვეშ და პასუხისმგებელია ბანკის შიდა დოკუმენტების შესაბამისად რისკის ლიმიტების და კაპიტალის ადექვატურობის მაჩვენებლების დაცვის კონტროლზე. კომიტეტი შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს ოთხი დამოუკიდებელი წევრისგან. რისკის კომიტეტის კომპეტენციაში შედის:

- ▶ განიხილოს ბანკის რისკის სტრატეგია და მასთან დაკავშირებით სამეთვალყურეო საბჭოს გაუწიოს შესაბამისი რეკომენდაციები, ასევე ბანკის მიმდინარე და სამომავლო რისკის აპეტიტთან დაკავშირებით;
- ▶ გაამჟღავნოს ბანკის რისკის კულტურა და შეაფასოს/განიხილოს ბანკის რისკის პოლიტიკა;
- ▶ ზედამხედველობა გაუწიოს, რომ მენეჯმენტს აქვს შესაბამისი პროცესები, რომელიც ხელს შეუწყობს დამტკიცებული რისკის პოლიტიკის დაცვას;
- ▶ რისკების დირექტორთან თანამშრომლობა და მისი საქმიანობის მონიტორინგი;
- ▶ სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციის გაწევა რისკის სტრატეგიასთან და რისკის პოლიტიკის ეფექტურობასთან დაკავშირებით, ასევე, გამოვლენილი რისკების მაკომპენსირებელი ადექვატური კაპიტალის დონის შენარჩუნებასთან დაკავშირებით;
- ▶ კაპიტალის და ლიკვიდურობის სტრატეგიის მონიტორინგი; ასევე ყველა სხვა რისკის მონიტორინგი, რომ გარანტირებული იყოს ბანკის რისკის აპეტიტთან შესაბამისობა.

2023 წელს რისკის კომიტეტის სხდომებზე შემდეგი საკითხები დადგა: ბანკის რისკის პროფილის განხილვა, სესხების პორტფელის განხილვა, რისკების პოლიტიკასთან დაკავშირებული დისკუსიები და პოლიტიკის დამტკიცება.

4.4 რისკების მართვის კომიტეტები

ბანკში შექმნილი პოლიტიკების და პროცედურების განხორციელებისათვის, დირექტორთა საბჭოს მიერ შექმნილია შემდეგი კომიტეტები:

საკრედიტო კომიტეტი ჩართულია ბანკის საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო, კორპორატიული, პირადი საბანკო მომსახურების კლიენტების საკრედიტო ლიმიტების ზედამხედველობაში, მართვასა და დამტკიცებაში. საკრედიტო კომიტეტი შედგება რისკებისა და ბიზნესის შესაბამისი წარმომადგენლებისაგან. სასესიო განაცხადის ინიცირება ხდება ფილიალის/გაყიდვების დონეზე და შემდეგ დასამტკიცებლად გადაეგზავნება შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს. ბანკის მიერ შექმნილია საკრედიტო კომიტეტების რამდენიმე დონე, რომელიც პასუხისმგებელია ინდივიდუალური მსესხებლებისთვის საკრედიტო ლიმიტის დამტკიცებაზე.

ყველა ბიზნეს სესხი მტკიცდება შესაბამისი დონის საკრედიტო კომიტეტზე, თანხის შესაბამისად, მას შემდეგ რაც მოხდება სასესიო განაცხადების ანალიზი. დამტკიცების ლიმიტები მერყეობს ინდივიდუალური რისკ მენეჯერის დონიდან კომიტეტამდე, რომელსაც ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი და ესწრებიან მენეჯმენტის წარმომადგენლები.

საცალო სესხები მაქსიმალური ოდენობით 30 ათასი ლარი შეიძლება გაიცეს ფილიალის დონეზე. სესხი უნდა აკმაყოფილებდეს საკრედიტო რისკებისა და პორტფელური ანალიზის განყოფილების მიერ წინასწარ განსაზღვრულ კრიტერიუმებს. ბიზნეს სესხებში, მხოლოდ 10 ათას ლარზე ნაკლები ოდენობის სესხი შეიძლება დამტკიცდეს ფილიალის დონეზე. ყველა სხვა მოთხოვნილი სესხი დასამტკიცებლად გადაეგზავნება შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს.

ზოგიერთ შემთხვევაში სესხი უნდა დამტკიცდეს სამეთვალყურეო საბჭოზე - თუ მსესხებელი არის დაკავშირებული პირი (ინსაიდერი) ან სესხის პირობები განსხვავდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დირექტორთა საბჭოსათვის დელეგირებული პირობებისაგან.

დამტკიცების ლიმიტების გადახედვა ხდება წელიწადში ერთხელ და ხდება მათი ცვლილება, თუ ეს საჭიროა.

აქტივებისა და პასივების კომიტეტი ჩართულია საბაზრო რისკის, ლიკვიდობის რისკის, სავალუტო რისკის, საპროცენტო განაკვეთის რისკის, კაპიტალის რისკის მართვასა და ზედამხედველობაში. აქტივებისა და პასივების კომიტეტი აწესებს და ზედამხედველობას უწევს შიდა და გარე ლიკვიდობის მაჩვენებლებს, გეგმავს საპროგნოზო ფულად ნაკადებს, წინასწარ განსაზღვრავს კაპიტალის ადეკვატურობას და მის შესაბამისობას აქტივებისა და მომგებიანობის მოსალოდნელ ზრდასთან, აწესებს ლიმიტებს საპროცენტო რისკების, სავალუტო რისკების, საბაზრო რისკების მართვისათვის. აქტივებისა და პასივების კომიტეტი შედგება ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილების უფროსის, ბანკის ბიზნეს მიმართულებების უფროსებისაგან და ბანკის უმაღლესი მენეჯმენტისაგან. აქტივებისა და პასივების კომიტეტის შეხვედრები რეგულარულად იმართება.

საოპერაციო რისკების კომიტეტი ჩართულია საოპერაციო რისკების მართვასა და ზედამხედველობაში. ის აწესებს ჩარჩოს საოპერაციო რისკების მართვისათვის, აწესებს კონტროლის მექანიზმებს უფლებების ეფექტური განაწილებისათვის, დაშვების, ავტორიზაციის, გადამოწმების პროცედურებს, თანამშრომელთა სწავლების და შეფასების პროცედურებს, შიდა აუდიტის გამოყენების წესებს. საოპერაციო რისკების კომიტეტი შედგება საოპერაციო რისკების განყოფილების თანამშრომლებისაგან და დირექტორთა საბჭოს წევრებისაგან.

ამ კომიტეტების გარდა, დირექტორთა საბჭო ატარებს შეხვედრებს რისკებთან დაკავშირებულ სხვადასხვა საკითხებზე, სადაც ხდება საკითხების განხილვა საერთო, პროდუქტის ან ცალკეული ბიზნეს სეგმენტის დონეზე.

2020 წლიდან სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებაში შეიქმნა რისკების კომიტეტი, რომლის წევრების უმრავლესობა დამოუკიდებელი წევრია. კომიტეტი კვარტალში ერთხელ იკრიბება და რისკების მართვასთან დაკავშირებულ თემებს განიხილავს. კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს ბანკის მასშტაბით არსებული რისკების მართვის პროცესს, რჩევებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების სტრატეგიის, მათი შემცირების პოლიტიკისა და პროცედურების დანერგვასთან დაკავშირებით.

4.5 საკრედიტო რისკები

საკრედიტო რისკების მიტიგაციისათვის ბანკის მიერ დანერგილია პოლიტიკები და პროცედურები, რომლებიც ფოკუსირებულია ცალკეული რისკებზე:

- ▶ ბანკს აქვს შემოღებული ლიმიტები რომლებიც მართავენ რისკებს ინდივიდუალურ და ჯგუფურ დონეზე (მაქსიმალური ლიმიტები ერთ მსესხებელზე და ერთ დაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფზე), სექტორულ დონეზე (ცალკეული სექტორებისათვის დაწესებულია მაქსიმალური ლიმიტები, ეს ლიმიტები დაკავშირებულია ბანკის კაპიტალთან და პორტფელის მოცულობასთან), პროდუქტის დონეზე (ცალკეული პროდუქტებზე დაწესებულია მაქსიმალური ლიმიტები ლარში). აღნიშნული ლიმიტები დაწესებულია სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს მიერ, საკრედიტო რისკებისა და პორტფელური ანალიზის დეპარტამენტი ახორციელებს მათ მონიტორინგს. აღნიშნული ლიმიტები არის დამატებითი ლიმიტები, სავალდებულო საზედამხედველო ლიმიტების გარდა. ლიმიტების გადახედვა ხდება პერიოდულად, მინიმუმ წელიწადში ერთხელ.

- ▶ საკრედიტო რისკების მიტიგაციისათვის ბანკი იყენებს უზრუნველყოფას. უზრუნველყოფის შეფასების, გაფორმების და მონიტორინგისათვის შექმნილია შესაბამისი პროცედურები და პოლიტიკები. ბანკისათვის მისაღებია შემდეგი ტიპის უზრუნველყოფები: საცხოვრებელი უძრავი ქონება, კომერციული უძრავი ქონება, მიწის ნაკვეთები, მანქანები და მოწყობილობები, ავტომობილები, კორპორატიული და პირადი თავდებობები, გარანტიები ფინანსური ინსტიტუტებიდან, დეპოზიტები/სადეპოზიტო სერტიფიკატები, ძვირფასი ლითონები. უზრუნველყოფის თითოეული ტიპისათვის დაწესებულია სპეციფიური დისკონტის განაკვეთი, შეფასების სპეციფიკაციები, მონიტორინგის პროცედურები. როგორც წესი, შეფასება ხორციელდება ბანკის პროფესიონალი შიდა შემფასებლების მიერ, თუმცა შესაძლებელია ცალკეული აღიარებული გარე კომპანიების გამოყენება.
- ▶ უზრუნველყოფების გადაფასება ხდება პერიოდულად, მათი ტიპის და სესხის სტატუსის შესაბამისად, უფრო მაღალი რისკის მქონე სესხებისათვის გადაფასება ხდება უფრო ხშირად. გადაფასების პროცესი წარმართება საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილების სპეციალიზირებული ერთეულის მიერ.
- ▶ ბანკის მიერ ამჟამად არ გამოიყენება შიდა საკრედიტო მოდელები. კრედიტ ინფო საქართველოს საკრედიტო რეიტინგები გამოიყენება სესხის დამტკიცების პროცესში, ძირითადად საცალო სესხების კუთხით. საერთაშორისო საკრედიტო სააგენტოების (Fitch, Moody's და Standard and Poors) საკრედიტო ხარისხის შეფასება გამოიყენება ბანკების პირობითი და უპირობო მოთხოვნების საკრედიტო რისკების განსაზღვრისას.
- ▶ რისკების მიტიგაციის ფარგლებში და რეგულატორული მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკი ატარებს სტრეს-ტესტებს თავის აქტივებზე (საკრედიტო ლიმიტები, ღია სავალუტო პოზიცია, აქტივების გაუფასურება, ა.შ.) სეზონის მიერ მოწოდებული სცენარების შესაბამისად. სტრეს ტესტების მოდელებზე დაყრდნობით ბანკი განსაზღვრავს შესაძლო დამატებით დანაკარგს სხვადასხვა მაკროეკონომიკური ფაქტორის გაუარესების შემთხვევაში. სცენარებში გათვალისწინებულია შემდეგი პარამეტრები: ეროვნული ვალუტის გაუფასურება აშშ დოლართან მიმართებაში, საპროცენტო განაკვეთების შემცირება, საოპერაციო ხარჯების ზრდა, საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუარესება, უძრავი ქონების ბაზარზე ფასების შემცირება. ჩამოთვლილი პარამეტრების გათვალისწინებით განისაზღვრება ლიკვიდობის პოზიციის შესაძლო ცვლილება და მოგება-ზარალზე სავარაუდო ეფექტი, რაც აისახება კაპიტალის ადეკვატურობის კალკულაციაზე. სტრეს-ტესტების შედეგების განხილვა ხდება დირექტორთა საბჭოს მიერ.
- ▶ 2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკმა შეიმუშავა სესხების რეზერვირების ახალი პოლიტიკა, რომელიც პასუხობს ფასს 9-ის მოთხოვნებს. ახალი მოდელის შექმნა განხორციელდა გარე კონსულტანტების დახმარებით (KPMG). ახალი მოდელი წინა მოდელთან შედარებით უფრო დახვეწილია. ბანკი ახდენს Expected Credit Loss-ის გამოთვლას შემდეგი კომპონენტების გამოყენებით: Probability of Default, Exposure at Default, Loss Given Default. ახალი მოდელი ასევე საშუალებას იძლევა, რომ Expected Credit Loss-ის გამოთვლისას მოხდეს მაკროეკონომიკური სცენარების გამოყენება. პერიოდულად ხდება მეთოდოლოგიის კორექტირება, რათა სესხების რეზერვებმა უკეთ ასახოს საკრედიტო პორტფელის რისკის დონე.
- ▶ რისკების რეპორტირება ხდება საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილების შესაბამისი ერთეულის მიერ. ეს მოიცავს პერიოდულ რეპორტირებს სამეთვალყურეო საბჭოსთან და დირექტორთა საბჭოსთან, სადაც ხდება სხვადასხვა რისკების მაჩვენებლების პრეზენტაცია და განხილვა, ასევე დამატებითი რეპორტირები რისკებთან დაკავშირებულ საკითხებზე. რისკ რეპორტირების პროცესი ხდება ბანკის სხვა განყოფილებებთან თანამშრომლობით.

4.6 ლიკვიდურობის რისკი და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ საწარმოს გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება. აქ იგულისხმება ფულის იმ საჭირო ოდენობის არსებობა, რომელიც დააკმაყოფილებს დეპოზიტების თანხების გატანას და ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებულ სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს მათი ვადის მოსვლის შემთხვევაში. ლიკვიდურობის რისკი არსებობს მაშინ, როდესაც აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობა ერთმანეთს არ ემთხვევა. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის თუ საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისობა და/ან შეუსაბამობის კონტროლი უმნიშვნელოვანესია ფინანსური ინსტიტუტების მართვისთვის.

ლიკვიდურობის რისკის სამართავად, ბანკი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს კლიენტებსა და საბანკო ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მოძრაობის შეფასებით, რაც წარმოადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის შემადგენელ ნაწილს. რისკის მართვა ხდება ხაზინის და ფინანსური რისკების და რეპორტირების განყოფილებების მიერ. ლიკვიდურობის რისკის მართვის შემუშავებული ჩარჩო წარმოადგენს იმის გარანტიას, რომ ბანკი როგორც ტიპიურ, ასევე სტრესულ სიტუაციებში მოახერხებს გადახდის ვალდებულებების შესრულებას.

ბანკის ლიკვიდურობის პოლიტიკა მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ფულადი ნაკადების პროგნოზირება და ლიკვიდური აქტივების საკმარისი დონის შენარჩუნება დროის სხვადასხვა მონაკვეთში ბანკის ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად;
- ▶ ბანკის სტრატეგიულ მიზნებთან შესაბამისი დაფინანსების გეგმის შენარჩუნება;
- ▶ დაფინანსების დივერსიფიცირებული წყაროების შენარჩუნებას და ამით როგორც ქვეყნის შიდა, ისე უცხოური წყაროებიდან ბანკის მიერ სესხების მიღების შესაძლებლობის გაუმჯობესება;
- ▶ მაღალი ლიკვიდურობის და მაღალი ხარისხის აქტივების შენარჩუნება;
- ▶ პროდუქტების ბაზის ცვლილება დროის შუალედებში დაფინანსების არსებული წყაროების შესაბამისად;
- ▶ ლიკვიდურობის კოეფიციენტების ყოველდღიური მონიტორინგი მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად; და
- ▶ დროის ნებისმიერ შუალედში აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურის მუდმივი მონიტორინგი.

ბანკის ფინანსური რისკის მენეჯმენტის და სახაზინო განყოფილებას შემდეგი პასუხისმგებლობა აკისრია:

- ▶ საქართველოს ეროვნული ბანკის ლიკვიდურობის მოთხოვნებთან შესაბამისობა, ასევე შესაბამისობა ლიკვიდურობის მოთხოვნების იმ მუხლებთან, რომლებიც შედის უცხოურ კრედიტორებთან დადებულ ხელშეკრულებებში;
- ▶ ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი ყოველდღიური ანგარიში, მათ შორის ხელმძღვანელობის ინფორმირება ლიკვიდური აქტივების დონეების შესახებ ძირითად ვალუტებში (ლარი, აშშ დოლარი, ევრო), ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ;
- ▶ ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი ყოველკვირეული ანგარიში, ფულადი ნაკადების საპროგნოზო დონეების შესახებ, ძირითად ვალუტებში (ლარი, აშშ დოლარი, ევრო);
- ▶ ლიკვიდური აქტივების დონის მუდმივი კონტროლი/მონიტორინგი;
- ▶ დეპოზიტებისა და სხვა ვალდებულებების კონცენტრაციის მონიტორინგი; და
- ▶ ფულადი სახსრების სწრაფად გაზრდის გეგმის ქონა, სტრესულ ვითარებაში ლიკვიდურობის შენარჩუნების მიზნით.

ბანკი ცალკეულ დონეზე აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას განსაზღვრული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი ვალდებულია უზრუნველყოს ფინანსური რისკების და რეპორტირების და სახაზინო განყოფილების მიერ ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციის ჯეროვნად მართვა. ლიკვიდურობის პოზიციასთან და მართვასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი იღებს.

4.7 აუდიტის კომიტეტი

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილია აუდიტის კომიტეტი. აუდიტის კომიტეტის შემადგენლობაში არიან სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები. აუდიტის კომიტეტის კომპეტენციაა:

- ▶ შიდა აუდიტის ფუნქციის ჩამოყალიბება, შიდა აუდიტის განყოფილების საქმიანობების ორგანიზება და მისი ზედამხედველობა;
- ▶ შიდა აუდიტის განყოფილების სამტატო ნუსხის ჩამოყალიბება და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის დასამტკიცებლად წარდგენა;
- ▶ შიდა აუდიტის განყოფილების უფროსის და უფროსის მოადგილის თანამდებობაზე დანიშვნა/გათავისუფლების საკითხის განხილვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის დასამტკიცებლად წარდგენა;
- ▶ შიდა აუდიტის განყოფილების სამსახურის ადეკვატური რესურსების და მისი თანამშრომლებისათვის სათანადო ანაზღაურებისა და მოტივაციების სისტემის არსებობის უზრუნველყოფა;
- ▶ შიდა აუდიტის განყოფილების მეშვეობით ბანკის ანგარიშგებისა და საბუღალტრო ჩანაწერების, შიდა კონტროლის, რისკების მართვისა და მართვის სისტემებისა და პროცესების ხარისხისა და ეფექტიანობის შეფასების განხორციელება;
- ▶ შიდააუდიტორული საქმიანობის პროგრამის განხილვა და დამტკიცება თითოეული ფისკალური წლისათვის კვარტლების მიხედვით;
- ▶ გარეაუდიტორული საქმიანობისათვის ხელის შეწყობა.

აუდიტის კომიტეტი იკრიბება ყოველკვარტალურად. 2023 წლის განმავლობაში ჩატარებულ სხდომებზე განსახილველი საკითხები მოიცავდა აუდიტის გეგმის დამტკიცებას, შიდა აუდიტის სამსახურის მომზადებული რეკომენდაციების დამტკიცებას, შიდა აუდიტის გეგმის შესრულების ზედამხედველობას და სხვა.

5. არაფინანსური ინფორმაცია

ბანკის ბიზნეს მოდელი

მმართველობითი ანგარიშის მე-3-6 გვერდებზე მოცემულია ინფორმაცია ბანკის სტრატეგიაზე, ბიზნეს მოდელსა და ძირითად ფინანსურ მაჩვენებლებზე.

გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი პოლიტიკის (ESG) საკითხები

სს ტერაბანკის სტრატეგიული მიმართულებაა მხარი დაუჭიროს პარიზის შეთანხმების მიზნებს და ხელი შეუწყოს საქართველოს ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილისა (NDC) და მდგრადი განვითარების მიზნების (SDGs) მიღწევას.

სს ტერაბანკი აცნობიერებს, რომ გრძელვადიანი ეკონომიკური წარმატება შესაბამისობაში უნდა იყოს საზოგადოებრივ კეთილდღეობასა და ჯანსაღი გარემოს არსებობასთან. საბანკო საქმიანობის დროს შესაძლოა გარემოსდაცვით და სოციალურ საკითხებთან მიმართებით დადგეს სამართლებრივი, საკრედიტო და რეპუტაციული რისკები. ამ რისკების მართვის მიზნით, ბანკმა შეიმუშავა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების (ESG) პოლიტიკა და პროცედურები. ამ პოლიტიკის და პროცედურების შემუშავება გარე კონსულტანტებისა და ფინანსური პარტნიორების დახმარებით განხორციელდა. ეს ყველაფერი საკრედიტო პროცესის განუყოფელი ნაწილია. სს ტერაბანკს აღებული აქვს ვალდებულება, რომ მაღალი რისკის მქონე სესხები არ უნდა აღემატებოდეს მთლიანი სასესხო პორტფელის 25%-ს. 2023 წლის მონაცემებით, ეს ინდიკატორი 3%-ს არ აჭარბებდა. ამ პროცესის მართვის მიზნით, ბანკმა შექმნა შესაბამისი პოზიციები.

2023 წლიდან აღნიშნული მისიის მისაღწევად ბანკის სტრატეგიული ფოკუსია კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მართვის საუკეთესო პრაქტიკების ბიზნეს სტრატეგიაში ინტეგრირებისათვის საჭირო რესურსების მობილიზება, ასევე, მწვანე დაკრედიტებისა და ინვესტიციების გაზრდის მიზნით მრავალმხრივი მიდგომების გამოყენება: რისკების გარდაქმნა შესაძლებლობებად და ბანკის კლიენტებისა და ზოგადად ბიზნესის მხარდაჭერა ნახშირბადის წმინდა ნულოვანი ემისიის მიღწევაში, 2050 წლისთვის. სს ტერაბანკის მიერ ამ მიზნების მისაღწევად განხორციელებული აქტივობები ასახულია კლიმატის გარდამავალ გეგმაში და მწვანე დაფინანსების ჩარჩოში, რომელიც ეტაპობრივად დაინერგება 2025 წლის განმავლობაში. აღნიშნული მოიცავს შიდა კლასიფიკაციის სისტემას და მწვანე დაფინანსების აქტივობების გზამკვლევს, რათა უზრუნველყოფილ იქნას საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მდგრადი ფინანსურ ტაქსონომიასთან შესაბამისობა.

საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მხარდაჭერით სს ტერაბანკმა ჩამოაყალიბა კლიმატის გარდამავალი გეგმა, რომელიც აპოზიციონირებს ბანკს კლიმატის რისკებისა და შესაძლებლობების შეფასების წამყვანი პრაქტიკის დანერგვაში, რაც საშუალებას აძლევს ბანკს შესაბამისობაში იყოს კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების აღიარებულ მოთხოვნებთან. ეს ყოველივე უზრუნველყოფს სრულად გამჭვირვალე ხედვას იმის შესახებ, თუ როგორ იყენებს ბანკი კლიმატის რისკებსა და შესაძლებლობებს, მათ შორის სათბურის გაზების ემისიის გამოთვლების მეთოდოლოგიებს და სტრატეგიული თუ საოპერაციო კუთხით როგორ ხდება ბანკის გარდამავალ ბერკეტებთან ინტეგრირება, რათა ბანკმა მიაღწიოს პარიზის მწვანე შეთანხმებით განსაზღვრულ ბიზნეს მოდელს და ოპერაციებს.

2024-2025 წლიდან სს ტერაბანკი გეგმავს არსებული პოლიტიკისა და პროცედურების გაფართოებას და დამატებით ინფორმირებას ბანკის კლიენტებისა და მათი E&S კვალიფიკაციის, კლიმატთან დაკავშირებული რისკების შესახებ და შესაბამისად დაკრედიტების პროცედურების კორექტირებას. აღნიშნული მიიღწევა დიუ დილიჯენსის (Due diligence) პროცედურის მეშვეობით, რომელიც ხელს შეუწყობს ბანკს უკეთესად შეისწავლოს კლიმატური რისკები, რომელთა წინაშეც შეიძლება აღმოჩნდეს კლიენტების ზოგიერთი ნაწილი, და ამავდროულად, აღმოაჩინოს ახალი შესაძლებლობები, რაც ბანკს შეუძლია შესთავაზოს ბაზარს. შედეგად, საშუალოვადიან და გრძელვადიან პერიოდში, სს ტერაბანკი მიზნად ისახავს, გააძლიეროს კლიმატური რისკების მართვის პრაქტიკა და მწვანე დაკრედიტების ჩარჩო საუკეთესო საერთაშორისო სტანდარტების, IFRS S2 და სეზ-ის ანგარიშგების მოთხოვნების შესაბამისად.

თაღლითობის, ქრთამის და კორუფციის პრევენცია

ბანკი კორუფციისა და თაღლითობის პრევენციისთვის აქტიურ ზომებს მიმართავს, რაც თავის მხრივ ეფუძნება ეთიკის კოდექსს - სამართლიანობის და პატიოსნების პრინციპს, ასევე კორუფციის მიუღებლობის პრინციპს. ბანკის ბიზნეს ურთიერთობა თავის კონტრაგენტებთან (კლიენტებთან, პარტნიორებთან, ვენდორებთან) ნდობის, პატიოსნების და სამართლიანობის პრინციპებზეა დაფუძნებული. ბანკი მტკიცედ მიჰყვება ეთიკის ნორმებს და კრძალავს ქრთამის მიღებას, არამართლზომიერ პირობებს/შეთავაზებებს და არ უშვებს ამ ურთიერთობებში კორუფციის რაიმე ფორმით არსებობას.

ბანკმა დაადგინა აკრძალვები, განსაზღვრა ქცევის წესები და კონტროლის მექანიზმები, ასევე დაადგინა შეტყობინების ვალდებულება ისეთ სიტუაციებში, სადაც მაღალია თაღლითობის რისკი.

ბანკის ყველა თანამშრომელი ვალდებულია კორპორატიული ეთიკის პრინციპების (პატიოსნების, სამართლიანობის, ნდობის, ა.შ) ფარგლებში აწარმოოს თავის საქმიანობა, შესაბამისი ყურადღებით მოეპყრას დადგენილ მოთხოვნებს, რათა თავიდან იქნას აცილებული ბანკის ბიზნეს პარტნიორებთან თაღლითური გარიგებების, ქრთამის/არამართლზომიერი შეთავაზებების შემთხვევები. ბანკის თანამშრომელს ან დაკავშირებულ პირს ეკრძალება ბანკთან ბიზნეს ურთიერთობაში მყოფ პირთან ერთად ასეთი ტიპის ტრანზაქციებში მონაწილეობა, თაღლითურ ქმედებაში ჩართვა/ჩართვის მცდელობა.

ბანკი მესამე მხარესთან (კლიენტებთან, პარტნიორებთან, პროდუქტის/მომსახურების მომწოდებელ ერთეულებთან) ბიზნეს ურთიერთობის დამყარებამდე ითვალისწინებს რისკებს და განსაზღვრულ ზომებს იღებს. იგულისხმება მესამე მხარის მონიტორინგი, თუ რამდენად თანხვედრაშია ნდობის, პატიოსნების და გამჭვირვალობის პრინციპებთან, ასევე იგულისხმება თაღლითობასთან, კორუფციასთან, მექრთამეობასთან, ფულის გათეთრებასა და ტერორიზმთან დაკავშირებული რისკების შეფასება.

ბანკის თითოეული დეპარტამენტის/მიმართულების ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია მისი ზედამხედველობის ქვეშ მყოფ სტრუქტურულ ერთეულში თაღლითური ქმედების გამოვლენაზე და რისკების შესაბამის ერთეულთან ინფორმაციის დროულ მიწოდებაზე.

რისკების ანალიზი

რისკების მართვის შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ ამ ანგარიშის 7-17 გვერდებზე.

ადამიანური რესურსები

სს ტერაბანკის HR პოლიტიკა ეფუძნება პატიოსნებისა და სამართლიანობის პრინციპებს, რაც თავის მხრივ შესაბამისობაშია ბანკის კორპორატიულ კულტურასთან, კანონმდებლობასთან და ბანკის შიდა რეგულაციებთან. ორგანიზაციული კულტურის ძირითადი მახასიათებელია ორმხრივი პატივისცემა, საერთო ღირებულებების, ნორმების, დამოკიდებულებების, ქცევის წესების ქონა. ეს განსაზღვრავს კომპანიის შიდა გარემოს, მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს პიროვნებათმორის ურთიერთობაზე და დიდ როლს თამაშობს დასაქმებულის ლოიალურ განწყობილებაზე ბანკის მიმართ.

უნდა აღინიშნოს სს ტერაბანკის დამოკიდებულება და განსაკუთრებული მიდგომა თავის დასაქმებულების მიმართ. ჩვენი მიზანია არა მარტო თანამშრომელთა გადინების შემცირება, არამედ რაც უფრო მნიშვნელოვანია, არსებული ტალანტების შენარჩუნება და მათზე ზრუნვა.

ამგვარი გარემოს შექმნის მიზნით, სს ტერაბანკმა დაგეგმა და ორგანიზება გაუწია სხვადასხვა აქტივობებსა და ღონისძიებებს. აქტივობები დაიგეგმა წინა პერიოდში ჩატარებული ორგანიზაციული კვლევის შედეგების მიხედვით.

ბანკმა 2023 წლის განმავლობაში განახორციელა სხვადასხვა აქტივობები, დაგეგმა თიმბილდინგები, დაიწყო კამპანია „HR შენს გვერდით“, რომლის ფარგლებშიც ბანკის თითოეულ თანამშრომელთან ჩატარდა პირისპირ შეხვედრები, რათა უკეთ აღქმულიყო, რა აძლევს მათ მოტივაციას და განვითარების როგორი გეგმა მიზანშეწონილი.

დასაქმებულთა კმაყოფილების გაზრდის მიზნით, ბანკმა შეიმუშავა თითოეულ დასაქმებულის/გუნდის საჭიროებებზე მორგებული სამოტივაციო პაკეტი.

სათაო ოფისში დასაქმებულები სარგებლობენ ჰიბრიდული სამუშაო მოდელით, რომელიც ზრდის მათ მოტივაციას და პროდუქტიულობას.

2023 წელს ბანკმა ჩაატარა ვორქშოპები, რათა ერთმანეთთან დაკავშირებულ განყოფილებებს შორის კომუნიკაცია უფრო მეტად გაუმჯობესებულიყო.

გაიზარდა ბანკის ადამიანური რესურსები. ხელი მოეწერა მემორანდუმებს უნივერსიტეტებთან და პროფესიულ სასწავლებლებთან - ბანკი ახალგაზრდებს აძლევს საბანკო სექტორში გამოცდილების მიღების შესაძლებლობას.

იმისთვის, რომ გაიზარდოს თანამშრომელთა კვალიფიკაცია, განახლდა მენტორინგის და სტაჟირების პროგრამები, დაიხვეწა ჰიბრიდული სწავლების მეთოდები, რაც გულისხმობს დისტანციურ და პირისპირ ტრენინგების სინთეზს.

ბანკს მაღალი სოციალური პასუხისმგებლობა ეკისრება და მნიშვნელოვანია ამ მიმართულებით აქტიურობა. ჩატარდა შეჯიბრი კამპანიის („ერთად“) ფარგლებში - ბანკმა დააფინანსა თანამშრომელთა საუკეთესო იდეები საქველმოქმედო ღონისძიებების ორგანიზებისა და ჩატარების მიმართულებით.

2024 წლის განმავლობაში დაგეგმილია ბევრი აქტივობა, რაც ხელს შეუწყობს თანამშრომელთა კეთილდღეობასა და მოტივაციას. ბანკმა გააგრძელა წინა პერიოდში დაწყებული ღონისძიებები ტალანტების, უპირველეს ყოვლისა მნიშვნელოვანი თანამშრომლების შენარჩუნების მიზნით. ამასთან, ბანკი ახორციელებს პროგრამებს დასაქმებულთა კეთილდღეობისთვის.

კლიენტთა მომსახურების ხარისხი და პროდუქტების განვითარება

სს ტერაბანკის მიზანია კლიენტთა მომსახურების მაღალი სტანდარტის შექმნა ნებისმიერ სეგმენტში - კლიენტზე ზრუნვა, კმაყოფილების ზრდა და მაქსიმალური ფოკუსი მოთხოვნების შესრულებაზე.

ბანკი მუდმივად ზრუნავს მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებაზე. რამდენიმე წელია, შეიქმნა ბიზნესის მხარდაჭერის განყოფილება, რომელიც სრულად არის ჩართული კლიენტსა და ბანკს შორის ურთიერთობა/კომუნიკაციაში, ნებისმიერი საკითხის, რეკომენდაციის, დეფექტის, პრობლემის განხილვასა და აღმოფხვრაში.

ჩვენი გუნდისთვის ძალიან მნიშვნელოვანია თითოეული კლიენტის გამოცდილება და განწყობა. ხდება მათი მოსაზრებების, რომელიმე არხით (ვერბალურად/წერილობით) მოწოდებული რეკომენდაციების გაცნობა, გათვალისწინება და ყოველდღიურ სამუშაო პროცესში ინტეგრირება. სს ტერაბანკისთვის მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები (MSME) სტრატეგიული მიმართულებაა. MSME კლიენტებს სს ტერაბანკი სთავაზობს სხვადასხვა სასესხო და არასასესხო პროდუქტებს და აქტიურად ქმნის ახალს. 2022 წელს ბანკმა ჩაუშვა ახალი პროდუქტი „სტარტაპ ბიზნეს სესხი“. პროდუქტი გათვალისწინებულია მეწარმეებისთვის, რომლებსაც სურვილი აქვთ ახალი ბიზნეს იდეები და პროექტები დააფინანსონ. 2023 წელს ბანკმა დაასრულა სტრატეგიის შემუშავების 3 წლიანი პროცესი გარე MSME კონსულტანტების დახმარებით. სტრატეგიის დანერგვა 2023 წლის მეორე ნახევრიდან დაიწყო.

სს ტერაბანკი ცალკეულ კლიენტებს სთავაზობს მათზე მორგებულ პროდუქტებს, უკეთებს საკრედიტო თუ არასაკრედიტო შეთავაზებებს, რომლის შემუშავებაც ბაზრის მოთხოვნებისა და კლიენტთა საჭიროებების განსაზღვრის შემდეგ ხდება.

ჩვენი მისიაა საბანკო სერვისები და პროდუქტები მეტად ხელმისაწვდომი იყოს კლიენტებისთვის, გაავარძელოთ სიახლეების დანერგვა და მათი მზარდი მოთხოვნების დაკმაყოფილება.

მიღწევები და სიახლეები

2023 წელს ბანკმა დანერგა რამდენიმე სტრატეგიული სიახლე, რაც ხელს უწყობს ორგანიზაციის ზრდას, ინოვაციურ განვითარებას და ბანკის მუდმივ სწრაფვას უმაღლესი ხარისხისკენ:

1. MSME სტრატეგია

2023 წელს განახლდა MSME სტრატეგია, მეტი ყურადღება ექცევა:

- ▶ სრული MSME სტრატეგიის და 2023-2026 წლების სამოქმედო გეგმის შემუშავებას;
- ▶ არსებული პროცედურების გაუმჯობესებას ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით;
- ▶ MSME სეგმენტისთვის ბიზნესის დაგეგმვის შესაძლებლობის გაფართოვებას;
- ▶ MSME კლიენტებისთვის ანტი ფულის გათვრების (AML) პროცედურების განახლებას და ოპტიმიზაციას ეფექტურობის გაზრდის მიზნით

2. ტერა ლიზინგი

2023 წლის 28 ივნისს სს ტერაბანკმა და Bizon.ge-მ წარადგინა ახალი პროდუქტი, ტერა ლიზინგი. ეს სერვისი ხელმისაწვდომია იურიდიული პირებისთვის და მეწარმეებისთვის, რომლებსაც სურთ წარმოების განახლება, ახალი კონსტრუქტიის დამატება, სასოფლო სამეურნეო, სამედიცინო, საწარმოო ან სხვა ტიპის აღჭურვილობის შეძენა

3. ვიზა B2B ქონექტი

სს ტერაბანკმა დაიწყო ვიზა B2B ქონექტი - ინოვაციური, არასაბარათე, მრავალმხრივი პლატფომის გამოყენება, რომლის საშუალებითაც ხდება B2B გადახდები მსოფლიოში 107 ქვეყანაში. ბანკი ბიზნეს კლიენტებს სთავაზობს ყველაზე სწრაფ, ეფექტურ და უსაფრთხო ქვეყანათა შორის გადახდის სისტემას, რომელიც დოლარის გადარიცხვის პრობლემას ხსნის

4. NASIRA –ევროკავშირისგან დაფინანსებული საგარანტიო პროგრამა MSME კლიენტებისთვის

სს ტერაბანკი გახდა პირველი ორგანიზაცია საქართველოში, რომელმაც FMO-სთან გააფორმა ხელშეკრულება NASIRA-ს 15 მლნ დოლარის რისკების განაწილების პროექტზე, FMO არსებული სასესხო პორფელის 95%-ის გარანტიას წარმოადგენს. პროექტი დაფინანსებულია ევროკომისიის და ნიდერლანდების მთავრობის მიერ.

5. კაპიტალის პოზიციის გაძლიერება

კაპიტალის პოზიცია გაძლიერდა:

- ▶ 6.5 მლნ დოლარით გაიზარდა AT1 ბონდები;
- ▶ გაიზარდა სუბორდინირებული სესხი დაბი კონტრაქტინგისგან (4.5 მლნ დოლარი) და სუბორდინირებული სესხი რესფონსაბილიტისგან (3 მლნ ევრო)
- ▶ ბანკმა აიღო ახალი 2 მლნ დოლარი სუბორდინირებული სესხი ფიზიკური პირისგან.

6. ახალი მიმართულება - მწვანე დაფინანსება

ბანკმა დაფინანსება მოიპოვა EIB-ისგან, რათა გააფართოვოს კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მენეჯმენტი და საუკეთესო საერთაშორისო სტანდარტებთან შესაბამისი მწვანე დაფინანსების ჩარჩო შეიმუშაოს.

ეს გულისხმობს ბანკის ამჟამინდელი კლიმატთან დაკავშირებული პოლიტიკის შეფასებას IFRS S2 სტანდარტის მოთხოვნებთან მიმართებაში, პოლიტიკების, პროცედურებისა და პროცესების განახლებას, რათა მივაღწიოთ პარიზის მწვანე შეთანხმებით განსაზღვრულ ბიზნეს მოდელის და ოპერაციების დანერგვას.

7. მნიშვნელოვანი კამპანიები და ჯილდოები

- ▶ სს ტერაბანკი გახდა Social Impact Awards-ის სპონსორი. ამგვარი პროექტის სპონსორობა ბანკის კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობის ნაწილია - ახალგაზრდებისა და მცირე მეწარმეების მხარდაჭერას უწყობს ხელს;
- ▶ ბანკის მხარდაჭერით, Georgia Angel Investors Network-მა ჩაატარა საინვესტიციო ღონისძიება, ქართული ტექნოლოგიური სტარტაპების მიმართულებით;
- ▶ შეიქმნა ციფრული ტრანსფორმაციის გზამკვლევი „SaaSargeblo“ პლატფორმა, რომელიც ეხმარება ბიზნეს კლიენტებს თავიანთი ოპერაციების გაციფრულებაში და ქართული SaaS-ის (პროგრამული უზრუნველყოფა, როგორც სერვისი) დანერგვაში. ღონისძიება სს ტერაბანკისა და GITA-ს (საქართველოს ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს) თანამშრომლობის შეთანხმების ფარგლებში შედგა.
- ▶ ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და Startup Grind-თან ერთად ჩატარდა SAAS (პროგრამული უზრუნველყოფა, როგორც სერვისი) ჰაკათონი. სტუდენტებმა წარმოადგინეს პროექტები, რომელთაგანაც წარმოადგენდა მცირე და საშუალო ბიზნეს სექტორში არსებული გამოწვევების ტექნოლოგიურად გადაჭრის გზებს.
- ▶ Global Banking & Finance Review-მ სს ტერაბანკი დააჯილდოვა კატეგორიაში ქვეყნის ყველაზე სწრაფად მზარდი SME ბანკი (საქართველოს ყველაზე სწრაფად მზარდი SME ბანკი, 2023)

თეა ლორთქიფანიძე
გენერალური დირექტორი

სოფიო ჯუღელი
ფინანსური დირექტორი

25 სექტემბერი, 2024